

A NITÖNSI TÖMÕ GÄN

I Teofilusɩ a n gän dõɔ 'lo pɔ, n seb a ala a jaa a Yesu na dõɔ piel maal tɩ na wɔ wiil a nɩɛ.

II Yesu tu naa a Nãanmɩn Sɩɛ pɔ na wɔ wiil a nitönsɩ bala wɔn ir ɛ ban na ɩɛ tɩ a Nãanmɩn de wɔ don a saaju.

III A wɔ dɔɔyɛ difo puor, wɔ wiil wɔ mãɛ kɔ a nɩɛ banyãna, ka a chaar ba nie ɩka wɔ ir naa na wɔ ɩ vor. A ber lɩjaayi daar ɛ wɔ wa dũu ba, na wɔ 'yer a Nãanmɩn nãalõɔ 'yer.

IV Wɔn wa lõɔn ba ka ba 'mataa dire, ka wɔ kpãkpãan ba nɩ a 'yer bir nyã, “Yɩ taa ɩɛ wa yire a Jerusalem ɛ, yɩ chele a kɔfɔ 'lo a n Sãa na pɔl ka n 'yer kɔ yɩ.

V Jɔɔn 'lo, kõɔ ɛ wɔ de son a nɩɛ, tɩche yɩn 'lo, a kõ ɛ kor ɛ, Nãanmɩn na so yɩ naa nɩ a wɔ Sɩɛ.”

VI Ba ɛ wa lõɔn naa a Yesu go, na ba sɔur wɔ, “Sɩ Soro, a sõɔ nyãna pɔ ɛ fon lɩɛb a Isɩral nãalõɔ kɔ ba bɩ?”

VII A wɔ 'yer kɔ ba, “A ba ɩ yɩ 'yer ɛ, ɩka yɩ bõɔ a sõɔ bɩ a bɩbir a Sãa na bin a wɔ kpẽɔ pɔ ɛ.

VIII Tɩche yɩn nyen kpẽɔ a Nãanmɩn Sɩɛ wa wa a yɩ sɛ, ka yɩ ɩ a n dãasɩ dẽme, a Jerusalem, nɩ a Judiya paal wɔ jaa, nɩ a Samariya paal tɩ tãn a wer tɛɛfɔ jie.”

IX A anyãna ɛ wɔ 'yer baar tɩ duoro a saaju a ɛ ne a ba nɩbiru ka a julõjuur tɩ pɔɔ wɔ.

X Ka ba chene dol kaara a saaju a le ne won duoro, be le a dõor ayi na su fuu p̄iel wa dũu ba a le ne ara a ba s̄ẽ.

XI Na ba suor ba, “Galilee dõor, bãa le so a ȳi kaara a saaju a le m̄õ? A Yesu nyãna n̄i wõ ju ȳin nye na duoro a saaju, na lieb a le ne n̄i wõ ju wa, n̄itãa a le ne ȳin nye won duoro a saaju.”

XII A ba yi a t̄õo ban buolo a Olive Tur Tõo lieb kul a Jerusalem na ba jãan a t̄ee ε, a fon t̄õo chen a P̄ẽnfõ B̄ibir Daar.

XIII Ban wa ta, ba don a bõõp̄ie p̄õ, be le ba dõõ lõõ taa. Ka a bala na dõõ be be le Pita, Joõn, Jemes̄i n̄i Andiru. Filip, Tomas̄i, Batolomi n̄i Matiu n̄i Alfayasi bidaba Jemes̄i n̄i Simon na m̄õõ n̄ibir n̄i a wõ wer yele, n̄i a Jemes̄i bidaba Judas.

XIV A banyãna ba jaa le lõõ taa n̄i nebõ'yen suorõ a Nãan̄m̄in, ka a p̄õõõ bam̄ine p̄õõõ ba ka a Yesu ȳeer n̄i a wõ ma M̄eer m̄i be be.

XV B̄ibir ãsõõ le a wõ poturbo wa lõõ taa na ba ı n̄ibe kõbaa dõõl h̄jer. Ka Pita ir ara a ba p̄õ

XVI ti 'yer, “Ȳeer, a s̄ee naa ka s̄in maal a le a Nãan̄m̄in S̄ie na dõõ tu a Nãa David n̄ee p̄õ, a wõ 'yer na wõ seb bin a k̄õr jaa n̄itãa le a Judas nyã na dõõ de a n̄ibe nie a ba wa nyõõõ a Yesu.

XVII Wõ dõõ ı a s̄i ãsõõ na wõ p̄õõ s̄i a t̄õm̄õ nyã p̄õ.”

XVIII Judas putuyar won nye le ıka wõ dãn wer, be le wõ chõr ju pur ka a nyaba a jaa yi.

XIX N̄ire jaa na be ka a Jerusalem le wõ a 'yer nyã na ba buolo a jie a ba k̄õkõr p̄õ ıka, Akeldama. A par le, Jãu Wer.

XX Ka a Pita 'yer, “Nıtõ le a Nãa David seb a wõ yiel gãn pɔ, ‘A wõ jie wõ lıeb dãlpɔɔ, ka a nıre jaa taa kpıere be ε,’ (Yiel Gãn 69:25) ka, ‘A nıre ãsɔɔ, wõ de a wõ jie.’ (Yiel Gãn 109:8)

XXI “A le jũu, nıyuo le sın ir ka a nınyıne ı a 'lo na dõɔ pɔɔ sı 'mataa yɔɔɔ nı a Yesu.

XXII Piel a Jɔɔn Nãanmın kõɔ sofo sõɔ wa tãn a sõɔ nyã a Yesu na yi a sı sã do a saaju. A nıre 'lo le na pɔɔ sı dire a wõ kũu pɔ irfo dãasıε.”

XXIII Be le ba tıer 'yõɔ nıbe ayi. Josefɔ ban bɔɔlo Basabası na ba le bɔɔlo wõ Jusıtusı nı Matıyası.

XXIV Na ba pãa sɔɔɔ Nãanmın 'yere, “Sı Soro, fõɔ le bõɔ nıre jaa pɔtıer, wiil sı a nıbe ayi banyãna ãsɔɔ fon na ir.

XXV Ka won de a nıtõnsı tãmõ jie a Judas na bar, tı chen a jie won pɔɔ.”

XXVI A ba pãa gba gbãm ka a gbãbie tı ir Matıyası a wõ pɔɔ a nıtõnsı pie nı bõ'yen pɔ.

II

I A Pentikosı na wa ta, ba jaa ben a jibõ'yen.

II Ajienaa le ka a damfo na kaara fıka sesekpẽε na furo yi a saaju wa sεε a die 'lo pɔ ban jãne.

III Be le ba nyε bũu 'lɔraa na nımara jaa porpɔɔɔ dɔɔlo ãsɔɔ jaa bõ'yen 'yenu.

IV Ka ba jaa seen a Nãanmın Sıε na ba piel 'yere kɔkɔyɔr le a Sıε na kɔ ba.

V A Juu nıbe na joro a Nãanmın dãbãe na ba yi a tãn tãn wa kpıere a be a Jerusalem.

VI Ban wa wõ a gõmõ nyã, a nıyɔɔ ba nyãna ba jaa wa lõɔn taa na ba ı chıcham, bojũu ãsɔɔ ma wõn ban 'yere a wõ kɔkɔɔ.

VII Ka a ı yel dũu naa, na a 'maa ba jaa nEE ka ba soro taa, "A ba ı Galilee dẽme le a banyãna na 'yere e?"

VIII Tı nmıne a ı ka a sı asoo jaa wõnõ ban 'yere nı a sı kokaE?

IX Parti dẽme, Mede dẽme, nı a Elam dẽme. Bamıne mı yin Mesopotamiya, Judiya, Kapadosiya nı Pontus nı Asiya.

X Ka bamıne mı yi Fırgıya, nı Pamfiliya, nı Ijipiti, nı a Libiya dẽme na gbor a Sirentı wer nı a sãanba na yi a Worom,

XI a Juu nıbe mãe nı a bala na lıeb a Juu nıbe, bamıne yin Kırete nı a Arabıya dẽme. Sı wõn ban de a sı mãe kokaE 'yere nı a Nãanmın tõbere won tõ."

XII Ka a anyãna sob ba nıbir ka ba neer 'maa a ba soro taa, "A anyãna par nı bo?"

XIII Tıche ka a bamıne kpere 'yere, "Dãa le maal ba a le ne."

XIV Ka a Pita nı a Pie Nı Bõ'yen pãa ir ara ka wõ 'yer kpẽo jaa kũ a nıbe, "Juu nıbe nı nıre jaa na kpiere ka a Jerusalem, yi vẽ ka n wiil yi a par. Yi chele a le ın na 'yer.

XV A nıbe banyãna ba nyũ dãa e, nitãa a le yın tıer e, a chene na ı bibi'maar.

XVI Nitõnõ le a Nãanmın 'ye'yere Joel dõo 'yer,

XVII 'Nãanmın 'yer ıka a ber baaraa daar, won kpaaraa a wõ sıe 'yõo a nıbe ba jaa. Ka a yi dabil nı a põobil 'yere a 'yersı ala a Nãanmın na kũ ba, ka a yi dabil nyere nyefosı, ka a yi danyõn mı jãna jãnsı.

XVIII A bala gba na ı a n gbãgbadõor nı a põbo, ba jaa põ le ın kpaar a n sıe 'yõo ba a ber ala põ,

ka ba 'yerε a n 'yer.

XIX In wiil ban yelfersı na yi saaju ka a jãnsı mı be ka a tēe, jãı, bũu nı j̄sor na den jie w̄o jaa.

XX Ka a m̄t̄õõ heb lĩi ka a ηmera mı heb jãı kaar tıche ka a sı Soro bıbir 'lon na char pãa wa.

XXI Be le nıre jaa na pãa b̄oolo a sı Soro yuor na nyen faaf̄o.' *(Joel 2:28-32)*

XXII "Isıral nıbe yı chele ka, A Yesu nyã na yi a Najaretı 'lo le a Nãanmın ir k̄u yı, na w̄o de w̄o t̄õn a ne'maa t̄õm̄õ, nı t̄õfersı, nı jãnsı t̄õm̄õ a yı p̄o, ka yı mãe b̄õon.

XXIII Ba nyõon a daba nyãna 'ȳõõ a yı nuur p̄o nıtãa le a Nãanmın na d̄õõ tu a w̄o b̄of̄o nı a w̄o b̄õof̄o p̄o, de nie 'yer bin, ka a putudēme s̄õu yı ka yı kpa w̄o a daa ju a w̄o kpi.

XXIV Tıche ka a Nãanmın sãı w̄o a kũu p̄o, na w̄o faa w̄o a kũu w̄õm p̄o, bojũu a kũu ba tara kp̄ẽõ na nyõõ w̄o taa le ε.

XXV "A Nãa David d̄õõ 'yer a w̄o 'yer, 'Bıbir jaa le n nyere a n Soro, bojũu w̄o ben a n nũs̄õõ jie, n k̄õ wa l̄õõ gber ε.

XXVI Ala le so ka n p̄õõ pel ka n jãlbir chule, ka a n ãgãn mı tara tıer tof̄o jie.

XXVII Bojũu f̄o k̄õ wa bar ma be a yaa p̄o ε, bı ka f̄o bar a f̄o Cheche S̄õõ 'lo ka w̄o p̄õõ ε.

XXVIII F̄o wiil man a nyev̄or sor, fon v̄en ka n̄õõ kpe ma a f̄o niem.' *(Yiel Gãn 16:8-11)*

XXIX "N yeer, n 'yer chãa p̄o k̄u yı ıka a sı sãakpã David kpi naa a ba ũu, a w̄o yaa le anyãna na be ka dına.

XXX Tiche wö döo 'yer a le a Nāanmın na tır nee kü wö ıka, wön vë naa ka 'lo David yöö jāne a wö nāa dakoo ju.

XXXI David den nie nye a le na be a wö niem, ala le so ka wö 'yer a Kırısıto küu pö irfo 'yer, na wö 'yer ıka wö kã gã be a yaa pö ε, bı ka a wö āgān pöö ε.

XXXII “Nāanmın sãı naa a Yesu nyāna ka wö ir ı vor, sın le ı a anyāna a jaa dāaste dēme.

XXXIII 'Lo le wö 'moo don bin a wö nūsöö jie, ka a Sãa kü a Yesu a wö Sıe 'lo wön tır a nee kü wö. A Sıe nyā le wö kpaar 'yöö sı ka yı nye ti be wönö.

XXXIV David ba döo do a saaju ε, ti wö 'yer naa, 'A Soro 'yer kü a n Soro, “Jāne a n nūsöö jie,

XXXV ka n wa de a fū dödēme ka ba ı a fū gbεε döolfö jie.” ’ *(Yiel Gān 110:1)*

XXXVI “A le jūu, vë ka a Isıral nıbe ba jaa böo sıre jaa ıka Nāanmın maal naa Yesu nyā yın kpa a daa ju ka wö ı a sı Soro nı a Nı-ıraa.”

XXXVII A nıbe na wö a nıtö, ka a ηmara ba a nyān, ka ba süör a Pita nı a nıtönsı, “N yeer, ηmıne sın ı?”

XXXVIII Ka a Pita 'yer kü ba, “Yı lieb a yı tıer, ka ba de a Yesu yuor son yı a Nāanmın köö, ka a yı yelbier baar. Ka a Nāanmın kü yı a wö Sıe.

XXXIX Yın nı a yı bibiir le a Nāanmın tır a wö nee kü, yın nı a bala ba jaa na be a tıer, nı a bala ba jaa a sı Soro Nāanmın na wa bööl.”

XL Pita den 'yer yoo kpāan ba, na wö kpākpāan ba 'yerε, “Yı faa yı māe yın a dına nıfilefilesı pö.”

XLII Ka a bala na soo de a wo 'yer, ba so naa a Nãanmın kõo, ka nıbe tur ata (3,000) pso ba a daar 'lõnõ.

XLIII Ba den ba mãe kũ a nitõnsı wiilfo, na ba tara nebõ'yen lõo dire, na ba lõo puoro a Nãanmın.

XLIV Dãbãe kpẽn nıre jaa a le ban nye ka a nitõnsı tõ a tõfersı nı a ne'maa tõmõ.

XLV A bala na soo de, ba jaa lõon taa jibõ'yen na ba sõnõ taa.

XLVI Na ba daara a ba bõtarsı na ba ma põ ir kũ taa le jaa ãsoo na bsoo.

XLVII Bıbir jaa le ba ma lõonõ taa be a Nãanmın puorfo yir bechaar pso, na ba ysoo taa yie nmara a paanõo dire nı pşpel nı pşter bõ'yen.

XLVIII Ba peere naa Nãanmın ka a nıbe ba jaa nı ara a ba puor. A sı Soro ma vẽ naa ka a bala na nye faafõ, pso ba bıbir jaa.

III

I Bıbir ãsoo Pita nı Joon duoro naa a Nãanmın puorfo yir kpẽe pso, a puorfo jie mõtõo na gor.

II Ka a daba ban lõo doon a wo gber, a ba ma tuo wo tı bin a be a Nãanmın puorfo yir dõdor nee 'lo ban bsoo, Vila. Be le ba ma tuo wo tı bin bıbir jaa a wo ma sooro a bala na kpıere a Nãanmın yir bechaar pso libie.

III Wõn wa nye a Pita nı a Joon na kpıere, a wo sooro ba a libir.

IV Ka a Pita nı a Joon kaara wo a le a tãu, ka a Pita wa 'yer, "Kaara sı."

V Ka a daba tõo fur a nıbir a le chir chir chir 'yõo ba tiere uka wõn nyen bon.

VI A Pita pãa 'yer, “N ba tara libir bu, selma kuro fu ε, tiche a 'lo un tara le un ko fu. Yesu Kirusito na yi a Najareti yuor po, ir chiine.”

VII Ti na wo nyoo a daba nũsõo sõo wo ka wo ir ka a ι a gbepεle ni a nakootie kpẽme naa.

VIII Ka a daba oo chor a gbεε na wo piel chiine, na wo pãa tu ba kpẽn be a Nãanmın puorfo yir bechaar po. Be le wo ti ooro yoro na wo peere a Nãanmın.

IX A nibe ba jaa na wa nye wo, a le won chiine peere a Nãanmın,

X ba bõo wo naa an ι 'lo le ma jãne soro libie be a Nãanmın puorfo yir dõdor 'lo ban buolo a, Vıla. Ka a ι ba chicham naa 'maa ba neε a le na ι.

XI An ι a daba chene na po a Pita ni a Joon ka a nibe neer 'maa a ba jo wa titaa a be ban buolo a Solomon Bechaar po.

XII Pita na nye a le ka wo 'yer ko a nibe, “Isral door woi, bãa le so ka a neer 'maa yi a le mõ? Bãa le yi fur a nibir 'yõo si fika sin mãε kpẽo bu sin mãε maal vıla le si maal a daba nyã ka wo chiine?”

XIII A Nãanmın nyã na ι a Abraham, Isaaki ni a Jekob Nãanmın ni a si sãakpãmune Nãanmın le 'yõo a wo tõtõõ Yesu yuor. Yin le nyoo wo tir ıka ba ko wo, ka a Pilate ηme nyãa na bar wo ti yi 'yer ıka yaa bõo wo ε.

XIV Yi 'yer naa ıka yaa bõo a cheche soo ni a yelmãε soo ε, ti na yi sor ka ba yuo a nikoro ko yi.

XV Yin le ko a nyevor soo, tiche ka a Nãanmın sãı wo a kũu po. Sin le nye anyãna ni nibir.

XVI A daba nyãna nı a sun na 'mataa sɔɔ a Yesu le sa a daba nyãna baal yın nyɛ na yı bɔɔ, sɪrɛ jaa sın sɔɔ de a Yesu yuor le wɔ sa, a daba nyãna yın ben nyɛ.

XVII “Pöpãanyã, yɛɛr, n bɔɔ naa ıka ba bɔɔ fɔ le vɛ ka yı tɔ a le nɛ a yı nıberɛ na dɔɔ tɔ.

XVIII Tıche Nãanmın ı naa a le won dɔɔ vɛ ka a wɔ 'yɛ'yɛrbe 'yɛr ıka, a wɔ Nı-iraa na din dɔɔyɛ.

XX Yı pãa lıɛb a yı tıɛr, na yı lıɛb wa a Nãanmın sɛ, ka wɔ fıɛl a yı yɛldɛbe bar. A ãkpɛɔ paalaa yın na nyɛ na yın a sı Soro sɛ,

XX ka wɔ gba na tɔ a Yesu Kırısıto 'lo won dɔɔ ir bin kɔ yı.

XXI Wɔn chɛnɛ na jãnɛ be a saaju, tı tãn a sɔɔ 'lo Nãanmın na 'mataa a bonsı a jaa nıtãa le won tır a nɛɛ a kɔr jaa tu, a wɔ 'yɛ'yɛrbe chechɛsı sɛ.

XXII Bojũu Mosesı dɔɔ 'yɛr, 'A Soro Nãanmın na ir 'yɛ'yɛrɛ a n kaar ka wɔ ı a yı mãɛ nıɛ, a yı chele a ala a jaa won na 'yɛrɛ kɔɔ yı.

XXIII ısoɔ jaa ba wa chele a le won na 'yɛrɛ ɛ, ban ir wɔ nũu bar a wɔ nıbe pɔ.' *(Mosesı Gãma Na Tu Anũu 18:15, 18, 19)*

XXIV “Sıɛ jaa, a Nãanmın 'yɛ'yɛrbe ba jaa na yı a Samuwel sɔɔ mı 'yɛr naa a bıbie anyãna 'yɛr.

XXV Yın le ı a Nãanmın 'yɛ'yɛrbe banyãna bibiir nı a nɛtıraa 'lo a Nãanmın na tara nı a sı sãamıne. Wɔ 'yɛr kɔ a Abraham, 'An tu naa a fɔ yon pɔ, ka a nıbe ba jaa na be ka a tɛɛ na nyɛ sɔɔfɔ.' *(A Pıelfo Gãn 22:18)*

XXVI Nãanmın na wa ir a wɔ tɔtɔnɔ, yın sɛ le wɔ de nie tɔ wɔ ka wɔ tı sɔɔ yı na wɔ lıɛb a yı ãsoɔ jaa yın a wɔ putusɔr pɔ.”

IV

^I A le a Pita ni a Joon na chene 'yere ni a nibe, a Juu nibe boorlorbo ni a puorfõ yir ndiere 'matãan a Saduseemine wan a ba sã.

^{II} Ba wa nyen suur, bojũu ba wile naa a nibe tka Yesu jũu nire jaa na ir naa kũu pɔ.

^{III} Be le ba nyoo a Pita ni a Joon na ba 'yõo ba pɔofõ die pɔ bar ka wer na chaar, bojũu mõtõo mor baar.

^{IV} Tiche a bala na wõ a le a Pita na 'yer a Yesu 'yer na ba soo de na in door tur anũu (5,000).

^V A wer na wa chaar, a ba ndierbe ni a ba niberẽ 'matãan a Mosesi nee wiwillbe lõon taa be a Jerusalem.

^{VI} Ka Anasi na i a Juu nibe boorlo nikpẽe ni Kayafasi, Joon ni Aleksanda 'matãan a Juu nibe boorlo nikpẽe nibe bamine.

^{VII} A ba ti yuo a Pita ni a Joon waan a ba wa sorɔ ba, "Kpẽo buor ni yobuor le yi de tõnõ ni a anyãna?"

^{VIII} Ka a Pita na seen a Nãanmɪn Siẽ 'yer kɔ ba, "A yɪn ndierbe ni a yɪn niberẽ,

^{IX} ala i yi ben bool si dina tka si wa man a maal vɪla nyã na vẽ ka a gberẽ sa.

^X Yi pãa bõo tka yaa, a yɪn ni nire jaa na be a Isiral, tka a Yesu Kirisito nyã na yi a Najareti yuor pɔ, a 'lo yɪn kɔ a daa ju, tiche ka a Nãanmɪn sãi wɔ a kũu pɔ, ka wɔ i vor, le sa a daba nyãna na ben ara a kana.

^{XI} Wɔ i naa 'A kɔsɪr 'lo a yɪn mɪmɪerbe na tɔr bar, 'lo le wa i a kɔsɪr ju.' *(Yiel Gãn 118:22)*

^{XII} Fafaara jaa ba le be be ε, bojũu yuor jaa ba le be ka a tẽe pɔ, na tõo nire faa ε."

XIII Ban nye a le a Pita ni a Joõn na ba joro dābāe ε, ti mi bõõn ban ba jān gān chen tēer ε, ka ne'maa ba. Ka ba tiertõ ban dõõ be a Yesu sē.

XIV Tiche ba mi nyen a daba 'lo na sa 'mataa ara ni ba, baa le tara 'yer na 'yer ε.

XV Le le ba 'yer ba a ba yi chēchēe, ti ba pāa guoro taa 'yere,

XVI “N̄mune le sin ι a nibe banyāna? Nire jaa na be ka a Jerusalem bõõn naa a ne'maa tömõ ban tõ a si kõ tõõ chiir ε.

XVII Tiche ala ι sin põõ naa a yele nyāna s̄or ka nire kõ le wõ naa ε, yi ι a si fuu ba ka ba taa ire wa p̄orõ a yuor nyāna korõ nire jaa ε.”

XVIII Be le ba b̄ool ba a ba kpe ka ba kpākpāan ba ıka, ba taa ire wa 'yere bu wile ni a Yesu yuor go ε.

XIX Tiche ka a Pita ni a Joõn 'yer k̄u ba, “Yin m̄ae yi pe kaa, a seen Nāan̄m̄in sē ka sin tu a yi nee gar a Nāan̄m̄in bu?”

XX Bojūu sin 'lo kõ tõõ bar a 'yer sin nyen nibir ti wõ 'yerfõ ε.”

XXI Le le ba vuur ba ti bar ba a ba chen. Baa bõõ kpāa buor le ban kpāa ba ε, bojūu a nibe ba jaa p̄ere naa Nāan̄m̄in a le na ι.

XXII Bojūu a daba nyāna na sa a ne'maa safõ nyāna kor gar yuomo lijaayi (40).

XXIII Ban wa bar a Pita ni a Joõn, ba chen a ba taaba sē ti man ala a jaa a b̄oorlo nibeere ni a nibeere na 'yer k̄u ba.

XXIV A ba taaba na wõ a nitõnõ, ba jaa 'mantaa ni nebõ'yen puor Nāan̄m̄in na ba 'yere, “Tõõnõ S̄oõ, f̄õõ le maal a saaju ni a tēe ni a man kpeε ni bon jaa na be a p̄õ.

XXV Fõõ le dõõ vẽ ka a fõ Sıe haa a fõ gbãgbaa na ı a sı sãa David nẽe ka wõ 'yer, 'Bo le so ka a paalsı nye suur, ka a nıbe ɲmara a dõol porsı?

XXVI A wer nãmıne tũorõ naa gbechile, ka a nıbere mı lõõ taa jẽere nı a Soro nı a fõ Nı-iraa.'
(*Yiel Gãn 2:1, 2*)

XXVII Sıre jaa le a Herod nı a Pontius Pilate lõõ taa nı a bala na ba ı a Juu nıbe ε, nı a Juu nıbe a tẽe nyãna põ, na ba jeb a fõ tõtõcheche Yesu, a 'lo fon ir.

XXVIII Ba maal naa a le fon kaa ir na ı a fõ potıer, nı a fõ kpẽõ, nı a fõ bofo fon dõõ de nie choor tı a wa ı.

XXIX "Põpãanyã sı Soro, kaa le ban fuu sı, tı na fõ sõõ a fõ gbãgbaar a sı mool a fõ 'yer nı 'lafõ.

XXX Tur a fõ nũu sãan baalsı, na fõ tõ ne'maa tõmõ nı a fõ tõtõcheche Yesu yuor."

XXXI Ban wa puor baar, a jie 'lo ban lõõ taa damaa. Ka ba jaa seen a Nãanmın Sıe, na ba 'yere a Nãanmın 'yer nı 'lafõ.

XXXII Ka a bala na sõõ de, ba jaa tara na tıer bõ'yen nı nyãbõ'yen. İsoõ jaa maa 'yer ıka a wõ bonsı ı naa a 'lo tee bon ε, ba ma põn bon jaa ban tara.

XXXIII A nitõnsı den kpẽõ mana nı a sı Soro Yesu kũu põ irfõ 'yer, ka a Nãanmın wãefõ be a ba jaa sẽ.

XXXIV Ba ãsoõ jaa ba dõõ faa bon ε, sõõ jaa le a bala na tara por nı yie ma da na ba ma waan a libie,

XXXV wa bin a nitõnsı sẽ, ka ba ma põ ir kũ ãsoõ jaa le an seen wõ.

XXXVI Josefo na yi Sipurusı na wɔ ı a Levi bal nıre, kaa a nıtõnsı bɔɔɔ wɔ Banabası. A par le nıre na 'yõõnõ äkpäen.

XXXVII Wɔ dãn a wɔ puo, na wɔ de a libie waan wa bin a nıtõnsı sã.

V

I Ka a daba ãsɔɔ na be be di Ananias ka a wɔ pɔɔ mı di Safira. Ba mı den a ba pobile da.

II Wɔ ir naa libie amıne bin ka a pɔɔ bõõn, tıche na wɔ chiin a ŋmaa tı bin a nıtõnsı sã.

III Ka a Pita sɔɔr a Ananias, “Bo le so ka a Satan sɛɛ fɔ a nyãa a fɔ ŋmaa jir kara yõõ a Nãanmın Sıɛ, na fɔ ir a libie amıne a le fon da a puo bin?”

IV A ba ı fõɔ le so na fɔ de da ε? Fon wa da baar a ba ı fõɔ le so a libie ε? Bo le ı a fɔ tıɛr a fɔ maal a nıtõ? Nıre ba le fɔ ŋmaa a jir nyã 'yõõ ε, tıche Nãanmın le.”

V Ananias na wõ a nıtõnõ na wɔ lo kpi a jie. Ka a dãbãɛ kpe a bala jaa na wõ naa.

VI Ka a pɔlbil ir a ba pɔ 'mɔɔ a kũu lũ tuo yin tı ũu.

VII An wa kor bãlãa ka a wɔ pɔɔ mı wa bõn dɔɔl ba bõɔ a le na ı ε,

VIII ka a Pita sɔɔr a pɔɔ, “A libie a jaa le a anyãna a fõɔ nı a Ananias na da a puo nyɛ ɔ? 'Yer kɔ ma.” A wɔ 'yer, “Õɔ, le le.”

IX A Pita 'yer kɔ wɔ, “Ŋmıne le a ı a yi guor taa ıka yi bɛer a sı Sorɔ Sıɛ kaa? Nyɛ a nıbe bala a dõdɔr nɛɛ bala le tuo a fɔ sıɛ yin tı ũu, ba mın tuo fon yin.”

X Ajiēnaa ka a ɪ wɔ mɪ lon kpi be a Pita niem. A pɔlbil bala na ben wa kpe nye ka a ɪ wɔ kpi naa, ka ba tuo wɔ yin ti ũu lan a sɪɛ.

XI Ka a dābāɛ kpe a pupuorbiir ba jaa nɪ nɪɛ jaa na wõ naa.

XII A nitõnsɪ tõn nɛ'maa tõ yɔɔ a nɪɛ sɔɔ. Ka a bala na sɔɔ de, ba jaa tara na nebõ'yen ma lɔɔ taa a be a Solomon Bechaar pɔ.

XIII Nɪɛ jaa kpire ba naa, ti āsɔɔ jaa maa 'la lɔɔn ba ɛ.

XIV Tɪche nɪyɔɔ jaa chene na waara, ka dɔɔr nɪ pɔbɔ na sɔɔ de a sɪ Soro pɔɔrɔ 'yɔɔnõ.

XV A lɛ vɛ naa ka a nɪɛ yin a ba baalsɪ ti gaal ba a gador ju nɪ a sɔn pɔ a sɔr kōkoor chele nɪ a Pita, ɪka 'lo wa tala a wɔ gāagiel wɔ pɔɔ ba.

XVI Nɪyɔɔ yin a tēbil ala na jilõ a Jerusalem waan a ba baalsɪ wa lɔɔn 'matāan a bala a sɪdebe na tara, ka ba jaa sa.

XVII Ka a nyuur kpe a Juu nɪɛ bɔɔrlo nɪkpɛɛ nɪ a wɔ taaba bala na pɔɔ a Saduseemɪne gbul pɔ.

XVIII A ba nyɔɔr a nitõnsɪ 'yɔɔ pɔɔfɔ die pɔ bar.

XIX Tɪche a tāsɔɔ a sɪ Soro tõ naa a wɔ malaka ka wɔ wa yuo a pɔɔfɔ die pān na wɔ tɔɔ ba yin

XX ti 'yer, “Yɪ chen a Nāanmɪn puorfɔ yir bechaar pɔ na yɪ ti 'yer a nyevɔr paalaa nyā 'yer kɔ a nɪɛ.”

XXI A wer na wa chaar ba kpɛn be a Nāanmɪn puorfɔ yir bechaar pɔ, nitāa lɛ a malaka na 'yer ba ti piel wile a nɪɛ. A Juu nɪɛ bɔɔrlo nɪkpɛɛ nɪ a wɔ taaba mɪ wa lɔɔn taa na ba bɔɔl a Juu nɪɛ nɪdierbe ba jaa lɔɔ taa na ba na guor a 'yer, na ba pāa tõ ɪka ba chen a pɔɔfɔ die pɔ ti yuo a nitõnsɪ waan.

XXII Tiche ban wa ti ta a pɔɔfɔ die pɔ baa nye nure jaa ε. A ba lieb chen ti mana kuro ba,

XXIII “Si chen ti nye a pɔɔfɔ die dɔdɔr na chene kpal, ka a nure 'lo na ara gu chene ara a dɔdɔr nee, tiche sin wa yuo a pān nure jaa ba be be a die pɔ ε.”

XXIV Ban wa wõ a anyāna ban man ka a Nāanmɪn puorfɔ yir guguro nɪkpɛɛ ni a Juu nibe bɔɔrlo nāmɪne ka a i ba chīcham, a ba baala baa bõɔ len na i ε.

XXV Ka a nure āsɔɔ wa 'yer kɔ ba, “Yi nye a nibe bala yin nyɔɔr pɔɔ, ba ben be a Nāanmɪn puorfɔ yir bechaar pɔ wile a nibe.”

XXVI Ka a Nāanmɪn puorfɔ yir guguro nɪkpɛɛ tara a wɔ tɔtɔnbɔ chiin ti tara a nitõnsɪ jaa jom waan. Baa ti fir ba ε, bojũu ba joro na dābāe ɪka a nibe na lob ban ni kusibe.

XXVII Ban wa waan ba, ba vɛn ka ba ara a niberɛ niem, ka a Juu nibe bɔɔrlo nɪkpɛɛ na sɔɔr ba 'yer,

XXVIII “Saa kpākpāan yi jaa 'yer ɪka, yi taa le ure wa pɔɔ a yuor nyāna wile ni nure jaa go ε? Tiche a yi chene tor ti see a Jerusalem ni a yi wiilfɔ nyāna, na yi bɔɔrɔ ɪka yi de a daba nyāna jāi yele dɔɔl si.”

XXIX Ka a Pita ni a nitõnsɪ bala na che 'yer, “Sin tun Nāanmɪn nee gar nɪsaal.

XXX A si sāakpāmɪne Nāanmɪn le sāt a Yesu a kũu pɔ, a 'lo yin yɔɔl a daa ju ka wɔ kpi.

XXXI Nāanmɪn 'mɔɔ won don bin be a wɔ nūsɔɔ jie, ka wɔ i Nāa ni Fafaara ɪka wɔ kɔ a Isɪral nibe sɔr ka ba lieb ba tier, na ba nye vɛ kɔfɔ.

XXXII Sin le i a anyāna dāasɪ dēme ni a Nāanmɪn Siε 'lo won de kɔ a bala na tu a wɔ

нєε.”

XXXIII Ban wa wõ a anyãna, ba suur ir naa ka ba buõro a ba kufõ.

XXXIV Tıche ka a Farasee äsõõ ban buõlo Gamaliel na ı a Mosesı Nεε wiwile, nıre jaa 'yõõnõ wõ naa, ka wõ ir ara a nıdierbe põ tı 'yer ıka, ba vë ka a dõõr bala yi yõõ bälãa.

XXXV Tı na wõ pãa 'yer kũ ba, “Isıral dõõr, yı bõõnõ sõ a le yıñ buõro ıka yı maal a nıbe banyãna.

XXXVI Sõõ kõõ le a Tiudası dõõ ir 'yer gãdaa 'yer ıka nıkpëε le wõ ı ka a dõõr kõõr anaar (400) ir turo wõ. Ba kũ wõ naa ka a nıbe bala yëyel ka a jaa ı põro.

XXXVII Ala puor le ka a Judas na yi a Galilee a nıbe sõrfõ yuon ir nıyõõ ka ba turo wõ. Ba mı kũ wõ naa ka a bala jaa na turo wõ mı bũbur.

XXXVIII A le jũu, maa na 'yer yı naa ıka yı ir nũu, tıche a nıbe ba nyã bar. Yı bar ba a ba chiine. Ala ı a le ban maala ın nıre le bin an ın põro.

XXXIX Tıche ala ı Nãañmın së le a yi, yaa be jaa na wa tõõ ñmaa a nıbe banyãna sõr ε, yıñ wa bõõn naa ka a ı Nãañmın mãε le yı jεere nı.”

XL A nıbere tu naa a le a Gamaliel na 'yer, tı na ba buõl a nıtõnsı fõb ba tı kpãkpãan ba ıka ba taa le ıre wa 'yere 'yer põro nı a Yesu yuor go ε, tı bar ba a ba chen.

XLI A nıtõnsı na wa yi a nıbere banyãna niem, ba chıle naa, bojũu ba sεen naa a dõõye nı a vã difõ a Yesu yuor jũu.

XLII Bıbir jaa le ba ma be a be a Nãañmın puorfõ yir bechaar põ wile a nıbe na ba mı yuõro

a yie ba gala ε, na ba wile a nibe ti 'yere a 'yer nõõ ıka a Yesu le ι a Nı-iraa.

VI

^I A ber ala pɔ, a poturbo na waara pɔɔɔ a bala ban dɔɔ a paal yuo pɔ, ka baa tɔɔɔ 'yere a Juu kɔkɔɔ ε, hũhũnõ na 'yõõnõ a bala na ι a Juu nibe, bojũu a ba pɔɔkɔε maa nye a bıbir jaa bõdiir ban ma põ ε.

^{II} Be le a nıtõnsı pie nı ayi bɔɔl a poturbo ba jaa lõɔ taa wa 'yer, “A ba tara sɔr ka sın bar a Nãaηmın 'yer 'yerfɔ ti põnõ bõdiir ε.

^{III} A le jũu yeer, yı kaa a yı pɔ na yı ir dɔɔr ayopõi, bala yın bõɔ ka ba seen a Nãaηmın Sıε ti mı tara yẽ, ka sın de a tõmõ nyã kɔ ba.

^{IV} Tıche a sın 'lɔ mõõ nıbir nı a Nãaηmın sɔɔrfɔ nı a wɔ 'yer.”

^V A 'yer nyã pel ba jaa na duo a be pɔɔ, ka ba ir a nibe banyãna. Sıteven a Nãaηmın Sıε na see ka wɔ mı tara sɔɔfɔ, nı Filip, nı Porokorusı, nı Nıkanor, nı Tımon, nı Pamenası, nı Nikolası na yi Antiok na wɔ lıeb kpe a Juu nibe puorfɔ pɔ.

^{VI} A nibe banyãna le ba ir waan a nıtõnsı sã, ka ba dɔɔl ba nuur sɔɔr Nãaηmın kɔ ba.

^{VII} Ka a Nãaηmın 'yer yaar, ka a poturbo mı na be a Jerusalem pɔɔɔ 'yõõnõ. A Juu nibe bɔɔrlorbo yɔɔ jie mı sɔɔn de a 'yer.

^{VIII} Nãaηmın wãefɔ ben a Sıteven sã ka wɔ tara kpẽõ tõnõ nı a ne'maa tõyɔɔ a nibe sã.

^{IX} A nibe bamıne na yi a ba lõɔfɔ jie a ba bɔɔl ba, Mãe Sorbo, nı a Juu nibe bamıne na yi a Sirenı nı a Aleksandiriya, ka bamıne mı yi

a Sulusıya nı Asıya. A nıbe banyãna le piel a nechure na ba chıre nı a Siteven.

^X Tıche baa tóro wó ε, a yẽ 'lo a Nãanmın Sıe na kó wó a wó 'yere nı.

^{XI} A ba pãa sool tó nıbe bamıne ka ba ηmaa jir 'yer ıka, "Sın le wó a Siteven na fere 'yere 'yerdeer 'yóonó a Mosesı nı a Nãanmın."

^{XII} Tı tó a nıbe nı a nıbere nı a Mosesı nee wiwiilbe 'yóo ka ba nyoo a Siteven chiin a ba 'yer tóorbó sã.

^{XIII} Be le ba waan jir ηmarba ka ba wa 'yer, "A daba nyãna ba gala 'yer debe won 'yere 'yóonó a Nãanmın puorfó yir cheche nyãna ε, nı a Mosesı nee won bin ε.

^{XIV} Sın mãe le wó won 'yer ıka a Yesu na yi a Najaretı na ηmer a jie nyãna, tı na wó lıeb a bınfó ala a Mosesı na dóo bin kó sı."

^{XV} Ka a bala jaa na jãne a be a 'yer tóorfó jie, kãan a Siteven nie ka wó kaara fıka a malaka nie.

VII

^I Be le ka a Juu nıbe boorlo nukpẽe soor wó, "Sıre le a anyãna ban 'yer bı?"

^{II} Ka a Siteven haa 'yer, "Yeer nı sãamıne, yı chele. A Nãanmın tur soo dóo yi a sı sãa Abraham le won dóo chene be a Mesopotamiya wer pó sere tı wa chen a Haran.

^{III} A Nãanmın 'yer kó wó, 'Yi a fı tõe na fı bar a fı nıbe tı na fı chen wer yuo pó ın na wiil fı.'
(*A Pielfó Gãn 12:1*)

^{IV} "A wó yi a Chaldea wer pó na wó chen tı jãne a Haran wer pó. A wó sãa na wa kpi baar le a Nãanmın waan wó a kana yın ben kpiere.

^V Nãanmın ba kũ wõ bon jaa a kana ε, waa kũ wõ jibile jaa gba ε, bu gber nefõ jie ε. Tıche Nãanmın tır nεε kũ wõ ıka 'lo nı a wõ yõn le na so a jie, tı waa tara bie gba ε.

^{VI} Nıtõ le a Nãanmın 'yer kũ a Abraham, 'A fõ yõn na ı naa sãanba paal sãan pɔ, na ba ı gbãgbaar ka ba ge ba yuom koor anaar (400).

^{VII} Tıche Nãanmın 'yer naa, ıka wõn yaa naa a sãn a paal 'lo na maal ba a gbãgbaar. A anyã puor le ban wa puor ma a jie nyãna.' (*A Pielfõ Gãn 15:13, 14*)

^{VIII} Nãanmın tır nεε kũ a Abraham a yoor nmaafõ yele. Abraham na wa dɔɔ a Isaaku, wõ nmaa wõn a yoor a ber aniin daar. Ka a Isaaku mı dɔɔ a Jekɔb, ka a Jekɔb mı dɔɔ a sı sãamıne pie nı ayı.

^{IX} "A sı sãamıne banyãna na tara nı a ba yebile Josefõ nı nyuur jũu, na ba nyoo wõ da kũ a Ijipiti dẽme. Tıche ka a Nãanmın be a wõ sẽ.

^X Na wõ faa wõ yin a wõ wõm a jaa pɔ. Wõ kũ naa a Josefõ yẽ na wõ sõs wõ a wõ nye 'yõõfõ a Faaro na ı a Ijipiti nãa niem, na wõ maal wõ ka wõ ı a Ijipiti nı a nãa jie wõ jaa nıkpẽε.

^{XI} "Ka a kõ lo Ijipiti nı a Kanaan wer wõ jaa waan dɔoyε, ka a sı sãamıne ba nyere bõdiir ε.

^{XII} Jekɔb na wa wõ ıka bõdiir ben a be Ijipiti, wõ tõn a sı sãamıne ka ba chen.

^{XIII} A gbεε ayı sɔɔ ban chen le a Josefõ wiil a wõ mãε kũ ba, ka a Faaro mı pãa bõɔ a Josefõ yir nıbe.

^{XIV} A anyã puor le a Josefõ tõ buol a wõ sãa Jekɔb nı a wõ yir dẽme, a ba jaa ı nıbe lıjaata nı pie nı anũu (75).

XV Jekob chen a be a Ijipiti ni a si sãamune be le ba jaa ti kpi.

XVI Ba tuo naa a ba ãgãma waan a Sekem wa ũu ba a yaa 'lo pɔ a Abraham na da a Hamor bibiir sɛ a be a Sekem.

XVII “A sɔɔ na wa gbur ka a Nãanmɪn na maal a le won tir a neɛ kɔ a Abraham, a si nibe na be a Ijipiti doon paal.

XVIII Ala le ka a nãyuo wa di na wɔ kaara a Ijipiti na waa bɔɔ a Josefɔ yele ε.

XIX Wɔ maal naa a si nibe putuyele na wɔ ge ba, na wɔ ma fir a pɔɔ pɔɔr ka bala wa doo bipile ba lob ba 'yɔɔ a kɔɔ pɔ a ba kpi. *(A Yifo Gãn 1:22)*

XX “A sɔɔ nyãna le ba doo a Mosesɪ, ka wɔ ɪ bivla a Nãanmɪn niem. A ba guol wɔ ηmersɪ ata be a wɔ sãa yir.

XXI Ban wa yin wɔ ti bar a yɔo, Faaro bipɔɔ de won guol ka wɔ ɪ a wɔ mãe bidaba.

XXII Ba jãn naa Mosesɪ a Ijipiti tɛe yɛ a jaa, ka wɔ kpɛme a wɔ 'yer ni a wɔ tɔmɔ pɔ.

XXIII “A le a Mosesɪ na wa ta yuom lɪjaayi (40), wɔ tier naa a wɔ yeer Isral nibe na wɔ ɪka wɔ chen ti piir ba kaa.

XXIV Wɔ ti nyen a ba ãsɔɔ a Ijipiti nire ãsɔɔ na gere ka wɔ ηmaa de na wɔ kɔ a Ijipiti nire 'lo.

XXV Mosesɪ tier le ɪka a wɔ mãe nibe na bɔɔn naa ɪka 'lo le a Nãanmɪn na de faan ba, tiche baa tɪertɔ a le ε.

XXVI A wer na wa chaar, wɔ ti nyen a Isral nibe ayi mɪ na jeere taa. Ka wɔ 'maal ba ti sɔɔ ba, ‘Yin yeer nara, bo le so a yi jeere taa?’

XXVII Tiche a 'lo sɔɔ na tɔɔ a wɔ tɔ sɔɔ daan a Mosesi bar ti sɔɔr wɔ, 'An tɔ fɔ ɪka fɔ wa kaara si na fɔ tɔɔrɔ a si 'yer?

XXVIII Fɔ bɔɔrɔ naa ɪka fɔ mɪ kɔ ma nɪtãa le fon kɔ a Ijipiti nɪre a jãa wɛ?' (A Yifɔ Gãn 2:14)

XXIX Mosesi na wõ a 'yer nyãna ka wɔ jo chen ti kpɪrɛ a Midiyan, be le wɔ be na wɔ wa dɔɔ dabil ayi.

XXX "Yuom lɪjaayi (40) na wa po, malaka wa lɛb bũu lɪrɛ tɪbile pɔ, na wɔ dũu a Mosesi be a mɔgɔɔ pɔ na gbɔr a Sinai tɔɔ par.

XXXI Wɔn wa nyɛ a le ka a nɛ'maa wɔ, a wɔ tɔɔ gbɔr ɪka wɔ kaa. Be le wɔ wõ a Soro kɔkɔr na 'yer,

XXXII "Maa le ɪ a fɔ sãamɪne Nãanmɪn, Abraham, Isaaki nɪ a Jekɔb Nãanmɪn.' Ka a dãbãɛ kpe a Mosesi waa le 'lara na kaa ɛ. (A Yifɔ Gãn 3:6)

XXXIII "Ka a si Soro pãa 'yer kɔ wɔ, 'Yaa a fɔ nafɔɔr bar, a jie fon ara ɪ naa jicheche.

XXXIV N nyɛ naa a n nɪbe be a Ijipiti pɔ ban gere, n wõ naa ba hõɔnfɔ naa suu ɪka n wa faa ba. Wa, ka n tɔ fɔ a be a Ijipiti.' (A Yifɔ Gãn 3:5-10)

XXXV "A Mosesi nyãna nɪ wɔ ju ban tɔr bar ti sɔɔr wɔ, 'An le 'yɔɔ fɔ ɪka fɔ kaara si na fɔ tɔɔrɔ a si 'yer?' 'Lo le a Nãanmɪn mãɛ tɔ a sɔɔ 'lo a malaka na wa dũu wɔ 'lɪrɛ a bũu a tɪbile pɔ, ɪka wɔ ti ɪ a ba nɪkpɛɛ nɪ a ba fafaara.

XXXVI 'Lo le ti de ba nie na wɔ tɔ tɔ yɔɔ be a Ijipiti tɛɛ pɔ, nɪ a Man Jɪɛ par nɪ a mɔgɔɔ pɔ ban be a yuom lɪjaayi (40).

XXXVII A Mosesi nyãna ni wõ ju le 'yer kũ a Isral nibe ıka, 'Nãanmın na tõ naa a 'ye'yere ãsõõ a maa kaar ka wõ yi a yi mãe nibe põ.'

XXXVIII Wõ dõõ põõ a niyõõ bala põ be a mógõõ põ, 'matãan a si sãakpãmıne ka a malaka 'yer 'yer kũ wõ be a Sinai Tõõ par na ı nyevor 'yer ka wõ 'yer kũ si.

XXXIX "Tıche a si sãakpãmıne tır wõ naa, na baa tu a wõ nee e. Ba tır won bar ka a ba tıer lieb chen be a Ijipiti.

XL Ba 'yer kũ a Aaron, 'Maal nımıme kũ si ka a ma de si nie, a Mosesi 'lõnõ na yin si a Ijipiti saa bõõ bo ni tara wõ e.' *(A Yifo Gãn 32:1)*

XLI A ba me bõtu a daar 'lõnõ ka wõ nyetãan nele, na ba waan bomo wa lon bõor a jie na ba dãen 'yõõn a ba nũu bõmaalaa nyãna.

XLII Tıche ka a Nãanmın lieb puor 'yõõ ba, na wõ bar ba ka ba puoro a saaju bomo. Ka anyãna ti tuor a le a Nãanmın 'ye'yere ãsõõ na dõõ seb, wõ sũor naa, 'A yın Isral nibe, yın be a mógõõ põ a yuom lijaayi (40) na yi dõõ waan a bõorlo bomo maa le yi wa kũ bu?

XLIII Kai, ti a bõtibe ala yın kaara le a Molokı ni nmerbir nımın Arefan, a tıbe anyãna le yi dõõ maal puoro. A le jũu, ın vẽ naa ka ba nyõor yi chiin a Babilon puor ka yi ti kpiere a be.' *(Amosi 5:25-27)*

XLIV "A si sãakpãmıne dõõ maal gãma yir be a mógõõ põ ka a ı dãaste, ba maal wõ naa nitãa le a Nãanmın na man wiil a Mosesi ka wõ nye.

XLV A gãma yir nyã le a si sãakpãmıne tara ka a Josua de ba a nie ka ba waan, a ba wa faa a wer nyã põ a niyor na dõõ kpiere ka a Nãanmın

dii ba bar. A gån yir nyã ben be lëεε ti tån a Nãa David sõõ.

XLVI Nãaηmın maal vıla kō wō ka wō ıka won men yir kō a Jekob Nãaηmın.

XLVII Tıche Solomon le wa me a yir kō a Nãaηmın.

XLVIII “Fõõ kaa, a Nãaηmın nyã na ı a saaju sōõ, ba kpıere a yie anyã nıbe na me ε. Nıtãa le a Nãaηmın 'ye'yere ãsōõ na dõõ 'yer,

XLIX ‘Saaju le ı a maa nakōõ, ka a tēe ı a n gbεε dōõlfo jie. Ka a sı Soro sūr, yir bo tō le yın me kō ma? Bı nyıne le na ı a n pēnfō jie?

L A ba ı a maa nūu le maal anyãna a jaa ε?
(*Isaiya 66:1-2*)

LI “Yın nyãkpãen dēme na ı nıbe na ba wõnõ 'yer ε, yı kaara a yı sãamıne kaar. Yı maa sōõ kō a Nãaηmın Sıe sōr ε.

LII Nãaηmın 'ye'yere jaa ba be be ka a yı sãamıne ba ge wō ε. Ba gba kō naa bala na de nie mōõl 'yer a Torfō Sōõ 'lō waa 'yer. A pōpãanyã, yın gba le gar 'yõõ wō na yı kō wō.

LIII Yın le de a Nãaηmın neε won kō a malaka a wō wa kō yı ka yı de tñnõ nı, tıche a yı tōr bar.”

LIV A 'yer nyãna ban wa wõ, ka ba suur ir a ba kparaa jur 'yõõnõ wō.

LV Tıche a Sıteven a Nãaηmın Sıe na sεε a wō dol kaa saaju na wō nye a Nãaηmın tıı, ka a Yesu ara a Nãaηmın nūsõõ jie.

LVI Ka wō 'yer, “Yı nye ka, n nye naa saaju na yuo ka a Nısaal Bie ara a Nãaηmın nūsõõ jie.”

LVII A anyãna ban wõ ba pōõn a tobo ti ηme chelma na ba ti mıl wō,

LVIII na ba tɔɔ wɔ yin a tēe chēchēe ti piel looro wɔ ni kusibe. Ka a bala na di dāasɛ yaar a ba fuusɩ bin pɔlbile kɔɔ ban buolo Sool sē.

LIX Ban looro wɔ a le ne na ku ka wɔ suor Yesu, “N Soro Yesu de a n sãε.”

LX Wɔ lon gbur dumo ti pãa ηme chelma 'yer, “N Soro taa ɩre wa yaara ba sãn ε.” A anyãna le wɔ 'yer baar ti ηmaa vuor.

VIII

I A Sool mi dɔɔ soɔ ɩka ba ku a Siteven. A daar 'lɔnɔ jaa le ba piel gere a Nãanmɩn puorbo be a Jerusalem. Ka ba jaa ηma yaar a bamine chen Judiya a bamine mi chen Samariya tiche a nitõnsɩ tεε be a Jerusalem.

II Nibe bamine na joro a Nãanmɩn 'moon a Siteven ũu ti na ba kɔ a kuor.

III Tiche ka a Sool mɔɔ nibir bur buro a pupuorbiir gbulsɩ bara, na wɔ yɔoro kpɩere a yie nyɔoro door ni pɔbo ti 'yɔɔnɔ a pɔɔfɔ die pɔ.

IV A bala na jo ηma a dēdēme chene na muolo a Nãanmɩn 'yer jie jaa ban chen.

V Filip chen Samariya tēe pɔ, na wɔ ti 'yer ɩka Yesu le a Nɩ-iraa a be.

VI A nyɔɔ na wa wɔ a le a Filip na 'yer ti mi nye a ne'maa tömõ won tō, a ba yuo toor chele a le won 'yerε.

VII A sɩdebe ala na dɔɔ pɔoro a nibe ηmen chelsɩ wa yin a nibe pɔ, ka a gbekũn ni a gbersɩ yɔɔ jaa sa.

VIII Ka a tēe 'lo dēme ba jaa chilε.

IX Daba kɔɔ dɔɔ be be ban buolo Simon na wɔ ma tɔnɔ tãsoɔ tömõ ka a 'maa a Samariya nibe

nee, na wõ ma wile a wõ mãe ıka nıkpẽe le wõ l.

X A nıbe ba jaa, a bere nı a bil ba jaa ma yuon toor chele wõ tı 'yerε, “A daba nyã 'lo kpẽo ı naa a gãdaa sɔo kpẽo.”

XI Ba turo wõ naa bojũu a kor naa won tönõ a tãsoo tömõ ka a 'maa ba neε.

XII Tıche a le ban wa sɔo de a le a Filip na 'yer a 'yer nõo nyã na ı a Nãanmın nãalõu 'yer, nı a Yesu na ı a Nı-iraa yuor, dɔor nı pɔbo ba jaa son a Nãanmın kõo.

XIII A Simon mı sɔo naa ka ba so wõ a Nãanmın kõo a wõ turo a Filip yuorɔ, a ne'maa tøyoo won nye won tõ.

XIV A nıtõnsı na be a Jerusalem na wa wõ ıka a Samariya nıbe mı sɔon de a Nãanmın 'yer, ba tön Pita nı Joon a ba sã.

XV Ban tı ta, ba sɔor Nãanmın kɔ a nıbe ka ban nye a Nãanmın Sıε.

XVI Bojũu Nãanmın Sıε ba kpe ãsɔo jaa sere ε, tıche a Nãanmın kõo le ba sɔ ba, nı a sı Soro Yesu yuor.

XVII Ka a Pita nı a Joon pãa dɔol ba a nuur a ba nye a Nãanmın Sıε.

XVIII Simon na nye a le a nıtõnsı na dɔol ba a nũu ka ba nye a Nãanmın Sıε, a wõ de libie kɔ ba,

XIX tı 'yer, “Yı mı kɔ ma a kpẽo nyãna ka maa wa dɔol nıre jaa a n nũu, a wõ mı ma nye a Nãanmın Sıε.”

XX Ka a Pita 'yer kɔ wõ, “Fõo nı a fõ libie jaa yı wε, bojũu fõ tıer ıka fon tõo da a Nãanmın kɔfo nı libie.

XXI Faa tara sör na lõõ tön sı ε, bojũu a fo nyãa ba tor a Nãanmın sã ε.

XXII Lieb a fõ pututier nyãana na fõ sör a sı Soro amıne sã wõn vẽn kũ fõ a fõ tıer deer nyãana fõn tara.

XXIII N nyen bõõn fõn ı pubier sũõ ka a yelbier nyõõ fõ põõ.”

XXIV A Simon pãa 'yer, “Yı sör a Nãanmın kũ ma ka ala yın 'yer taa waara a n sã ε.”

XXV A le Pita nı a Jõõn na wa man 'yer a Nãanmın 'yer baar, ba lieb kulo a Jerusalem ba 'yere naa a 'yer nõõ nyãana a tẽbil ala na cheel a Samariya.

XXVI Nãanmın malaka 'yer kũ a Filip, “Ir suu de a sör 'lõ na yi a mõgõõ põ tu a Jerusalem chen a Gaja.”

XXVII Le le wõ ir chiine, na wõ tı tuor a Etiyopiya daba ãsũõ ban maal ka wõ ab na wõ ı nıkpẽe kaara a Etiyopiya nãpõõ ban bũõõ Kandası libie. Jerusalem le wõ chen tı puor,

XXVIII na wõ lieb kulo jãne a wõ wii torko põ na wõ kara a Nãanmın 'ye'yere Isaiya gãn.

XXIX Ka a Nãanmın Sıε 'yer a Filip, “Chen tı gbur a torko par.”

XXX A Filip jo chen a be a torko par na wõ wõ a daba na kara a Isaiya gãn a wõ sör wõ, “Fõ bõõ naa le par fõn kara õ?”

XXXI Ka a daba 'yer, “Nımıne ın ıre wa bõõ a par, ka nıre baa wiil ma ε?” Tı na wõ bũõõ a Filip ka wõ do jãne a torko põ.

XXXII A anyãana le a da-abbaa 'lõnõ dõõ kara a Nãanmın gãn põ, “Ba nyõõ wõn chiine fıka per

na tı kũ, Wũ un jaa gbul fıka pele ban pũnũ a kũol na waa haa nɛɛ ɛ.

XXXIII Wũ siir a wũ mãe a le ban ba tũor a wũ 'yer kaa tor ɛ. An le na tũo 'yer a wũ bal nıbe 'yer? A wũ nyevor ba tal teer a ka a wer pũ ɛ.”
(*Isaiya 53:7, 8*)

XXXIV Ka a da-abbaa nyã sũor a Filip, “Yãayãabile, 'yer kũ ma, an 'yer le a Nãanmın 'ye'yere nyã 'yere? Wũ mãe 'yer le wũ 'yere bu nıre kũo 'yer le wũ 'yere?”

XXXV A Filip pãa piel na wũ de a Nãanmın gãn 'yer nyãna man a Yesu 'yer nõo kũ wũ.

XXXVI Ban 'mataa chiine tı ta kũo kũo par a sũr pũ, ka a da-abbaa 'lo 'yer, “Nye kũo, bãa le so ka fı kũ so ma a Nãanmın kũo ɛ?” 1

XXXVIII Tı na wũ tũo a torko a wũ ara, ka a 'lo nı a Filip 'mataa kpe a kũo pũ, ka a Filip so wũ a Nãanmın kũo.

XXXIX Ban wa yi a kũo pũ, Nãanmın Sıe wa jaa naa a Filip chiin ka a da-abbaa 'lo ba le nye wũ go ɛ. Tı de wũ sũr chıle kulo.

XL Tıche ka a Filip tı yi naa Ajotusı na wũ 'yere a Nãanmın 'yer a tẽn ala a jaa tı tãn Sisariya.

IX

¹ A sũo 'lũnũ le a Sũol chene pũro a sı Soro poturbo ju, na wũ bũro ıka wũ kũ ba. Wũ chen naa a Juu nıbe bũrolo nıkpẽe sũ,

1 **VIII:XXXVI 8:36** A gãma amune pũ, baa 'yũo a pũfo lıjer nı pie nı ayopũi ɛ ıka, 37 *Ka a Filip 'yer; “Ala ı fı sũon de a Yesu Kırısıto nı a fı nyãa wũ jaa.” Ka a daba 'yer; “N sũo naa a Yesu Kırısıto ıka, 'lo le a Nãanmın Bidaba.”*

II na wõ ti sör sör de gån na chiin a ba lõõfo jiir ala na be a Damaskus ıka 'lo wa ti nye nıre na turo a Sör nyã, ka pöö le bu daba le wõ tõe nyöör ba waan a Jerusalem.

III Ala le wõ de a sör chiine ti gburö a Damaskus ka chãa yi be a saaju ajienaa wa nyur jil wõ.

IV Ka wõ lo tõe ti wõ kəkör na buölo wõ soro, "Sool, Sool, bo le so a fö gere ma a le?"

V Ka a Sool sör, "An le fö ı Soro?" Ka wõ 'yer, "Maa le ı a Yesu fun gere.

VI Põpãanyã, ir na fö kpε be a tõe pö, ban wiil fö naa a le fon na ı."

VII Ka a döör bala nı a Sool na 'mataa chiine gĩe ara, na ba wõ a döön, tıche baa nye nıre ε.

VIII Ka a Sool ir a tõe ara na wõ yuo a nıbie ti waa le nyere ε. A ba nyöo wõ a nũu töo kpën be a Damaskus.

IX Wõ maal ber ata waa le nyere ε, waa di bödiir bu nyũ köo ε.

X Tıche a poturo äsöö ben a be Damaskus a ba buölo wõ Ananias ka a sı Soro wa buol wõ a jãna pö, "Ananias." A wõ söo, "Öo, n Soro."

XI Ka a Soro 'yer kũ wõ, "Ir de a Sör Dëdëe chiine na fö ti ta a Judas yir sör daba na yi Tasustı a ba buölo Sool, be le wõ be söörö Nãanmın.

XII A wõ jãna pö, wõ nyen daba ban buölo Ananias na döol wõ nũu ka wõ le nyere."

XIII A Ananias 'yer, "N Soro, n wõn a daba nyã yelyöo a le won ge a fö nısön a be a Jerusalem.

XIV A ka mı a Juu nıbe böörlo nıbere mı kũ won sör ıka wõ wa nyöör a bala jaa na buölo a fö yuor."

XV Tiche ka a Soro 'yer kō a Ananias, “Chen, a daba nyāna le ı a n bõ-iraa ka won tuo a maa yuor chiin a bala na ba ı a Juu nibe pō, nı a ba nāmıne sē, lōon a Isıral nibe.

XVI In wiil wō naa a le won na di dōoye a n yuor jūu.”

XVII Be le a Ananias ir chen tı kpe be a yir, na wō tı dōol wō a nūu tı 'yer kō wō, “N yebe Sool, a sı Soro Yesu na yi fō be a sōr pō fon waara le tō ma a fō sē ka fon le nyere go, na fō seen a Nāanmın Sıe.”

XVIII Ajienaa ka bōnyınsı 'lōor a Sool nıbie pō lo a wō le nyere go. Wō ir naa a ba tōo so wō a Nāanmın kōo.

XIX Wōn wa di a bōdiir baar wō le nyen kpēo, na wō jāne a poturbo bala sē a be a Damaskus bālāa.

XX Ajienaa, wō piel 'yere a Nāanmın 'yer be a ba lōofō jıir, na wō 'yere ıka a Yesu ı naa Nāanmın Bie.

XXI Bala jaa na wō a wō 'yer ka a 'maa ba nee a ba soro, “A ba ı a daba nyāna le ir gere a bala a be a Jerusalem na bōolo a yuor nyāna e? Na wō wa a ka mı ıka wō wa nyōor a bala mı chiin tı kō a Juu nibe bōorlo nıbere e?”

XXII Tiche ka a Sool kpēo chene pōoro 'yōonō ka wō 'yer tōo a Juu nibe na kpiere a Damaskus na wō wiil ba ıka a Yesu le ı a Nı-iraa.

XXIII Ber yōo na wa pō, a Juu nibe guor taa ıka ba kō a Sool,

XXIV tiche kaa a Sool bōon a ba guorfō. Mōtōo nı tāsōo jaa le ba mōo nıbir guro wō a tēe dōdōı neer, bōoro a wō kō fō.

XXV Tiche ka a bala na turo wõ 'moo wõ 'yõo pte põ tãsoo na ba tur wõ bar ka wõ tu a dãpuor dachin põ suu.

XXVI Wõn ti ta Jerusalem, wõ bõoro naa ıka wõ lõõõõ nı a poturbo tiche a ba joro wõ dãbãe, baa soo ıka wõ ı naa a poturo ãsoo e.

XXVII Tiche ka a Banabası tara wõ chiin be a nitõnsı sê. 'Lo le pãa man kũ ba a le a Sool na nye a sı Soro a sor põ, ka a Soro 'yer 'yer kũ wõ. Wõ 'yer ıka a be a Damaskus wõ msool 'yer a Yesu yuor 'yer, na wõ ta jo dãbãe e.

XXVIII A Sool jãne a be a ba sã na wõ so wõ mãe yõoro be a Jerusalem na wõ msoolo a sı Soro Yesu yuor 'yere ba joro dãbãe e.

XXIX Wõ ma 'yere naa ka a 'lo nı a Juu nıbe bala ban doo a paal yuo põ ka baa tũoro 'yere a Juu kõkõr e, ma chıre taa, ka ba bõoro a wõ kufõ.

XXX A poturbo na wa wõ a nitõ ba tara won chiin a Sisariya ti bar ka wõ chen Tasusı.

XXXI Damfõ ba le be a bala na puoro be a Judiya, Galilee nı a Samariya, ka a nyã'maar. Ba kpẽme naa ka a Nãanmın Sıe 'yõo ba ãkpẽo ka ba nõõõõ na ba joro a sı Soro dãbãe.

XXXII Ka a Pita yõoro a tẽn na wõ wa chen Lida ıka wõ ti piir a Nãanmın puorbo kaa.

XXXIII Be le wõ ti nye daba ban bõolo Ainıyas na gber gã yuomo aniin.

XXXIV Ka a Pita bõol wõ, "Ainıyas, Yesu yuor põ, sa. Ir saaju na fũ pilõ a fũ bõgãnaa." Ajienaa le a Ainıyas ir saaju.

XXXV Ka a Lida nıbe ba jaa nı a Saron nıbe na nye a le, a ba lieb puoro a sı Soro.

XXXVI Poo kōo mī na dōo puoro ben a be Jopa, ka ba buolo wō Tabita, a yo bō'yen 'lōnō le ba lieb buolo Dookas. Wō ma maala na vīla na wō sōnō a nōn dēme.

XXXVII A sōo 'lōnō le wō ɪ baal na wō kpi, a ba so wō a kōo don gaal be a bōopie pō.

XXXVIII Lida nī a Jopa mī ba jāa ε, kaa a pupuorbo wō ɪka a Pita ben a Lida, a ba tō nibe ayī ka ba tī sōor wō, “Yāayāabile a wō wa fōo.”

XXXIX Ka bala naa Pita jaa 'mataa chen, wōn wa ta ba de wōn don be a bōopie die pō. A pookoe ba jaa ara na jilō wō kōnō na ba wile a Pita a fuusi nī a fōor a Dookas na maal wōn dōo chene be a ba sē.

XL Pita diin ba jaa a ba yi a be a die pō, tī na wō gbur dumo sōor Nāanmīn, na wō lieb tor a kūu tī 'yer, “Tabita ir.” A wō yuo a nibe nye a Pita na wō ir jāne.

XLI Ka a Pita nyoo wō a nūu sōo wō a wō ir ara, tī pāa buol a bala na sōo nī a pookoe ka ba kpe wa nye a wō ɪ nī nībir.

XLII Ka a yeke nyāna yaar a Jopa wō jaa ka a nibe yoo jie wa sōo a sī Soro.

XLIII A Pita jēn be a Jopa bālāa a daba kōo ban buolo Simon na ma nōnō gāma yir.

X

I Be a Sisariya, daba kōo dōo be be a ba buolo wō Konliyoos, wō be naa a sojasi gbul 'lo pō a Itali nibe na buolo a sojasi kobaa nīkpēε.

II 'Lo naa wō yir dēme ba jaa puoro naa na ba joro Nāanmīn dābāε, na wō ma kōro a nibe bala

an wōnō pōrō, na wō mī ma sōrō a Nāanmīn ba gala ε.

III Būbir āsōo lē a mōtōō na wa bal, a wō gā jān jaa cheche nyē a Nāanmīn malaka a wō wa ara a wō sē ti bōol wō, “Konlīyos.”

IV Ka wō chaal a lē 'yōō wō ti sōor, “Bo lē N Soro?” Ka a malaka 'yer, “A fū puorfū nī a kōfū fon kōrō a nōn dēme don ti pōō a Nāanmīn ka wō tara a fū tīer.

V Pōpāanyā, tō nūbe ka ba chen a Jopa ti tara daba kōō na di Simon ti ba bōolo wō Pita a wō wa.

VI Wō kpīere naa a daba na nōnō gāma mī na di a Simon yir, ka a wō yir gbūr a man kpēē gogoro.”

VII A malaka na wa chen baar, Konlīyos bōol naa a wō tōtōnbō ayi nī a soja āsōo mī na puoro na ma sōnō wō.

VIII Wō man a lē jaa na ı ti tō ba a Jopa.

IX A wer na wa chaar mōtōtuo sōō, ka ba be a sōr pō chiine ti gbōrō a tēe, a Pita mī don a gar ju Nāanmīn sōrfū jie.

X Ka a kō kpe wō a wō bōōrō bōkōō na di, ban chene maala a bōdiir ka a dedee kpe wō.

XI A wō nyē saaju na yuo a wō nyē bōkōō fika fōkpēē na gbū jīir anaar ka wō suro wa gbōrō a tēe.

XII Ka a dōgbēē anaar a jaa bōrō be be nī a tēe bōvōorsı nī a lubilōorsı a jaa.

XIII Be lē a kōkōr pāa 'yer kō wō, “Pita, ir kō 'wōb.”

XIV Tīche ka a Pita 'yer, “Sīre jaa, kai. N Soro, n ba 'wōb a dōdēbe anyāna nī a dōchiirsı anyāna āsōo jaa ε.”

XV Ka a kòkòr lɛ 'yer go, “Ta bʊol bon jaa bʊdɛɛr 'lɔ a Nāanmɪn na maal a wɔ ɪ bʊsʊ ɛ.”

XVI Gbɛɛ ata lɛ a ɪ, tɪchɛ ka a fɔbaa lɛ jaa a lɛ nɛ don a saaju ajienaa.

XVII Lɛ a Pita na chɛnɛ pɛrɛ a nyɛfɔ nyā par, ka a dɔɔr bala a Konɪlyɔs na tʊ mɪ nyɛn a Simon yir na ba ara a dʊdɔr nɛɛ.

XVIII Ba bʊol sʊɔr, “Daba na di Simon tɪ ba bʊolɔ wɔ Pita ka lɛ wɔ kpɪɛrɛ ɔ?”

XIX Lɛ a Pita na chɛnɛ tɪɛrɛ a nyɛfɔ nyāna ka a Nāanmɪn Sɪɛ 'yer kɔ wɔ, “Simon, dɔɔr ata lɛ bʊɔrɔ fɔ sɔrɔ.

XX Ir suu a ba sɛ, taa ɪrɛ wa baala fɔn na lʊɔ chiin ba ɛ, maa lɛ tʊ ba.”

XXI Ka a Pita ir suu tɪ nyɛ a nɪbɛ na wɔ 'yer, “Maa lɛ ɪ a nɪrɛ yɪn bʊɔrɔ, bāa 'yʊɔ yɪ wa?”

XXII A ba 'yer, “Konɪlyɔs na ɪ a sojasɪ nɪkpɛɛ sɛ lɛ sɪ yɪ. A wɔ yɛlɛ tor naa ka wɔ ɪ nɪrɛ na joro Nāanmɪn dābāɛ ka a Juu nɪbɛ ba jaa 'yʊɔnʊ wɔ. A Nāanmɪn malaka wa 'yer kɔ wɔ ɪka wɔ bʊol fɔ a fɔ wa bɛ a wɔ yir a wɔ wʊ lɛ jaa fɔn na man.”

XXIII A Pita pāa tara ba kpɛn tɪ gaal. Ka a wɛr chaar, a bala nɪ a Pita nɪ a pupuorbiir bamɪnɛ na yɪ a Jopa pʊɔ ba a ba 'mataa chɛn.

XXIV Ba chɛn ka a wɛr tɪ chaar a ba ta a Sisariya, ka a ɪ a Konɪlyɔs mɪ chɛlɛ ba naa na wɔ bʊol a wɔ yir dɛmɛ nɪ a wɔ barmɪnɛ ba jaa lʊɔ taa a ba jɛ gu.

XXV Lɛ a Pita na ta kpɪɛrɛ a Konɪlyɔs yir wɔ ir tuor a Pita gbur dumo a wɔ niɛm na wɔ puor wɔ nɪ 'yʊɔfɔ.

XXVI Tɪchɛ ka a Pita nyɔɔ wɔ a wɔ ir, ka wɔ 'yer, “Ara, a maa mɪ nɪsaal lɛ n mɪ ɪ.”

XXVII Wõ 'yer wõ naa le ti kpe a die põ ti nyε nıyõõ na duo.

XXVIII A wõ 'yer kõ ba, “Yın mǎε bõõn naa an ba tara sõr ıka a sın Juu nıbe ba lõõõõ nı a yın bala na ba ı a Juu nıbe ε. Tıche Nǎañmın wiil ma naa ıka n taa bõõl nıre jaa nıdεer ε, bı nıõõõ naa ε.

XXIX Ala le so yın wa bõõl ma n ba baala ε, bı 'yer ıka n kõ wa ε, bo 'yõõ le yı bõõl ma?”

XXX Ka a Konılyõs 'yer, “Ber anaar nı dına ın be a die põ sõrõõ Nǎañmın a mõõõõ na bal baar. Ajienaa le ka a ı daba na su fuu ka wõ nyıle wa ara a n sǎ,

XXXI ti na wõ bõõl ma, ‘Konılyõs, Nǎañmın wõn a fõ sõrfo na wõ tıer a fõ kufõ fon kõrõ a nõn dǎme.

XXXII Tõ nıre a wõ chen a Jopa ti bõõl Simon ban le bõõlõ Pita, wõ be naa a daba ban bõõlõ a Simon na nõnõ gǎma ka a yır gbõr man gogoro.’

XXXIII Ala le so ka n mı tõ a fõõ a le ne bõõl fõ, a fõ mı pel põõ ti wa. Põpǎanyǎ, Nǎañmın niem le sı jaa jǎne ti na chel bon jaa a sı Soro na tõn fõ ıka fõ wa 'yer kõ sı.”

XXXIV Ka a Pita pǎa piel na wõ 'yere, “Põpǎanyǎ n pǎa bõõn naa ıka Nǎañmın ba ooro ε.

XXXV Tıche wõ ma den nıbõrõ ba jaa na joro wõ dǎbǎε ti maal a le na tor.

XXXVI A 'yer nõõ nyǎ le a Nǎañmın tır kõ a Isral nıbe nı a nyǎ'maar 'yer na tu a Yesu Kırısto na ı a bon jaa Soro sǎ.

XXXVII Yı bõõn naa ala na ı a Judiya paal wõ jaa na piel a Galilee a le a Jõõn na wa mool a Nǎañmın kõõ sofo 'yer baar.

XXXVIII Le a Nãanmın na ir a Yesu na yi Najareti na wõ de a wõ Sıe nı a wõ kpẽõ ko wõ. Wõ yon a ka wõ jaa jilõ na wõ maala vıla sãana nı baalsı nı a bala jaa a d̄eer s̄oõ na tara, bojũu Nãanmın ben a wõ s̄ẽ.

XXXIX “Sın le nyen nıbir, a ala a jaa won t̄õ a Juu nıbe t̄en p̄o, nı a Jerusalem. Ba nyoo won kpa yool a daa ju ka wõ kpi.

XL Tıche Nãanmın sãı wõ naa a kũu p̄o, a ber ata daar a wõ ir ı vor na wõ v̄ẽ a ba nye wõ.

XLI Nıbe ba jaa ba le nye wõ ε, tıche a sın na ı a d̄aaste d̄eme a Nãanmın na de nie ir, sın nı 'lo 'mantaa di tı nyũ won wa ir a kũu p̄o baar.

XLII 'Lo le kpãkpãan sı ıka sı mool 'yer ku a nıbe ıka 'lo le a Nãanmın ir ka wõ ı a v̄oe nı a kp̄ıısı 'yer t̄oõõ.

XLIII 'Lo le a Nãanmın 'ye'yerbe ba jaa 'yer a wõ 'yer ıka, nıre jaa wa s̄oõ de wõ, won nyen yelbier v̄ẽ kof̄o tu a wõ yuor p̄o.”

XLIV Le a Pita na chene 'yere a anyãna, ka a Nãanmın Sıe wa kpe a bala jaa na wõnõ a 'yer nyãna.

XLV Ka a Juu nıbe bala na s̄oõ de na tu a Pita wa, nee 'maa ba naa a le ban nye a Nãanmın na pur a wõ Sıe 'yõõ a bala na ba ı a Juu nıbe ε.

XLVI A ba wõ ban 'yere k̄ok̄oyor na ba peere nı a Nãanmın. Ka a Pita pãa 'yer,

XLVII “Nıre na t̄õõ ŋmaa a nıbe banyãna s̄or ka ba ta so a Nãanmın k̄õõ ε? Ba mı nyen a Nãanmın Sıe nıtãa a sın.”

XLVIII Wõ 'yõõ ba naa ka ba so a Nãanmın k̄õõ nı Yesu Kırısıto yuor, a ba pãa s̄oor a Pita ka wõ be a ba s̄ẽ bãlãa.

XI

I A nitõnsı nı a yeer na be a Judiya wõ naa ıka a bala na ba ı a Juu nıbe ε, mı soon a Nāanmın 'yer.

II Le a Pita na wa lieb chen a Jerusalem a bala na ηmaa a yoor ti sool mii 'yõo wo 'yere,

III "Fõ ben chen a bala na ba ηmaa a yoor yir ti lõo din ba we?"

IV Ka a Pita pāa piel mana a le jaa na ı na wõ kũ ba,

V "N ben a Jopa tēe põ naa sooro Nāanmın ka a wa ı ma jaa de dee, ka n nye nyefu kõo. N nyen bõkõo fıka fõkpēε ban tur bar ka wõ yi saaju suu na wõ gbũ jiir anaar ka wõ suu wa ara a be ın be.

VI Be le n muul kaa naa nye dögbεε anaar jaa boro na be ka a wer põ, modõn, bövorsı lõon a lubil.

VII Ka n wõ kõkõr na 'yer, 'Pita ir na fı kũ 'wob.'

VIII Ka n haa 'yer, 'Kai, n Soro bon jaa na ı deer na ba vıleε ε, ba kpe n neε põ jaa ε.'

IX Ka a kõkõr le 'yer yi a saaju go, 'Ta buol bon jaa Nāanmın na maal a wõ vıleε bödeer ε.'

X A anyāna ı naa nitõnõ gbεε ata ti le tõo a jaa don be a saaju go.

XI "Ajienaa, ka a ı a nıbe ata ban tõ a n sē na yi Sisariya mı tån a yir 'lo põ ın kpiere dödor neε.

XII Ka a Nāanmın Sıε 'yer kũ ma ka n tu ba chen naa taa baala ε. Maa nı a yeer ayõob banyāna le 'mataa chen na sı ti kpe a daba yir.

XIII A wõ man kũ sı a le a malaka na wa a wõ yir wa 'yer, 'Tõ nıbe a Jopa ka ba ti buol daba na di Simon ban le buolo Pita.

XIV 'Lo le na waan 'yer wa 'yer kũ fõ ka a fõõ nũ a fõ yir dẽme ba jaa tu a 'yer 'lo põ nye faafõ.'

XV Ala le ka n piel a 'yer naa 'yere, ka a Nãanmũn Sıe wa a ba sã a le won dõõ wa a sũ sã a pielfõ.

XVI Ka n pãa tıertõ a le a sũ Soro na dõõ 'yer, 'Jõõn den kõõ son, tıche yın 'lo Nãanmũn na den a wõ Sıe son yı.'

XVII Ala ı Nãanmũn le kũ ba, a kũfõ bõ'yen 'lõnõ won dõõ kũ sũ a sõõ 'lo sũn sõõ de a sũ Soro Yesu Kırısıto, maa mı nũ ana, na nmaa Nãanmũn sõr?"

XVIII Ban wõ a anyãna, baa le haa nee e, tı peere Nãanmũn 'yere, "Nãanmũn pãa yuon sõr kũ a bala na ba ı a Juu nıbe e, ka ban lieb a ba tıer nye nyevõr."

XIX A sõõ 'lõnõ ban kũ a Sıteven ka a pupuorbo bamıne yẽyel tı yi Fonisiya, Sıpurusı nũ Antiok, na ba mana a 'yer kõrõ a Juu nıbe tee.

XX Ka a pupuorbo bamıne na yi a Sıpurusı nũ a Sırenı, chen a Antiok na ba mı tı piel 'yere a sũ Soro Yesu Kırısıto 'yer nõõ nyã kõrõ a bala na ba ı a Juu nıbe e.

XXI A sũ Soro nõu dõõ põõ ba ka a nıyõõ dõõ sõõ de na ba lieb turo a sũ Soro.

XXII Ka a 'yer nyã lo a pupuorbo na be a Jerusalem toor põ, a ba ır Banabası tõ a be Antiok.

XXIII Won tı ta nye a le Nãanmũn na wãe ba, nõõ kpe wõ naa ka wõ 'yõõ ba ãkpẽõ tı 'yer, ka ba ara nũ yelmãe nũ a ba nyãa wõ jaa kũ a sũ Soro.

XXIV Banabası mı dõõ ı nısõ na seen a Nãanmũn Sıe na wõ tara sõõfõ na wõ mı tõõ nıyõõ waan a

ba wa turo a sɪ Soro.

XXV Ala puor le ka a Banabasɪ pãa yɪ a be tu Tasusɪ tɪ bʊɔɔ a Sool.

XXVI Wɔn tɪ nyɛ wɔ, ba lɛb wa Antiok na ba be be yuon gbul, ka a Banabasɪ naa Sool wile a nɪyɔɔ bala. Be a Antiok le a pupuorbo nyɛ a yuor, “Kɪrɪsɪto turbo.”

XXVII A sɔɔ nyãna le a Nãanmɪn 'ye'yere yi be a Jerusalem wa Antiok.

XXVIII A ba ãsɔɔ yuor na di Agabus ir ara, ka Nãanmɪn Sɪɛ kpe wɔ a wɔ 'yer, “Kõkpɛɛ na lon a Worom wer wɔ jaa.” A kɔ nyãna wa lo naa a sɔɔ 'lo a Kɪlaudyus na di a nãa.

XXIX A poturbo banyãna mɔ naa na ba ir bõkɔɔ le a ba fɔɔ na jã na ba sɔɔn a yeer bala na be a Judiya.

XXX Ban wa ir a kufɔ anyãna, Banabasɪ nɪ a Sool le ba tɔn a ba tɪ kɔ a nɪberɛ.

XII

I A sɔɔ nyãna le a Nãa Herod nyɔɔr a pupuorbo bamɪne na wɔn ge.

II Wɔ vɛ naa ka ba nmaa Jemesɪ na ɪ a Joɔn yebe ju.

III A Herod nyɛn a le ka a pel a Juu nɪbe pɔɔ, ka wɔ nyɔɔ a Pita mɪ. A anyãna ɪ naa a sɔɔ 'lo ban tara a Paanõkɔo Lɔɔfɔ.

IV Wɔn nyɔɔ a Pita a le, a pɔɔfɔ die pɔ le wɔ tɪ pɔɔ wɔ, tɪ na wɔ 'yɔɔ sojasɪ jiir anaar ka ba jɔɔ taa kaara nɪ wɔ. Bojũu wɔ bʊɔɔ naa ɪka a Gõl Bar Difɔ wɔ po baar tɪche ka wɔ tɔɔr a wɔ 'yer ka nɪre jaa nyɛ.

V Le le ba gu a Pita be a pɔɔfɔ die pɔ, tɪche ka a pupuorbiir mɔɔ nɪbir sɔɔrɔ Nāanmɪn kɔrɔ wɔ.

VI A tāsɔɔ 'lɔnɔ a wɛr na chaar ka a Herɔd na vɛ ka ba waan a Pita ka wɔ tɔɔr a wɔ 'yer, bɔjɔrsɪ ayi le ba 'yɔɔ a Pita gbeb sojasɪ ayi ka wɔ be a ba sālɔɔ gā guro, ka a sojasɪ bamɪne ara a pɔɔfɔ die dɔdɔr nɛɛ gu.

VII Ajienaa le a sɪ Soro malaka wa kpɛ ara a wɔ sɛ be a pɔɔfɔ die pɔ, ka a die wɔ jaa chaar. Ka a malaka ŋme a Pita jaa 'mɛ 'mɛ 'mɛ, sãɪ wɔ 'yer, “Pɔɔ fɔɔ jaa ir,” ka a bɔjɔrsɪ for a Pita nũ'yɔɔ pɔ lo.

VIII Be le a malaka 'yer kɔ a Pita, “Su a fuu nɪ a nafɔbɔ na fɔ 'mɔɔ a fɔbaa vaar na fɔ turo nɪ ma.” Ka a Pita ɪ a le a malaka na 'yer.

IX Pita tu won a le tɪ yin a pɔɔfɔ die pɔ, tɪche nɪbir ba yuo wɔ a wɔ bɔɔn ɪka a le a malaka na 'yɔɔ a wɔ maala ɪn sɪrɛ ɛ, wɔ tɪɛr man tãa jãn le wɔ jãna.

X Ba tɪ yin a dɔdɔr dɔɔ 'lɔ pɔ, na ba le tɪ yi a dɔdɔr ayi sɔɔ pɔ, tɪ pãa ta a yɔɔ dɔdɔr a kur pãn na pɔɔ. Ban wa ta a wɔ yuo wɔ yɔ a ba yi. A malaka tara na a Pita den a sɔr dɛdɛe āsɔɔ chiin bālãa tɪ bar wɔ tɪ chen ajienaa.

XI Ka Pita tɪɛr pãa yuo a wɔ 'yer, “Pɔpãanyã n bɔɔn naa an ba ɪ baal ɛ, ɪka a Nāanmɪn le tɔ a wɔ malaka a wɔ wa 'loo ma faa a Herɔd nũu pɔ, nɪ a le jaa a Juu nɪbe na tɪɛr ɪka ba ge ma.”

XII A anyãna won wa tɪɛr yuo, wɔ chen a Mɛɛr na ɪ a Jɔɔn Maakɪ ma yir, be le a pupuorbiir yɔɔ lɔɔ taa sɔɔrɔ Nāanmɪn kɔrɔ wɔ.

XIII Pita wa kpoor a yɔɔ dɔdɔr pãn, ka a gbãgbaa pɔɔbile ban bɔɔlɔ Woroda chen a pãn

yuofö jie.

XIV Wön wa wõ ka a ı Pita kəkər le ka a nõö kpe wö ti pön bar, waa yuo a pän ε, ti lieb jo kpe a die pö ti 'yerε, "Pita le be a yõo döör neε!"

XV A ba tån wö pīpīi bar ti 'yer kú wö, "Gelfö baal le kpe fö!" Tı wö chene möö nibir 'yerε ıka sire jaa le, ka ba 'yer, "A wö malaka töö le."

XVI Tıche ka a Pita chene kpooro a pän, ka ba ti yuo nye ka a ı 'lö le ka a neε 'maa ba.

XVII Ka a Pita wılwıl ba a nüu a ba bar gõn tıche ka wö man a le a sı Soro na yin wö a pöofö die pö. Wö 'yer kú ba ıka ba ti 'yer kú a Jemesı nı a yeε, na wö bar ba ti yi chen jiyuo.

XVIII A wer na chaar bibio, ka a sojası ı chıcham na ba sörö taa, "Bo le na tara a Pita?"

XIX Heröd vën ka ba yöbö wö faa na baa nye wö ε, na wö kpākpāan a sojası mı faa ti 'yer ıka ba kú ba. Ka a Heröd pāa yi a Judiya na wö chen a Sisariya na wö ti jāne a be bālāa.

XX A Heröd döo tara a Tire nıbe nı a Sidon nıbe nı jεε, ka ba nyetaa neε na wa a nāa 'maalfö jie. Blastus na ı a nāa gbāgbaa wön 'yöönö sē le ba tö ıka wö 'maal a nāa kú ba bojūu a wö wer pö le ba nyere a ba bödiir.

XXI Bıbir köö, a Nāa Heröd sun a wö naföör jāne nı a nāa daköo ju, na won 'yer 'yer kú a nıbe.

XXII Ka a nıbe ηmiere chelsı 'yerε, "Nımın kəkər le a nyāna na 'yerε, nıre ba le ε."

XXIII Ajienaa le ka a sı Soro malaka wa 'yöo wö baal bojūu waa de a 'yöofö kú a Nāanımın ε, ka a bufulo 'wöb a nyaba ηma ka wö kpi.

XXIV Tıche ka a Nāanımın 'yer chene yaara.

XXV Le a Banabası nı a Sool na wa tõ a ba tømõ baar a Jerusalem, ba tara naa Joon Maaku 'mataa chiin.

XIII

I A Nãanmın puorbo bala na be a Antiok, ba tara naa bamıne ka ba 'yerε a Nãanmın 'yer ka a bamıne mı ı wiwiilbe, Banabası nı Simeon ban buol Nısoolaa, Lusiyusı na yi a Sireni tēe pɔ, nı Manayen ban dõo 'mataa guol a Nãa Herod, nı a Sool.

II A le ban gal a kõ na ba suorɔ a sı Soro, ka a Nãanmın Sıε 'yer kɔ ba, “Yı ir a Banabası nı a Sool kɔ ma ka ba tõ a tømõ 'lo 'yõo ın buol ba.”

III A le ban gal a kõ ba di bon jaa ε, ba dool ban a nuur suor Nãanmın kɔ ba tı bar ba sɔr ka ba chen.

IV A nıbe ayi banyãna den a sɔr ka a Nãanmın de ba nie suun be a Selusiya na ba tı kpe a gboro chiine a Sipurusı.

V Le ban tı ta a Salamis, ba muol a Nãanmın 'yer a be a Juu nıbe lõofɔ jıir. Ka a Joon Maaku be a ba sē na wɔ sõnõ ba.

VI Ba yon a man dõdol wɔ jaa tı ta Pafos, be le ba tuor a Juu nıre juburɔ ãsuɔ na ma ηmara jırsı ka a wɔ yuor di Bar-Yesu.

VII Wɔ dõo be a Segiyusı Poolusı na kaara a dõdol na ı yē sɔɔ, a tēkaara nyãna le buol a Banabası nı a Sool buorɔ ıka wɔ wõ a Nãanmın 'yer.

VIII Tıche a Eliması na ı a juburɔ a wɔ yuor par le a le ne, ηmaan a Banabası nı a Sool sɔr ba buorɔ ıka a tēkaara nyãna wɔ sɔɔ a Yesu ε.

IX Ka a Sool nyãna ban boolo a Pool na seen a Nãanmın Ste kaara a Eliması jaa tãı tı wa 'yer kũ wõ.

X “Fõ un Satan bie na fõ ı bõsõn a jaa dõdõmõ. A fõ pwo seen naa belfõ nı belfõ 'yer bie, fõ kõ bar a jir fun booro ıka fõ sõon a sı Soro sor dẽdẽe bar ε?”

XI Põpãanyã a sı Soro na ηme fõ naa ka fõ jõo tı tãn sõo kõo, fõ kõ le tõo nye mõtõo chãa ε.” Ajienaa le a Eliması nıbie de, ka a libe pwo wõ, ka wõ boolo booro nıre na nyoo wõ nũu.

XII A le a tẽkaara na nye a le na ı, wõ soon de, bojũu neε 'maa wõ naa a le ban wile a sı Soro yele.

XIII Pool nı a wõ taaba kpẽn a gboro yi a Pafos chen be a Perga na be a Pamfiliya be le a Joon Maakı tı bar ba tı lıeb chen a Jerusalem.

XIV Ka ba yi a Perga chen Antiok na gbør a Pisidiya, a Pẽnfo Bıbir daar ba kpẽn a lõofu jie na ba tı jãε.

XV Ban wa kar a Mosesı Neε nı a ala a Nãanmın 'Ye'yerbe na seb baar, a lõofu jie nıbere suor naa Pool nı a wõ taaba, “Yeεr, yın tara 'yer na sõon a nıbe sı kũ yın sor, yı 'yer.”

XVI Ka a Pool vaa ir wılwıl ba a nũu tı 'yere, “Isıral nıbe woi, nı a yın na ba ı a Isıral nıbe ε, na puoro a Nãanmın, yı chele a le un 'yere.

XVII A Nãanmın nyã a sın Isıral nıbe na puoro le dõo chel ir a sı sãakpãmıne na wõ vẽ ka ba dõo paal be a Ijipiti põ. Kpẽo le wõ de faan ba yın a paal 'lo põ,

XVIII na wõ bõo tara ba be a mөгõo põ yuom lıjaayi (40).

XIX Paal borsı ayopõi le a Nãanmın dii bar be a Kanaan tı de a wer 'lo kũ a wõ nıbe ka a ı ba sofo.

XX “A anyãna a jaa lõon taa ı yuom koor anaar dool lıjaayi nı pie (450). A anyã puor, Nãanmın kũ ban 'yer toorbõ tı tãn a Samuwel na ı a Nãanmın 'ye'yere sõõ.

XXI Be le ka a nıbe pãa wa suor Samuwel a wõ bõ nãa kũ ba, ka Nãanmın de a Sool na ı a Kısı bidaba kũ ba na ı a Benjamin bal nıre a wõ ı a ba nãa yuom lıjaayi (40).

XXII Wõn wa ir a Sool bar, wõ den a David ka wõ ı a ba nãa. Nãanmın 'yer naa, ‘N nyen a David na ı a Jesı bidaba ka a n ãgãn 'maa, wõn maal yele a jaa ın boorõ ıka wõ ı.’

XXIII “A Nãa David nyãna bal par põ le a Nãanmın ir a Fafaara Yesu kũ a Isıral nıbe nitãa le wõn dõõ tır a nee.

XXIV Sere tıche ka a Yesu wa, Joon moolõ naa a tıer lıebfõ 'yer na wõ suoro a Isıral nıbe ba jaa a Nãanmın kõõ.

XXV Le a Joon na wa baaraa a wõ tõmõ, wõ 'yer kũ ba, ‘An le yı tıer ıka n ı naa? N ba ı a 'lo yı n tıer e, tıche wõ ben a n puor waara, n ba see ıka n for a wõ nafobõ e.’

XXVI “Maa yeer na ı Abraham yõn nı a yı n na joro a Nãanmın dãbãe na ı a bala na ba ı a Juu nıbe e, sın 'yõõ le a faafõ nyãna wa.

XXVII Bojũu, a nıbe na be a Jerusalem nı a ba nıbere ba chel a Yesu e, na ba 'yõõ wõ 'yer ka a le a Nãanmın 'ye'yerbe na seb a ba ma kara a Pẽnfo Bıbir jaa ı.

XXVIII Ba gban ba dõo nye yeke jaa na wiil ɩka wõ seen kũu ε, ti ba soor a Pilate ɩka wõ vẽ ka ba kũ a Yesu.

XXIX Ban wa maal a le jaa ban seb a wõ yeke baar, a wõ poturbo yoo won a daa ju na ba ti uu a yaa po.

XXX Tiche ka a Nãanmɩn ir wõ a kũu po.

XXXI A ber yoo na wa po, a bala won dõo lõo yon yin a Galilee ti tãn a Jerusalem, ba nye wõ naa, bala le ɩ a dãasɩe dẽme a põpãanyã ku a si nibe.

XXXII “Sin 'yerɩ naa a 'yer nõo nyãna koroo yɩ, a Nãanmɩn na dõo tir a nee ku a si sãakpãmɩne.

XXXIII Nãanmɩn maal ku a sin na ɩ a yon a le won dõo tir a nee ku a si sãakpãmɩne, na wõ sãɩ a Yesu yin a kũu po. Nɩtãa le an seb a Yiel Gãma ayi po, ‘Fo ɩ naa a maa bie, dɩna n heb a fu sãa.’
(*Yiel Gãn 2:7*)

XXXIV Le a Nãanmɩn na sãɩ wõ a kũu po ni nyã, wõ kõ le kpi põo go ε, a 'yer nyãna le wõ 'yer, ‘In ku yɩ naa a yelsõn ni a sõofu 'lo ɩn tir a nee ku a David.’
(*Isaiya 55:3*)

XXXV A jie ãsoo le 'yer ɩka, ‘Fo kõ vẽ ka a fu Cheche Soo kpe põofu jie ε.’
(*Yiel Gãn 16:10*)

XXXVI “A Nãa David na wa tõ le a Nãanmɩn na buoro a wõ sõo, wõ kpi naa ka ba uu wõ be a wõ sãamɩne yar par, ka a wõ ãgãn põo.

XXXVII Tiche a 'lo a Nãanmɩn na sãɩ a kũu po, ba kpe põofu jie ε.

XXXVIII “A le jũu n yeer, n buoro naa ɩka yɩ bõo ka a tu naa a Yesu 'yõo ka ba muol yelbier vẽ kufu ku yɩ.

XXXIX A tu naa a wo 'yõõ ıka nıre jaa na soõ de, Nãanmın na faa won yın a ala a jaa a Mosesı Nεε na kũ naa tõõ faa wo ε.

XL Yı bõõnõ sõ, ka a le a Nãanmın 'ye'yerbε na dõõ 'yer taa wa a yı sē ε.

XLI 'Nye a yın na kperε, yı bõbõr na yı wε, bojũu ın maal yele kõõ a yı sõõ yın ba be na soõ de ε, ala ı nıre ãsoõ gba 'yer kũ yı.' " (*Habakuk 1:5*)

XLII Le a Põõl nı a Banabası na wa yire a ba lõõfõ jie, a nıbe le soõr ba naa ıka ba le wa a Pẽnfo Bıbir Daar wa 'yer a 'yer nyãna go.

XLIII Le a lõõfõ dēme na wa yaar, a Juu nıbe yoo jie nı a bala na lıeb a Juu nıbe turo naa Põõl nı a Banabası na ba bõrõ nı ba kpãkpãana ba 'yere ka ba mõõ nıbir nı a Nãanmın wãefõ nyã põ.

XLIV A Pẽnfo Bıbir na le wa ta, a tēdēme yoo jie tı lõõn taa na wõ a sı Soro 'yer.

XLV Le a Juu nıbe na nye a nıyoo ba nyãna, nyuur kpe ba naa ka ba tõrõ chıre nı le a Põõl na 'yere.

XLVI Ka a Põõl nı a Banabası ba jo ba dãbãε ε, tı 'yer kũ ba, "Sın 'lõ, sın den nie 'yer a Nãanmın 'yer kũ yı. Tıche yın ben tõr bar na yaa kaa a yı mãε ıka yı seen naa a nyevõr na ba tara baarfõ ε, põpãanyã 'lõ sın lıeb chen a bala na ba ı a Juu nıbe sē.

XLVII Nıtõ le a sı Soro kpãkpãan sı ıka sı ı, 'In maal fõ naa ka fõ ı chãa kũ a bala na ba ı a Juu nıbe ε, ka fon chiin a faafõ 'yer tı tãn a tēe baaraa.' " (*Isaiya 49:6*)

XLVIII A le a bala na ba ı a Juu nıbe ε, na wõ a 'yer ba põõ pel naa ka ba de 'yõõfõ kũ a sı Soro

'yer, ka a bala jaa a Nãanmın na ir ıka ba nye a nyevor na ba tara baarfõ ε, sõõ de.

XLIX Ka a sı Soro 'yer jaar a paal 'lo wõ jaa.

L Tıche ka a Juu nıbe dam a põõõ bala na turo a Juu nıbe puorfõ tı ba ı a Juu nıbe ε, nı a tõe nıdierbe 'yõõ ka ba dii a Põõl nı a Banabası bar a paal 'lo põ.

LI Ka ba pãpã a ba gbεε tã-uul 'yõõ ba ka a wiil ıka Nãanmın na ge ba naa tı na ba chen a İkoniyum.

LII Ka a nõõ kpe a poturbo bala ka ba sεen a Nãanmın Sıε.

XIV

I Be a İkoniyum le a Põõl nı a Banabası ma chen a Juu nıbe lõõfõ jie, be le ba man a 'yer jaa ne ne ne ka a nıyõõ bamıne na ı a Juu nıbe nı a bala na ba ı a Juu nıbe ε, sõõ de a 'yer.

II Tıche ka a Juu nıbe bala na ba sõõ de ε, dam a bala na ba ı a Juu nıbe ε, sõõ a ba tıer ka baa bara a yeer ε.

III Põõl nı a Banabası jẽn a be na ba kor bãlãa, na ba 'yere a sı Soro 'yer ba joro dãbãε ε, ka a sı Soro mãε wiil ıka a wõ wãefõ 'yer ın yelmãε na wõ sõõ ba a ba tõõ tõ yelwiilsı nı ne'maa tõmõ.

IV Ka a tẽdẽme ηma jiir ayı, a bamıne põõ a Juu nıbe, ka a bamıne nı põõ a nıtõnsı.

V Nechıre lon a Juu nıbe nı a bala na ba ı a Juu nıbe ε nı a ba nıbere chara põ, ka ban maal Põõl nı a Banabası dεer lõb ba nı kõsıbe.

VI Tıche a ba bõõn na ba jo chen a tẽn anyãna na be a Likoniya paal põ, Lıstıra nı a Debi nı a tẽn ala na jılõ a be.

VII Be le ba chene möõ nubir na ba muolo a 'yer nõõ.

VIII A be a Lıstıra, dagbere kõõ ben be ban lõõ dõõn ka waa chen kaa jaa ε.

IX Wõ chele naa le a Põõl na 'yere ka a Põõl kaa wõ jaa tãı nye na wõ bõõn wõn tara soõfu na sa.

X A wõ bõõl a daba 'yer, "Ir ara naa fı gbεε." Ka a daba vaa ir na wõ piel chiine.

XI Le a nıbe na wa nye a le a Põõl na ı, ka ba ηme chelma nı a Likoniya kãkõr põ, "A ηmıme lıeb nıbe suu wa a sı sē!"

XII Ba bõõlõ naa a Banabası "Jeyusı," na ba bõõlõ a Põõl mı "Hemıı," bojũu 'lõ le dõõ ı a 'ye'yere. ²

XIII Ka a Jeyusı nyã puorfu yir na dõõ ara a tēe kõkõr bõõrloro waan nı nadai nı a vapuulsı bojũu 'lõ nı a nıyõõ bala bõõrõ naa ıka ba lo bõõr kũ ba.

XIV Tıche le a nıtõnsı, Banabası nı a Põõl na wa wõ a le, ba tõõn a ba fuusı chıer tı jo kpe be a nıyõõ bala põ tı tãna,

XV "Nıbe, bãa le yı maala a le? Sın mı un nıbe, nısaalba a yı kaar. Sın waan naa a 'yer nõõ nyã wa kũ yı, na sı 'yere yı ıka, yı lıeb yı a yelpõrsı anyãna põ, tı turo a Nãanmın võr. 'Lõ le maal a saaju, nı a tēe, nı a man kpēε, nı bon jaa na be be.

XVI A kõr jaa wõ dõõ bar ka nıre jaa turo a wõ sõr.

² **XIV:XII 14:12** A Jeyusı un ηmın a Greek nıbe na dõõ puoro. A Hemııı le ba mı dõõ tıer ıka 'lõ le ı a wõ tõtõnõ.

XVII Tiche wo ma wiil a le won ı maal vıla soo, na wo ma wiil a wo maal vıla vë ka a saa yi saaju waara, ka a böbörstı soo mı be be. Wu ma ku yın a bödiir yoo ka yı pso pel.”

XVIII A 'yer nyāna gba ban 'yer, tiche a chene na ı tuo ka ban ηmaa a nıbe sor ka ban bar a boor lofo.

XIX Ka a Juu nıbe bamıne na pāa yi a Antiok nı a İkoniyum wa tön a nıyoo bala 'yoo ka ba lob a Pöol nı kostıbe vu yın bar a tēe kökoor tıer man tāa wo kpi naa.

XX Tiche ka a Nāanmın puorbo tı ηmaa jilö wo ara nı ka wo ir kpe a tēe pö. A wer na wa char ka 'lo naa Banabası chen a Debi.

XXI Be le ba tı mool a 'yer nöo a tēe 'lo pö, ka a nıyoo jaa soo turo a Yesu. A ba pāa lıeb chen a Listıra, İkoniyum nı a Antiok,

XXII tı molo a pupuorbiir 'yoon ba ākpāen ka ba ara nı yelmāe a soofö pö, na ba 'yerε, “Dooye yoo pö le sın tu tı kpe a Nāanmın nāalöo pö.”

XXIII Pöol nı a Banabası ir nıdierbe ku ba a ba kaara a puorfö dēme āsoo jaa. Ba gal kö na ba soor Nāanmın tı de ba 'yoo a sı Soro ban soo nüu pö.

XXIV Ba kpēn tala a Pisidiya, ba wa ta naa Pamfliya,

XXV ban wa mool a 'yer a Perga, ba suun chen be a Ataliya.

XXVI Be a Ataliya le ba yi tı kpe a gboro chen a Antiok. Be le ba döo de ba 'yoo a Nāanmın nüu pö ka wo söo ba, a ba töo a tömö a be tö baar.

XXVII Ban tı tara jaa le ba bool a pupuorbiir löo taa na ba man a le jaa a Nāanmın na de ba tön

nı a le mı won yuo sör kó a bala na ba ı a Juu nıbe ε, ka ba tōo sōo de.

XXVIII Ba jēn a be kor bālāa nı a poturbo.

XV

I Nıbe bamıne yin be a Judiya suun wa a Antiok wa wile a yeer 'yerε, “Yın baa sōo ka ba ηmaa yı a yoor nıtāa le a Mosesı na bin ε, yı kō nye faafó ε.”

II A anyāna vĕ naa ka a Pōol nı a Banabası nı a nıbe mīi 'yōo taa ka a ı nechure. Be le a ba ir Pōol nı a Banabası nı a pupuorbiir bamıne 'yōo ıka ba chen a Jerusalem tı nye a nıtōnsı nı a nıbere nı a 'yer nyāna.

III A pupuorbiir na wa bar ba a sör, ba chen tı yi a Fonisiya nı a Samariya na ba man a le a bala na ba ı a Juu nıbe ε, na lıeb puoro a Nāanmın. Ka a yeer ba jaa pōo pel nı a 'yer nyā.

IV Ban wa ta Jerusalem, a pupuorbiir nı a nıtōnsı nı a nıbere de ban nuur ayı, ka ba man a le jaa a Nāanmın na de ba tōn.

V Ka a pupuorbiir bamıne na chene tara a Farasee wiilfo ir ara tı 'yer, “A nıyor banyāna, a see naa ka ban ηma a ba yoi na ba tu a le a Mosesı na bin.”

VI A nıtōnsı nı a nıbere lōon taa na ban guor a 'yer nyāna.

VII A le ban mana taa tı ta sōo, Pita ir 'yer kó ba, “Yeer, yı bōo naa ıka sōo kōo Nāanmın ir man a yı pō, ka a bala na ba sı a Juu nıbe ε, mı na wō a faafó 'yer nōo 'yer yi a n neε pō, na ba sōo de.

VIII Nãanmun na bõõ nure jaa nyãa le wiil ıka wõ soon de ba na wõ kũ ba a wõ Sıe nitãa le won kũ st.

IX Waa maal a sın nı a bala ka sı tee taa ε, wõ p̄een a ba nyãa ban soõ jũu.

X A le jũu, bãa 'yõõ le yı m̄oõõ ıka yı beer Nãanmun kaa, na yı tuo a poturbo tuor a sı sãakpãmıne na ba dõõ tõõ tuo ε?

XI Kai, sın soõ naa ıka a tu naa a sı Soro Yesu wãefõ jũu le sı nye faafõ nitãa a bala kaar."

XII Ka a nıyõõ bala na duo ı jaa gbulo, tı chele a le a Põol nı a Banabası na mana a yelfersı nı a ne'maa tõmõ a Nãanmun na de ba tõn a bala na ba ı a Juu nıbe bala põ.

XIII Ban wa 'yer baar ka a Jemesı mı 'yer, "Yeer, yı chele ka.

XIV Simon man kũ sı a le a Nãanmun na dõõ tıertõ a bala na ba ı a Juu nıbe ε ıka won ir nıbe a ba põ, kũ a wõ mãε.

XV Ka a le na dõõ seb a Nãanmun gãn põ nı a 'yer nyã ı yelmãε.

XVI 'A anyã puor, ın lıeb tı me a Nãa David yir 'lo na lo. In men a 'lo na ηmer, naa le maal wõ.

XVII Ka a nıbe bala na che pãa na yõ bõ a Soro nı a bala na ba ı a Juu nıbe ε na bõõlo a n yuor, le le a sı Soro 'yer na maal a yele anyãna,' (*Amosi 9:11-12*)

XVIII ka ba bõõn a kõr jaa jaa.

XIX "Maa 'yer nı nyã ıka sı ta v̄ε ka a ı tuo kũ a nıyor banyãna na lıere waara a Nãanmun s̄ε ε.

XX Tıche yı ı a sı seb kũ ba ıka yaa, ba taa dire tu bon ε, na ba taa s̄ene ε, dõõ na var kpi ba taa õõõõ ε, na ba taa õõõõ jãı ε.

XXI Bojũu, le le a Mosesı bin a nee ka a Juu nıbe ma moolo a 'yer nyãna a tẽn a jaa ka ba mı ma kar naa a ba lõofõ jiir a Pẽnfo Bıbir Daar jaa.”

XXII Ka a nıtõnsı nı a nıbere lõon a pupuorbiir ba jaa pãa kaa ir nıbe a ba pɔ, ka ban 'matãan a Pɔol nı a Banabası tõ ka ba chen a Antiok. Judas ban boolo Basabası nı Silası le ba ir, a nıbe ayi banyãna mı dõo ı nıbere pɔo a yeer.

XXIII Bala le ba tẽn a gãn nyãna, “A sın nıtõnsı nı a nıbere na ı a yı yeer puor naa a yın na ba ı a Juu nıbe e, na ı a sı yeer be a Antiok nı a Siriya nı a Sılsıya paal pɔ.

XXIV Sı wõn a bamıne na yi a sı sã sın ba kɔ ba sɔr e, tı vuro yı dõonõ nı yı 'yere.

XXV Ala le so ka sı jaa sɔo ir nıbe bamıne tõ ka ban wa a yı sã, 'matãan a sı barmıne Pɔol nı a Banabası,

XXVI a nıbe banyãna le sɔo kũu a sı Soro Yesu Kırısıto yuor jũu.

XXVII A le jũu le sı tẽn a Judas nı a Silası ka ban tı man a ba nee a le sın sɛb.

XXVIII A vıele na kɔ a Nãanmın Sıe nı a sın mı sã, ka sı kõ le tuo yı tuor dɔol a anyãna ju e.

XXIX Yı taa dire tı bon e, yı taa ɔɔɔo jãı e, na yı taa ɔɔɔo dõo na var kpi nõn e, bıı sẽn e. Yı mõ na yı nyɔo yı mãe a yelsı anyãna pɔ. Yı jẽ vıla.”

XXX Ban wa bar a Pɔol, nı a Banabası, nı a Judas nı a Silası sɔr, ka ba suu chen be a Antiok, be le ba tı lõo taa a bala na puoro ba jaa na ba de a gãn kɔ ba.

XXXI A nıbe na wa kar a gãn a 'yõo ban ãkpãen ka ba pɔo pel.

XXXII Judas nı a Silası mı na ı a Nãanmın 'ye'yerbe 'yer 'yer yoo 'yõon a yeer ãkpãen.

XXXIII Ban wa jẽ a be kor bãlãa, ka a yeer le bar ba sor nı nyã'maar ka ba lıeb chen a bala na tõ ba sã. ³

XXXV Tıche ka a Põol nı a Banabası jẽ be a Antiok, be le a bala nı a ba taaba bamıne wile ti moolo a sı Soro 'yer.

XXXVI A mın le wa kor bãlãa ka a Põol 'yer kũ a Banabası, "Vẽ ka sı le chen ti piir a yeer kaa a tẽn ala põ sın mool a sı Soro 'yer na sı kaa ñmıne le ba ire."

XXXVII Ka a Banabası bõoro ıka wõ de a Joon Maakı ka ba 'mataa chen.

XXXVIII Tıche ka a Põol ba tıer ıka a ba tara sor e, bojũu wõ dõõ bar ba be a Pamfiliya ba le põõ ba chen a tõmõ jie e.

XXXIX Be le ba tãn tãn taa na ba ñma dẽdẽme, ka a Banabası de a Joon Maakı na wõ kpẽn a gboro chiin be a Sipurusı.

XL Tıche ka a Põol mı ir a Silası ka a yeer de ba 'yõõ a sı Soro nõu põ, ka won sõõ ba.

XLI Wõ tun a Siriya nı a Silasıya 'yõõõ a bala na puoro ãkpãen.

XVI

¹ Põol ti chen a Debi na wõ ti po chen a Listıra, be le wõ ti nye a pupuoro ãsõõ ban bõolo Timoti ka a wõ ma ı Juu nıre na wõ puoro, tıche ka a wõ sãa ba ı a Juu nıre e.

³ **xxv:xxxiii 15:33** A gãma amıne põ, baa 'yõõ põfo lıjer nı pie nı anaar e ıka, ³⁴ Tıche ka a nõmõ a Silası ka wõ jãne a be.

II Ka a yeer na be a Lüstura ni a Ikoniyum por a Timoti yovla.

III A Pööl bõõrõ ıka wõ tara wõ 'mataa chiine na wõ nmaa wõ a yõõr, bojüü a Juu nıbe na kpıere a be bõõn naa a Timoti sãa na ba ı a Juu nıre ε.

IV A le ban lüõrõ a tẽn, le mi le ba mana kuro ba le a nıtõnsı ni a nıdierbe na be a Jerusalem na 'yer bin ka nıbe ba turo.

V Ba 'yõõn a pupuorbiir äkpãen ka a nıbe mi waara põõrõ bıbir jaa.

VI Pööl ni a wõ taaba tun a Fırgıya ni a Galatiya paal põ, ka a Nãanmın Sıe nmaa ba sör a ba taa moolõ a 'yer a be a Asıya ε.

VII Ban wa gbor a Misiya wer põ, ba ta mõõrõ naa ıka ba chen a Bitiniya tıche a Nãanmın Sıe ba kũ ba sör ε.

VIII A ba vıe a Misiya bar tı suu chen be a Toroyas.

IX A tãõõ le a Pööl nye jãna põ, daba na yi Masedonıya ara sõõrõ wõ 'yerε, “Gõõ wa ka a Masedonıya wa sõõ sı.”

X Pööl na nye a nyefõ nyãna, sı ir chõõr a le ne na sı chen a Masedonıya, na sı bõõn ıka Nãanmın le bõõl sı a sı tı mool a wõ 'yer nõõ kũ ba.

XI A Toroyas sın yi tõõ kpe a gboro a dẽdẽe a le ne chen a Samotırası, ka a wer na wa chaar, sı tãn a Neapolis.

XII Be le sı yin gbεε chiin a Filipai, Worom dẽme le dõõ kpıere a be na wõ mi ı a Masedonıya jıkpẽε, be le sı jãne maal ber anmıne jaa.

XIII A Pẽnfo Bıbir Daar, sı yin a tẽe põ suu a põn põ, be le sı tıer ıka sın nyen jie ban ma sõõrõ

Nãanmın. Sı jãne naa be na sı piel 'yerε 'yer koro pobo na lõo a be.

XIV A pobo banyãna na chele ãsuo yuor din Lidiya na yara fojur, na wõ yi a Tayatira tõe põ, wõ mı puoro naa Nãanmın. A sı Soro yuon a wõ tter ka wõ soo de a le a Põol na 'yer.

XV 'Lõ nı a wõ yir dẽme ba jaa na wa so a Nãanmın kõõ, wõ buol sı naa a sı wa a wõ yir a wõ wa 'yer, "Ala ı yı soo naa ıka n soon de a sı Soro, sıre jaa yı wa jẽ a n yir." Le le wõ molo sı.

XVI Daar kõõ sın le chiine a jie 'lõnõ a Nãanmın suorfu jie, sı tuor gbãgbapõobile na tara a sıdeer na wõ ma 'yerε yele na ı daar kõõ. A le won 'yerε na wõ nyere libiyoo koro a bala na so wõ.

XVII Ka a põobile nyãna turo a Põol na wõ turo sı tãna 'yerε, "A nıbe banyãna ı naa a Nãanmın nyã na be saaju tõtõnbõ na ba wile yı a faafu sor."

XVIII Le le a põobile mar bıbir jaa ka a Põol wa vuor faa tı lıeb 'yer kõ a sıe 'lõ na be a põobile põ ıka, "Yesu Kırısto yuor põ, n 'yer kõ fı ıka fı wa yi a põobile põ." Ajienaa ka a sıe yi tıche wõ bar.

XIX A põobile sorbo na wa bõon ıka baa le nyere tõnõ a põobile sẽ ε, ba nyoon a Põol nı a Silası tõe chiin be a daa põ a nıbere niem.

XX Ba chiin ban tı kõ a 'yer tõorbõ tı 'yer, "A nıbe banyãna ı naa a Juu nıbe na ba wa kpe dõõnõ sı a tõe.

XXI Ba tara na yelsı kõõ an ba tara sor kõ a sın Worom nıbe a sın soo bı maal ε."

XXII Ka a nıyoo bala ir pso na baa bara a Põol nı a Silası ε, ka a 'yer tõorbõ vẽ ka ba yaar a Põol

nı a Silası fuusı bar tı 'yõo a ba fob ba.

XXIII A le ban wa fob ba see, ba nyoor ban 'yõo a pcoofu die pco, tı 'yer ku a 'lo na guro a pcoofu die, a wõ bõo kaara ba.

XXIV Wõn wõ a nıtõ, wõ tıe ban 'yõo a die 'lo na be a sãlscoo tı lũ a ba gbее mar daa.

XXV A tãscõ bãtın le a Pcool nı a Silası suorõ Nãanmın, na ba yiele nı a Nãanmın yiel, ka a ba taaba ban lõo poon ba chele.

XXVI Ajienaa ka a tēe dam kpēo jaa, ka a pcoofu yir par kparaa mı dam. Ka a pcoofu der dõdcoı yuo yuor a jaa, ka nıre jaa bõjorma ban lün wõ for for.

XXVII Ka a 'lo na guro a pcoofu die jco ir na wõ nyē a le a pcoofu der dõdcoı na yuor, ka wõ võo scoo ıka wõ kõn wõ mãe, bojũu wõ man tãa a pcoofu dēme yin jo.

XXVIII Tıche ka a Pcool tãn, “Ta ge fo mãe e, sı jaa ben ka.”

XXIX A wõ buol a ba waan fãtın wa ku wõ a wõ pcoo kpēn be a die pco, na wõ tı lo gbur dumo mıre a Pcool nı a Silası niem.

XXX Tı pãa ir tara ba yin tı suor, “Nıbere, nımıne le ın ıre wa nyē faafõ?”

XXXI A ba 'yer ku wõ, “Soo de a sı Soro Yesu, fõo nı a fı yir dēme na nyen faafõ.”

XXXII Be le ba pãa 'yer a sı Soro 'yer ku wõ nı a bala jaa na be a wõ yir.

XXXIII A sõo 'lõnõ le a pcoofu die guguro de ba yin a tãscõ 'lõnõ na wõ tı pee a ba natıe tıche a ba mı tõo so a 'lo nı a wõ yir dēme ba jaa a Nãanmın kõo.

XXXIV Ka a pɔɔfɔ die guguro tara ba kpɛn a wɔ yir tɪ maal bõdiir kɔ ba, ka nõɔ kpɛ a wɔ yir dɛme, bojũu 'lo nɪ a wɔ yir dɛme ba jaa sɔɔn de a Nāanmɪn.

XXXV Wɛr na wa chaar a 'yer tɔɔrbɔ ir a ba tɔtɔnbɔ tɔ na ba 'yer kɔ ba, “Yɪ chen tɪ 'yer kɔ a 'lo na guro a pɔɔfɔ die ɪka, a wɔ yuo a dɔɔr bala bar.”

XXXVI Ka a pɔɔfɔ die guguro 'yer kɔ a Pɔɔl, “A 'yer tɔɔrbɔ tɔn ɪka n yuo a fɔɔ nɪ a Silasɪ bar. A lɛ pɔpɔanyā yɪn tɔɔ chiine, yɪ chiine nɪ nyā'maar.”

XXXVII Tɪche ka a Pɔɔl 'yer kɔ a bala ban tɔ, “Chāa pɔ jaa lɛ ba vɛ a ba fɔb sɪ, baa tɔɔr a sɪ 'yer ɛ, sɪ gba ɪ naa a Worom dɛme tɪ ba 'yɔɔ sɪ a pɔɔfɔ die pɔ. Pɔpɔanyā a ba lɛ bɔɔrɔ ɪka ba sɔɔl yuo sɪ bar? Bala māɛ ba wa yuo sɪ bar.”

XXXVIII A tɔtɔnbɔ na tɪ man a lɛ kɔ a 'yer tɔɔrbɔ, ban wa wɔ ɪka a Pɔɔl nɪ a Silasɪ ɪ naa Worom dɛme, dābāɛ kpɛ ba naa.

XXXIX Ka a bala māɛ pāa chen tɪ 'maal ba yin a pɔɔfɔ die pɔ, tɪ sɔɔr ba ɪka ba yɪ a tɛɛ 'lo pɔ.

XL Pɔɔl nɪ a Silasɪ na wa yɪ a pɔɔfɔ die pɔ, ba chen a Lidiya yir, be lɛ ba tɪ tuor a yɛɛr ka ba 'yɔɔ ba ākpāɛn tɪ pāa yɪ a be chen.

XVII

I Ba tun a Amfipolis nɪ Apoloniya na ba wa a Tesalonika, be lɛ a Juu nɪbɛ lɔɔfɔ yir be.

II Lɛ a Pɔɔl na ma ire lɛ wɔ chen be a lɔɔfɔ yir, Pɛnfɔsɪ gbɛɛ ata jaa lɛ wɔ kpɛ a be ka a 'lo nɪ a bala viɛɛ a Nāanmɪn gāma.

III Wõ mana na wile a le an see a Nı-iraa na di dõõye ti na wõ ir a kũu põ ı võr, “A Yesu nyãna un ben 'yere a wõ 'yer, le ı a Nı-iraa.”

IV Ka a Juu nıbe bamıne sõõ a le na ba põõ a Põõl nı a Silası, 'matãan a bala na ba ı a Juu nıbe na dõõ puoro a Nãanmın lõõn põõ 'yõõnsı.

V Tıche ka a nyuur kpe a Juu nıbe, ka ba bõ a ba taaba nıbomo be a daa põ lõõ taa, na ba piel gõmõ be a tõe põ. Ba ti seen a Jason yir bõõrõ a Põõl nı a Silası ıka ba yin chiin ba a nıyõõ bala niem.

VI Tıche ban ba wa ti nye ba e, ba nyõõn a Jason nı a yeer bamıne chiin a tõe nıbere niem ti tãna 'yere. “A dõõr banyãna le dõõõõ a wer wõ jaa, ba wa tãn ka põpãanyã

VII ka a Jason tuor de ba 'yõõ a wõ yir. Ba sõõõõ naa a Nãa Siisa chire na ba 'yere ıka nãa ãsõõ ben be ban bõõõõ Yesu.”

VIII A le a tõe nıbere nı a nıyõõ bala na wõ a 'yer nyãna, a dam ba naa.

IX A ba pãa 'yõõ a Jason nı a yeer bala a ba yab libie ti ba bar ba sõr.

X A le a wer na wa tõõ sõb, ka a yeer bar a Põõl nı Silası sõr ka ba chen be a Beriya. Ban ti ta, ba chen be a Juu nıbe lõõfõ yir.

XI A Juu nıbe bala na be a Beriya un chechelbe gar a bala na be a Tesalonika, bojũu ba den a 'yer nı chılfõ na ba viere a Nãanmın gãma kaara bıbir jaa ıka ba kaa le a Põõl na 'yere un yelmãe bı.

XII A Juu nıbe yõõ jie sõõn de a 'yer lõõn a bala na ba ı Juu nıbe dõõr yõõ jie, nı a põõ 'yõõnsı bamıne yõõ jie.

XIII A Juu nibe na be a Tesalonika na wa bõõn ıka a Põol ben a Beriya moolo a Nãanmın 'yer, ba chen a be ti chãgbala a nibe dõõõõ nı ba.

XIV Ka a yeer mı tõõ 'yõõ a Põol a man sor a wõ chen, tıche ka a Silası nı a Timoti 'lo jẽ be a Beriya.

XV A nibe bala na bıel a Põol ba ti tãn won a Atensı, bala le wõ lieb tõ ıka a Silası nı a Timoti a ba wa fõõ a wõ sã.

XVI A le won chene chele ba be a Atensı, suur wa ti kpe wõ naa a le won nye a tẽe na seen a tıbe.

XVII Le le 'lo nı a Juu nibe nı a Greek bala na puoro a Nãanmın ma mana taa be a ba lõõfõ yir, nı a bala won ma põõ a daa põ bıbir jaa nı nıre jaa won tuor.

XVIII Ka a bõbõõnbõ bamıne na yi a Epikuriya nı a Sıtoyık gbul põ piel chıre nı a Põol. Ka a bamıne surõ, "Bo le a dabulõbulõ nyãna ara 'yere?" Ka a bamıne mı 'yere, "Nımın sãansı kõõ 'yer le wõ 'yere." Ba 'yere naa nıtõ bojũu, Põol moolo naa a Yesu 'yer nõõ nı a kũu põ irfõ 'yer.
4

XIX Be le ba pãa buol wõ chiin be a lõõfõ jie a Areyopagusı na ba 'yer, "Fõn tõõ wiil sı a fu wiil paalaa nyãna fon wile a sı bõõ bı?"

XX 'Yer sãan le a nyã fon waan a sı wõnõ na sı buõõõ ıka sı bõõ a par."

4 **XVII:XVIII 17:18** A Epikuriya dẽme sõõ naa ıka popel wõ ı yele ban buõõõ na gã a ba niem ka baal nı dãbãe taa nyõõõõ ba e. Ka a Sıtoyık dẽme mı sõõ ıka nibe ba kaara ba nı a le ban buõõõ na ba sõõ a le ban be ka nõõ bı baal taa nyõõõõ ba e.

XXI Atensı dēme ba jaa lõõn a säänbä na kpiere a be, baa tara tõmõ le pɔɔ a 'yer paalaa ban ma 'yere na ba chele ni yelpaalaa na ure.

XXII Le le a Pɔɔl pãa ir a nibe na lõõ a Areyopagusi na wɔ 'yer, "Atensı dɔɔr, n nyen bõõn yin nõ nmume puorfɔ.

XXIII Bojũu in yɔɔrɔ kaara a yi tibe jiir, n ti nyen a bɔɔr lofo jie äsɔɔ yin seb 'yõõ, NMIN 'Lɔ SIN BA Bõõ ɛ. A Nãanmın 'lɔ gba yin mãe na puoro ti ba bõõ wɔ ɛ, 'lɔ le n waan ıka n wa mɔɔl kɔ yi.

XXIV "A Nãanmın 'lɔ na maal a wer ni a bomo a jaa na be a pɔ, 'lɔ le ı a saaju ni a tēe jaa Soro, na waa gãna a yie ala a nibe na men a ba nuur kɔ wɔ ɛ.

XXV Waa dıel nıre nõu tõmõ ala ı wɔ bɔɔrɔ na bon kõõ ɛ, bojũu 'lɔ mãe le kɔ nıre nyevɔr, ka wɔ vɔrɔ ni bon jaa.

XXVI Dabõ'yen pɔ le wɔ tu na wɔ maal a nıbɔrsı, ka ba kpiere a wer wɔ jaa. A wɔ man a sõɔsı kɔ ba, ni a jiir ala ban na kpiere.

XXVII Nãanmın maal naa nitõ ka nıre na tõõ yɔɔɔ wɔ, amıne sã ban nye wɔ naa, bojũu waa jãan a sı äsɔɔ jaa ɛ.

XXVIII 'Bojũu, a wɔ 'yõõ le sı chene na sı be ka a tēe pɔ,' na sı yɔɔrɔ nitãa le a yin mãe nibe bamıne na dõõ 'yer, 'A wɔ bibiir le sı ı.'

XXIX "Sın ı a Nãanmın bibiir jũu, yi taa ı a sı tıer ıka a Nãanmın nyã kaara naa fıka bon nıre na de wɔ yẽ bı bõõfɔ men, selma, bı libipıla, bı kɔsrı kaar ɛ.

XXX A kōr jaa 'lõ, Nāanmın lıeb puor 'yõõ a sı ba bõõfu, tıche põpāanyã 'lõ, wõ kpākpāana na nıre jaa jie jaa ıka, ba lıeb ba tıer.

XXXI Bojũu wõ ir bıbir bin won na de a daba 'lõ won ir, na wõ tõõr a wer 'yer nı yeltorsı põ. Wõ vẽn ka a chaar kõ nıre jaa won sãt wõ a kũu põ."

XXXII Ban wa wõ a kũu põ irfu 'yer, bamıne lan wuol, tıche ka bamıne mı 'yer, "Sın bõõrõ naa ıka sı le wõ a 'yer nyã nıdaar."

XXXIII A le, Põõl bar ba naa a lõõfu jie.

XXXIV Tıche ka a nıbe bālãa turo a Põõl na ba sõõ de a 'yer, a ba ãsõõ le Diyonıstı na ı a Areyopagustı lõõfu nıre, ka a põõ ãsõõ mı na põõ puor di Damarıstı nı bamıne mı na põõ.

XVIII

I A anyã puor, Põõl yın a Atenstı na wõ chen be a Korıntı.

II Be le wõ tuor a Juu nıre na di Akuıla na wõ ı Pontus bal nıre, 'lõ nı a wõ põõ Pırısıla na yi a Itali wa a ba kor ε, bojũu a Nãa Kılaudıyus 'yer naa ıka a Juu nıre jaa wõ yi a Worom. Ka a Põõl chen ıka wõ piir ba kaa.

III Wõ tı jẽn a be a ba 'mataa tõnõ bojũu ba jaa bõõn a gãma tõmõ.

IV A Pẽnfo Bıbir Daar jaa Põõl ma chen a ba lõõfo yır ma tı 'yere a 'yer bõõrõ ıka wõ lıeb a Juu nıbe nı a bala na ba ı a Juu nıbe tıer.

V Le a Silastı nı a Timoti na wõ yi a Masedonıya wa a Korıntı, Põõl den a wõ sõõ wõ jaa na wõ moolõ mana kõrõ a Juu nıbe ıka a Yesu le a Nı-ıraa.

VI Tiche ka Juu nibe 'yerε a Põol kpõkpoor 'yer, a wõ pãpã a fõbaa 'yõõ ba tu 'yer ku ba, "A yì jãu a lieb dõol a yì ju, a ba le ι maa 'yer ε, an yì dīna chiine, n chiine naa a bala na ba ι a Juu nibe jie."

VII Põol yin be a lõõfõ yir na wõ gõõr a daba ãsõõ na di Titiyusı Justusı na ba ι a Juu nire ε na puoro ka a wõ yir gbõr a lõõfo yir.

VIII Ka a Kırısıpıusı na ι a lõõfõ yir nidiere nı a wõ yir dēme ba jaa sõõ de a sı Soro 'yer nı a Korıntı dēme yõõ na wõ a le won 'yer, a ba sõõ a wõ so ba jaa a Nãanmın kõõ.

IX A tãsõõ ãsõõ, a sı Soro 'yer 'yer ku a Põol jãna põ ıka, "Taa joro dãbãε ε, mõõ nıbir mõõlo a 'yer ta põõ neε ε.

X Bojũu, ın põõ fõ naa, nire jaa kõ nyõõ fõ bu maal fõ dēer ε, bojũu n chene na tara nıyõõ a tēe nyã põ."

XI Be le a Põol jẽ a be a Korıntı yuon gbul nı bõηmaa na wõ wile ba a Nãanmın 'yer.

XII A sõõ 'lõnõ le a Galio ι a Akaya nıkpẽε, ka a Juu nibe guor taa na ba nyõõ a Põol chiin be a 'yer tõõrfõ jie.

XIII Be le ba tu 'yer, "A daba nyãna le bõõro ıka wõ lieb a nibe tıer ka ba puoro Nãanmın na ba tu a le a sı nebinsı na 'yer ε."

XIV Ka a Põol haa neε ıka wõ 'yer 'yer, tiche ka a Galio 'yer ku a Juu nibe, "A yın, ala ta ι yeldēer bu yelbier kõõ 'yõõ le, ın taa 'maan ãgãn chele.

XV Tiche an ben wa lõõ taa nı a yì 'yer bie nı yoe 'matãan a yì nebinãa yın mãε yì maal, maa kõ tõõ a 'yer nyãna tõõr ε."

XVI Le le wõ vẽ a ba dii ba bar be a 'yer tõõrfõ

jie.

XVII A ba lieb nyoo a Sosenest na ı a lõofu jie nıkpẽe na ba nme be a 'yer toorfu yir dõdor nee, tiche a Galio baka ba be be e.

XVIII Pool jẽn be a Korıntı tõe kor bälãa, tı pãa bar a yeer na wõ kpe a gboro chiine a Siriya ka a Pırsıla nı a Akuila poo wõ. Sere tiche ka wõ chen, wõ vẽn ka ba põ wõ a ju be a Senkereya, bojũu wõ dõo põl 'yõo a wõ mãe.

XIX Ba tãn be a Efesus tõe po, ka a Pool bar a Pırsıla nı a Akuila tı na wõ mãe chen be a lõofu jie ka a 'lo naa Juu nıbe tı mana taa.

XX A ba suor wõ ka wõ jãne a be bälãa tı waa soo e.

XXI Tiche won wa chiine wõ tır nee kõ ba, “Ala ı Nãanmın wa soo naa, ın lieb wa.” Be le wõ kpe a gboro yi a be a Efesus tõe po.

XXII Won tı ta a Sisariya wõ don be a Jerusalem na wõ tı puor a bala na puoro, tı pãa suu chen a Antiok.

XXIII Pool na tı jẽ a be a Antiok kor bälãa, wõ pãa yin yooro a Galatiya paal 'lo wõ jaa nı a Fırıya na wõ 'yõonõ a poturbo ãkpãen.

XXIV Ka a Juu nıre ãsoo yuor na di Apolostı yin be a Aleksandiriya na wõ wa a Efesus tõe po. Wõ ı naa nıre na jãn na wõ bõo a Nãanmın gãma tı bõo 'yer sõ.

XXV Apolostı nyã dõo jãn a sı Soro sor defo, na wõ 'yere nı nıbijte na wõ wile nı Yesu yele ka a tor, tiche ka a ı Joon Nãanmın kõo sofõ tẽe le wõ bõo.

XXVI Wõ piel na wõ 'yere nı nyãa be a Juu nıbe lõofu yir. A Pırsıla nı a Akuila na wa wõ a wõ

'yer, ba bool won be a ba yir na ba pãa wiil wo a Nãanmın sör jaa dē dē.

XXVII Apolosi wa buoro naa Akaya chenfo, ka a yeer 'yõo wo ãkpẽo ti seb gãn ku a bala na puoro a be a ba de wo. Won ti ta a be a in sõofu kpẽe ku a bala a Nãanmın wãefo na vẽ ka ba soo de a Yesu.

XXVIII Wo 'yer kpẽo jaa lob a Juu nibe chãa po, na wo chire ba yuoro ni a Nãanmın gãma wile ba ıka a Yesu le ı a Ni-iraa.

XIX

I Le a Apolosi na chene be a Korinti, Pool den a mógõo sör na wo ti ta a Efesus tee po. Be le wo nye a poturbo bamine,

II na wo suor ba, “A sõo 'lo yin soo de a Yesu, yi nyen a Nãanmın Siε bu?” Ka ba 'yer, “Kai, saa gba wõ ıka Nãanmın Siε ben be ε.”

III Ka a Pool suor ba, “Ti kõbuor le yi so?” Ka ba 'yer, “Joon kõo le si so.”

IV A Pool 'yer ku ba, “A bala na lieb a ba tier le a Joon so ba Nãanmın kõo, ti na wo 'yer ku a nibe ıka ba soo de a 'lo na waara a wo puor, 'lo le ı a Yesu.”

V A nibe na wa wõ a anyãna ba soo naa ka wo so ba a Nãanmın kõo, ni a si Soro Yesu yuor.

VI Ka a Pool dool ba a wo nuur ka Nãanmın Siε wa kpe ba a ba 'yere kókoyor, na ba ma piel 'yere le Nãanmın na wiil ba.

VII Ban in door pie ni ayi.

VIII Nmersi ata le wo be a be na wo ma kpiere a ba lóofu jie na wo ma kpirkpiere ba wile ba a Nãanmın nãalõo 'yer.

IX Tiche a bamine kpẽme naa a ba nyãa na ba tor baa sɔɔ ε, ti na ba kperε a Sor. Ka a Pɔɔl bar ba, ti na wɔ ma tara a bala na sɔɔ de, ma kpẽn be a Tiranusɪ jãnfɔ diyal 'lɔ pɔ, a ba ma ti mana taa.

X Le le wɔ tara ti tãn yuom ayi, ka a Juu nibe ni a bala na ba ɪ a Juu nibe, bala jaa na be a Asɪya paal pɔ wɔn a si Soro 'yer.

XI Nãanmɪn den a Pɔɔl tɔn ne'maa tɔyɔɔ.

XII A Pɔɔl fɔbile wɔn ma fiεε ni nyie ni a wɔ pẽpele ala wa sɪr baalaa, a baalsɪ ba jaa ma sa naa, ka a sɪdebe ma yire a nibe pɔ.

XIII Ka a Juu nibe bamine mi yi yɔɔɔ na dii a sɪdebe ka a yi na ba fere de a si Soro Yesu yuor 'yere kɔɔ a bala na tara a sɪdebe, "A Yesu 'lɔ a Pɔɔl na mɔɔlɔ, a wɔ yuor pɔ le si 'yere kɔɔ yi, yi wa yi."

XIV A Juu nibe bɔɔrlo nɪkpẽε na di Sekeva dabil ayopɔi le dɔɔ maala a le ne.

XV Daar kɔɔ a sɪdeε sɔɔr ba naa, "N bɔɔn Yesu naa bɔɔ Pɔɔl, tiche a yɪn mi ba boo yi ɪ?"

XVI Ka a daba 'lɔ na tara a si deε pãa ɔɔ nyɔɔr ba jaa, na wɔ ηme ba jaa pɪrɪr tɔɔr a ba bonɪ chɪer ka ba jo yi a die pɔ ni sal'mɔi.

XVII A Juu nibe ni a bala na ba ɪ a Juu nibe, na kpɪere a be Efesus tēε pɔ, ba jaa bɔɔn naa a yele nyãna, ka dãbãε kpe ba a baa le tara a si Soro Yesu yuor dãene ni ε.

XVIII Ka a nyɔɔ bala na sɔɔ de, yi chãa pɔ, na ba 'yere a ba maal debe.

XIX A jɪbɔɔrbo bala mi na sɔɔ, waan naa a ba jɪbɔɔrgãma wa chɔm a nibe ba jaa niem, ban wa

sor a gãama ala ban chom libie ka a ı libipula turo ayi dööl ljaayi nı pie (50,000).

XX A sor nyãna le a sı Soro 'yer yaar de jie wu jaa nı kpẽo.

XXI A anyãna a jaa na wa ı, Pööl ηmen nyãa ıka won chen a Jerusalem na won tu a Masedonıya nı Akaya, “Maa wa ta a be baar, ın chen a Worom mı.”

XXII Wu tö naa a nıbe ayi a bala na sönõ wu Timoti nı Erastus ka ba chen a Masedonıya, tıche ka a 'lo jãne be a Asıya paal pö kor bälãa.

XXIII A sõo nyãna le a damfo ir a Sor tofo 'yõo.

XXIV Sãa kuro kõo yuor na di Demetirus, wu ma den a kpãna na wu kur a Atemisı puorfo yirbil ka a bala na ı a töttönbö nyere libie.

XXV A Demetirus bööl a wu töttönbö ba jaa lõo taa nı a bala jaa mı na böo a maalfu na wu 'yer kü ba, “Yeer, yi böön naa tönõ sın nyere a tömö nyã pö.

XXVI Yin mãe nye naa na yi wõ a le a Pööl nyãna na 'yere na wu liere a niyoo tiersı a ka Efesus tõe pö, nı a Asıya wer wu jaa. Wu 'yer naa ıka a ηmıme ala ban maal nuur ba ı ηmıme ε.

XXVII A ba ı a sı yara na lo tεε le ε, tıche ba kõ le 'yõönõ a Atemisı puorfo yir kpẽε go ε. Ka a Asıya nı a wer wu jaa kõ le puoro a ηmın pöo nyã go ε.”

XXVIII Ban wõ le a Demetirus na 'yer, ka a suur nyoo ba a ba tãna 'yere, “A sın Efesus ηmın Atemisı berma naa.”

XXIX Ajienaa le a tõe wu jaa pöön gõmõ, ka a nıbe nyoo a Gayus nı Aristakus, Pööl tötõtaaba

le a ba 'mataa yi a Masedonıya na ba ηmor ba a le chiin a jie 'lo a tēe nıbe na ma lōo dāene.

XXX Ka a Pōol mı ta bōoro ıka wō daa yi a be a nıyoō bala pō, tıche ka a poturbo ba sōo ε.

XXXI A nıbere bamıne gba na yi a paal 'lo pō na ı a Pōol barmıne, tōn nıbe ka ba sōor wō ıka wō taa ıre wa yire be a dāen jie ε.

XXXII Burbur kpēn a nıyoō bala na duo a be, ka bamıne 'yere turo nı ka sen, ka bamıne mı 'yere turo nı jā yuo, ka bamıne mı gba ba bōo bo 'yōo ban be be ε.

XXXIII Ka a Juu nıbe daa Aleksanda 'yōo be a niem, ka a nıyoō bala tāna mana wō le won na 'yer. Wō wılwıl ban nuur ıka, ba bar gōn tı wō 'yer a ba kaa.

XXXIV Tıche ban wa bōon ıka Juu nıre le wō ı, ba jaa ηmen chel bō'yen lēεε tı na ba 'yere, "A sin Efesus ηmın Atemıst berma naa."

XXXV A tēe gān seere vēn ka a nıyoō bala ηmaa voor tı wō 'yer kō ba, "Efesus dēme woi, a wer wō jaa bōon naa ıka a Efesus tēe le kaara a Atemıst kpēε nyā puorfō yir a wō kusır 'lo na yi a saaju lo.

XXXVI A nıtōnō jūu, nıre kō tōo chıur ε, yı ı jaa gbul na yı ta pōoro yelsı ε.

XXXVII A nıbe banyāna yın waan a kana ba ju bon jaa a puorfō yir ε, bu 'yer 'yerdεer jaa 'yōo a sı ηmın pōo nyā ε.

XXXVIII Ala ı a Demetirus nı a wō tōtōnbō wa tara nıre nı 'yer, a 'yer tōorfō bıbie ben be nı a nıbere ban tōo chen a be tı bōol taa.

XXXIX Ala ı yele kōo mı ben be a yı bōoro ıka yı 'yer, ban tōo maal a be a nıyoō ba jaa niem.

XL A le an sɪ ben 'yer pɔ, a damfɔ nyã na dam a dɪna jũu. A 'yer nyãna jũu, saa be jaa na tɔɔ wiil a par ε, bojũu a ba tara par ε.”

XLI A anyãna wɔn 'yer baar tɪ na wɔ wɛl a nɪyɔɔ bala bar.

XX

I Le a gõmõ na wa baar, Pɔɔl tɔn bɔɔl a poturbo ka ba wa, a wɔ 'yɔɔ ba ãkpãen tɪ bar ba tɪ chen a Masedonɪya.

II Be le wɔ tu a tɛn ala pɔ na wɔ 'yer 'yer yɔɔ 'yɔɔn a bala na puoro ãkpãen na wɔ tɪ tãn a Greek wer pɔ,

III wɔ jɛn a be nɛmɛrsɪ ata. Bojũu a Juu nɪbɛ dɔɔ guoro taa a wɔ yele, ala le so waa le kpɛ a gboro chen a Siriya ε, tɪ na wɔ lɛb tu a Masedonɪya sɔr nɪ gbɛɛ.

IV Ka a bala na pɔɔ wɔ a ba 'mataa chen le, Sopater a wɔ sãa le Pirihusɪ na yi Beriya, Aristakus nɪ Sekundusɪ mɪ na yi Tesalonika, Gayus na yi Debi nɪ Timoti nɪ Tɪchɪkusɪ nɪ a Torofimusɪ na yi a Asɪya paal pɔ.

V A nɪbɛ banyãna le de nie tɪ chɛle sɪ be a Toroyas.

VI Tɪchɛ a Paanõkõo Lõɔfɔ di na wa baar, sɪ kpɛn a gboro yi be a Filipai tɛe pɔ na sɪ maal ber anũu tɪ na sɪ pɔɔ ba a be Toroyas jãne a be ber ayopõi.

VII A Pɛnfɔ divɪɛ bio daar jãanɔɔr, sɪ jaa lɔɔn taa na sɪn 'mataa di. Pɔɔl 'yerɛ naa a Nãanɛmɪn 'yer korɔ a nɪbɛ bojũu wer wa chaar, wɔn chen naa. Wɔ 'yer kor jaa ka wer tɪ põ.

VIII A be a bõõpɛ pɔ sɪn lõõ ba chom fātɪnsɪ yɔɔ bin.

IX Põlbile kõõ yuor na di Yutikus jãne naa a tokoro nɛɛ ka a gõõ kpɛ wɔ. Lɛ a Põol na 'yer kor a wɔ gur jaa chãu na wɔ yi a be a saaju faa lo a be t̃ɛ, bojũu ba men a bõõpɛ dɔol taa ata ka ba suu 'mɔɔ ka ɪ wɔ kpi naa.

X A Põol suun tɪ lo bib a kũu tɪ kõr wɔ tɪ 'yer kɔ a nɪbɛ, “Yɪ ta kõnõ ɛ, wɔ chɛnɛ na vɔrɔ.”

XI Wɔ pãa don be a bõõpɛ pɔ, ka wɔ tɪ ŋma a paanõõ ka ba 'mataa di tɪ wɔ lɛ 'yer l̃ɛɛ ka wer tɪ chaar ka wɔ yi a be chen.

XII Tɪchɛ ka põlbile ir kp̃ɛmɛ ka ba ãgãn 'maa a ba tara wɔ kul a yir.

XIII Sɪn den nie kpɛ a gboro na sɪ chiine a Asosɪ, be lɛ sɪn tɪ 'mɔɔ a Põol, lɛ lɛ wɔ dõõ man sɪ tɪ chiine nɪ gbɛɛ a be.

XIV Lɛ wɔn tɪ tuor sɪ a be Asosɪ, sɪ 'mɔɔ wɔn 'yõõ a gboro pɔ na sɪ chiine be a Mitilene.

XV Wer na wa chaar, sɪ yin a be tɪ ta Kiyosɪ ka a wer lɛ bõõ chaar sɪ go kaa ɪ sɪ vɪɛn Samosɪ bar. A ber ata daar lɛ sɪ pãa ta a Miletusɪ.

XVI Põol bõõrɔ naa ɪka wɔ po a Efesus t̃ɛ bar na wɔ ta gã be a Asɪya paal pɔ ɛ, bojũu wɔ bõõrɔ na fɔɔ ɪka 'lo tõõ, wɔ ta a Jerusalem a Pentikosɪ bɪbir daar.

XVII Põol na chɛnɛ be a Miletusɪ lɛ wɔ tõ bõol a bala na puoro a be a Efesus, a ba nɪdierbe ka ba wa.

XVIII Ban wa ta, wɔ 'yer kɔ ba, “Yɪ bõõ lɛ ɪn be dõõ kpɪɛɛ a yɪ s̃ɛ, yi a daar 'lõnõ jaa ɪn wa a Asɪya paal pɔ.

XIX Mãe siirfo nı nı́bikõõ le n tönõ nı a sı Soro tömõ, bojũu a Juu nı́be ba maal ma vıla ε.

XX Yın mãe bõõn naa ıka n ba sool yı yelee jaa na sõõ yı ε, tıche n wıle yın chãa pɔ, nı a yı yıe pɔ.

XXI N kpãkpãan naa a Juu nı́be nı a bala na ba ı a Juu nı́be ε, ıka ba lıeb wa a Nãanmın sê, na ba lıeb a ba tıer sɔɔ de a sı Soro Yesu.

XXII “Põpãanyã 'lo, Nãanmın Sıe 'yer man ka n chiine a Jerusalem, n ba bõõ len na tı pɔɔ ma a be ε.

XXIII Yelbõ'yen tεε le n bõõ ıka, tēe jaa pɔ, a Nãanmın Sıe ma vẽn ka n bõõn ıka die pɔ pɔɔfo, nı wõm le ın tı tuor.

XXIV Tıche a anyãna maa bã ma ε, ala ı ın tõõ jo ta a baaraa naa tõ a le a sı Soro Yesu na kɔ ma a tömõ, ıka n 'yer a Nãanmın wãefo 'yer nõõ.

XXV “Yı nye, põpãanyã a yın bala jie ın yɔ naa mool a Nãanmın nãalõõ 'yer, yı kõ le nye ma go ε.

XXVI A le jũu, n 'yere na koro yı a dına ıka ãsɔɔ jaa wa bɔr, n nũu ba pɔɔ be ε.

XXVII Bojũu n ba dõõ sool yı yelee jaa ε, tı man a le jaa a Nãanmın na bɔɔro kɔ yı.

XXVIII Yı gu yı mãe nı a nı́be bala 'yõõ a Nãanmın Sıe na maal yı a yı ı a nı́dierbe. Yı kaara a Nãanmın pupuorbiir bala wɔn dãn a wɔ mãe jãı.

XXIX N bõõn naa ıka maa wa chen baar, nı́be na lıeb gbõgboi kpe a yı pɔ, ba kõ bar yı ε.

XXX Bamıne na yın a yın mãe pɔ gba, na ba jer a yelmãe bel nı́be ka ba turo ba.

XXXI A le jũu yı guro yı mãe na yı tıer kaa, yuom ata nı nyã ın ba vẽn a yı ãsɔɔ jaa wiilfo ε, nı́bikõõ

le n wile ni yi mõtõõ ni tāsõõ.

XXXII “Põpäänyã, n de yin 'yõõ a Nãañmın nũu põ, ni a wõ wãefõ 'yer bie põ, a yi na tõõ nõõ a wõ kõ yi a bõsõn ala wõn tara kõ a wõ nibe.

XXXIII N ba tara nyuur ni ãsõõ jaa libir, bu selma, bu a fõõr ε.

XXXIV Yin mãe bõõn naa ıka a n bõbõõrsı, a n nũu põ le a yi, naa sõõ a bala ın lõõ tõnõ ni.

XXXV Bon jaa ın maal, n wiil yi naa ıka a tõkpãen a ntõnõ põ le, sın tu na sı sõõ a nıbaalsı, yi tıere a le a sı Soro Yesu na dõõ 'yer, ‘An ın bõõsõn kõ a 'lo na de bon kõ nıre, gar a 'lo na de.’ ”

XXXVI Wõn 'yer a anyãna baar, wõ gbur dumo ka ba jaa 'mataa sõõr a Nãañmın.

XXXVII Ba jaa ñman nıbikõõ tı na ba kõr kõr wõ.

XXXVIII A le na maal sõõ a ba põõ ni nyã, a le wõn 'yer ıka ba kũ le nyε wõ go ε, tı na ba bıel wõ suun a gboro jie.

XXI

I Sın wa bar taa baar, sı kpẽn a gboro na sı tor a Kos a dēdēe a le ne, a wer na wa char ka a ı sı tãn a Worodesı yi a be chen a Patara.

II Sı nyen a gboro ãsõõ na chiine a Fonisiya ka sı kpe chiine.

III Sın wa nyere a Sipurusı tēe sı lan wõn bar a guba jie tı ta a Siriya tēe põ. Tire le sı ta ara an ı be le a gboro na wel a tuor wõn tuo.

IV Be le sı nyε a poturbo bamıne na sı jãne a ba sē ber ayopõi. Ka a Nãañmın Sıε tu a ba 'yõõ a ba 'yer kõ a Põõl ıka wõ taa chiine a Jerusalem ε.

V Tiche a si biebie na wa ta, si yin de a si sɔr. Ka a poturbo bala ba jaa ni a ba pɔbo ni a ba bibiir ba jaa bɛl si yin a tēe pɔ, ti tãn a man gogoro nɛɛ, ka si gbur dumo sɔr Nãanmɪn.

VI Sɪn wa bar taa baar, si kpɛn a gboro pɔ, ti ba mi lɛb kulo a yir.

VII A Tire sɪn be yi, a man pɔ lɛ si chen bālãa ti ta a Tolemaisi be lɛ si puor a yɛɛr bamɪne na be be na si gã a be bɪbir bõ'yen.

VIII Sɪn ir a be chiine si tãn be a Sisariya na si chen a Filip na mɔɔɔ a Nãanmɪn 'yer nõɔ na wɔ mi ɪ a nɪɛ ayopõi bala ãsɔɔ ban dõɔ ir be a Jerusalem yir.

IX Wɔ dõɔ tara pɔsarsɪ anaar na ba kul sɪrɛɛ, ka Nãanmɪn ma kɔ ba a wɔ 'yer a ba 'yerɛ.

X Si jɛn a be kor bālãa ka a Agabus yi be a Judiya na,

XI wɔn wa a si sɛ. Wɔ den a Pɔɔl siɛ gãn na wɔ lɪn a wɔ mãɛ nuur ni a gbɛɛ ti na wɔ 'yer. "A Nãanmɪn Siɛ 'yer naa, 'Nɪtõnõ lɛ a Juu nɪɛ na be a Jerusalem na lɪ a nɪɛ 'lɔ na so a siɛ gãn nyãna, na ba 'yõɔ a bala na ba ɪ a Juu nɪɛ nuur pɔ.' "

XII A lɛ sɪn wõ a nɪtõnõ ka a sɪn ni a nɪɛ bala na be a be 'mataa sɔr a Pɔɔl ɪka wɔ taa chiine a Jerusalem ɛ.

XIII Tiche ka a Pɔɔl 'yer, "Bãa 'yõɔ lɛ yi kõnõ na yi chɪɛ ma a ãgãn a lɛ? N sɔɔ naa, a ta ɪ a lɪfu tɛɛ ɛ, tiche n kpi be a Jerusalem a si Soro Yesu puor jũu."

XIV A lɛ sɪn sɔr wɔ faa si mi bar naa ti 'yer "A si Soro bɔfɔ a ɪ."

XV A anyã puor ɛ sɪ choor na sɪ do be a Jerusalem.

XVI Ka a poturbo bala na be a Sisariya bɛɛl sɪ na ba waan sɪ a daba 'lo na di a Minason yir be ɛ sɪn wa kɪɛɛɛ, Sipurusɪ tēe pɔ ɛ wɔ yɪ tɪ na wɔ ɪ a poturo kor.

XVII A ɛ sɪn wa ta a Jerusalem, a yɛɛɛɛ de sɪn nuur ayi.

XVIII Ka a wɛɛɛɛ na wa chaar, sɪn nɪ a Pɔɔɔɔ jaa 'mantaa chen ɪka sɪ tɪ nyɛ a Jemesɪ ka a ɪ be ɛ a nɪbɛɛɛ ba jaa lɔɔɔɔ taa.

XIX Pɔɔɔɔ na puor ba jaa baar, wɔ man naa yeɛɛɛ a jaa kɔ ba, a ɛ a Nãanmɪn na de wɔ tɔn be a bala na ba ɪ a Juu nɪbɛɛɛ pɔ.

XX A ɛ ban wõ anyãna ba jaa pɛɛɛɛ Nãanmɪn tɪ na ba pãa 'yer kɔ a Pɔɔɔɔ, "Yɛbɛ faa nyɛ, a Juu nɪbɛɛɛ turo turo na sɔɔ de, tɪchɛ ba chɛnɛ na tara nɪbijɛɛ nɪ a nɛbɪnãa.

XXI Ba man kɔ ba ɪka fõɔ ɛ wɛɛɛɛ a Juu nɪbɛɛɛ bala na kɪɛɛɛ a bala na ba ɪ a Juu nɪbɛɛɛ pɔ, ka ba taa turo a Mosesɪ ɛ, na fɔ ɛ wɛɛɛɛ ɪka ba taa nɪmara a ba bibiir yɔɪ ɛ, na ba taa ɪɛ a ɛ a Juu nɪbɛɛɛ na ma ɪɛ ɛ.

XXII Ban wõn ɪka fɔ wan a ka, nɪmɪnɛ sɪn ɪ?

XXIII Fõɔ bɔɔɔɔ fɔ tu a ɛ sɪn na 'yer. Dɔɔɔɔ anaar ben ka a sɪ sã na ba pɔl 'yõɔ a ba mãɛ.

XXIV De a nɪbɛɛɛ banyãna na fɔ pɔɔ ba, a yɪ tɪ pɔɔ a fɔ yab a ba jur pɔfɔ sãma. Ka nɪɛ jaa na pãa bõɔn ɪka a ɛ ban man 'yõɔfɔ ba ɪ yɛɛɛɛ ɛ, tɪchɛ a fõɔ mãɛ mɪ turo naa a nɛbɪnãa.

XXV Tɪchɛ a nɪyor bala na sɔɔ de, sɪ seb gãn kɔ ba a ɛ sɪn 'yer ɪka, ba taa dire tɪbɛɛ bomo ɛ, bu

ɔɔɔ jãt ε, bu 'wɔb dɔɔ na var kpi ε, na ba taa sɛnɛ ε.”

XXVI Wɛr na wa chaar, Pɔɔl den a dɔɔr anaar bala ka ba 'mataa ti pɔl a ba mãɛ. Tɪ na wɔ pãa chen be a Nãanmɪn puorfɔ yir na ti 'yer a bibie ala a ba pɔlfɔ na baar nɪ a bɔɔrlo bomo ala a ba ãsɔɔ jaa na ir.

XXVII A lɛ a ber ayopɔi na wa gbɔɔɔ a baarfɔ, a Juu nɪbɛ bamɪne na yi a Asɪya paal pɔ nyen a Pɔɔl a be Nãanmɪn puorfɔ yir, na ba dam a nɪyɔɔ bala a ba nyɔɔ wɔ.

XXVIII Ba gboolo naa, “Istral nɪbɛ woi, yi wa sɔɔ sɪ yooɔ. A daba lɛ anyãna na wile a nɪbɛ jie jaa ka ba kpɛrɛ a sɪ nɪbɛ nɪ a nɛbinãa lɔɔn a jie nyãna. Lɛ tɛɛ gba ba lɛ ε, wɔ tara na a bala na ba ɪ a Juu nɪbɛ ε, kpɛn ka a Nãanmɪn puorfɔ yir na wɔ sɔɔ a jivla nyãna.”

XXIX Ba dɔɔ nyɛ a Torofimustɪ na yi a Efesus nɪ a Pɔɔl a ba tɪɛr man tãa a Pɔɔl tara won kpɛn be a Nãanmɪn puorfɔ yir.

XXX A tɛdaa wɔ jaa kab, ka a nɪbɛ yire a tɛɛ wɔ jaa joro waara na ba wa nyɔɔ a Pɔɔl. Ba nyɔɔ won a lɛ tɔɔ yin a Nãanmɪn puorfɔ yir jie ti pɔɔ a pãma ajienaa.

XXXI Ka ba ta bɔɔɔɔ ɪka ba kɔ a Pɔɔl ka a yeletɪ ta a Worom sojastɪ ba jaa nɪkpɛɛ ɪka a Jerusalem wɔ jaa dɔɔnɔ naa.

XXXII A wɔ vaa ir a lɛ na wɔ tara a nɪbɛrɛ bamɪne nɪ a sojastɪ na wɔ suu chiin be a nɪyɔɔ bala pɔ. Lɛ ban wa nyɛ a nɪkpɛɛ nɪ a wɔ sojastɪ a ba bar a Pɔɔl nɛmefɔ.

XXXIII Lɛ a sojastɪ ba jaa nɪkpɛɛ na wa ta wɔ ti nyɔɔn a Pɔɔl na wɔ vɛ ka ba gbãr wɔ nɪ bɔjɔrsɪ

ayi. Tı pãa sũr ıka nı ana le, nı bo le wũ maal.

XXXIV Bamıne na be a nıyũũ bala pũ 'yerẽ na turo nı jiyuo ka bamıne mı 'yerẽ turo nı jiyuo a sojası ba jaa nıkpẽe na ba nye a yelmãe e, a gũmũ jũu, wũ vẽn ka ba tara a Pũol gũr be a sojası kpẽfũ jie.

XXXV Le a Pũol na wa ta a dofũ jie a nıbe pir pırfũ jaa waa naa ka a sojası 'mũũ a Pũol.

XXXVI Ka a nıyũũ bala na turo tãna 'yerẽ, “Yı kũ wũ.”

XXXVII Le a sojası na wa ıka ba kpẽn a Pũol a be a ba kpẽfũ jie wũ sũr naa a sojası ba jaa nıkpẽe ıka, “N 'yer 'yer kũũ kũ fũ bı?” Ka a nıkpẽe sũr wũ, “Fũn tũũn 'yer a Greek kũkũr bı?”

XXXVIII A ba ı fũũ le a Ijipıtu nıre 'lo na dũũ ņmaa a jeer na fũ tũũ dũũr turo anaar (4,000) kpẽn be a mũgũũ pũ e?”

XXXIX Ka a Pũol 'yer, “N ı naa Juu nıre naa yi a Tasusı na be a Sılsıya paal pũ, naa yi a tẽe nyãna pũ nıre jaa na bũũn, yãayãabile sũũ ka n 'yer 'yer kũ a nıbe.”

XL A sojası ba jaa nıkpẽe kũn a Pũol sũr, ka a wũ ır ara a dofũ jie, na wũ wılwı a nıyũũ bala a nuur ka ba bar gũmũ. A le ban wa ņmaa a vũur wũ den a ba Juu nıbe kũkũr na 'yerẽ nı.

XXII

I “N yeer nı n sãamıne yı chele a n 'yer ın 'yerẽ a pũpãanyã.”

II A le ban wa wũ wũn 'yerẽ nı a ba mãe Juu nıbe kũkũr ka ba jaa ņma vũũ, tı a Pũol pãa 'yerẽ,

III “Maa un Juu nure ka ba dõõ ma a Tasusti na be a Silistiya paal põ, tiche a kana a Jerusalem le ba guol ma. A wiwile Gamaliel pïlem le n jãne ka wõ wiil ma a neer ala a si sãakpãmune na dõõ turo ka n mi turo a Nãanmın nı a n nyãa wõ jaa, nitãa a yı äsõõ jaa na be turo a dına.

IV N gen a nibe bala na turo a Sor nyãna naa kũ, n nyõõr dõõr nı põõõ jaa 'yõõ a põõõ die põ.

V A bõõrlo nıkpõẽ nı a nıbere na tõõn di ma dãasıe, ba sã le n de gãma na chiin a ba yeer sã be a Damaskus, n chen ıka n ti nyõõr a nibe banyãna waan a Jerusalem ka ba kpãa ba.

VI “Mõõtuo sõõ le n chiine ti gburõ a Damaskus, ajienaa ka ı chãa yin be a saaju na wõ wa chaar jilõ ma.

VII Ka a n tõõ lo a tõe a le ne ti naa wõ kõkõr na sorõ ma, ‘Sõõl, Sõõl, bo le fõ gere ma a le?’

VIII Ka n sõõr, ‘Soro, an le fõ ı?’ Ka a kõkõr ‘yer, ‘Maa le a Yesu na yi a Najareti a ‘lo fõn gere.’

IX A maa nı a bala na lõõ chiine ba nyen a chãa, tiche baa bõõ a nınyıne kõkõr le won ‘yere nı ma par e.

X Ka n sõõr, ‘Soro, ımıne le un ı?’ Ka a Soro ‘yer, ‘Ir na fõ kpe be a Damaskus tõe põ, be le ban ti man fõ a le un bõõrõ ıka fõ ı.’

XI Ka n lõõturbo bala nyõõ ma a nũu tõõ kpõn be a Damaskus tõe põ, bojũu a chãa ‘lõnõ na chaar ‘yõõ ma a le ne n ba le nyere e.

XII “Daba kõõ yuor na di Ananias wan ıka wõ wa nye ma, wõ un Nãanmın puoro na wõ turo a nebinãa ka a Juu nibe ba jaa na kpiere a be ‘yõõnõ wõ.

XIII Wõ wa ara na gbeb ma ti 'yer, 'N yebe sool, le nyere,' ka a i ajienaa ka a i n nye wõ naa.

XIV Be le wõ pãa 'yer kũ ma, 'A si sãakpãmune Nãanmũn le ir fũ ɩka fũ bõõ a le won bõõõ, na fo le nye a cheche soõ 'lo, na fo wõ a 'yer bie yi a wõ nɛɛ põ.

XV Fõõ le na i a dãasɩe soõ na fo kũ a nibe ba jaa, a ala fon nye, ni a ala fon wõ.

XVI Põpãanyã, bo le fũ le chele go? Ir a ba so fo a Nãanmũn kõõ, ka a na pee a fũ yeldɛbe bar a fo bõõõ a si Soro yuor.'

XVII "A le un lɛb wa a Jerusalem naa ti soõõ Nãanmũn be a puorfõ yir, ka a wa kaara ma jãna kaar.

XVIII Ka n nye a si Soro na 'yerɛ 'yer kũõ ma. Wõ 'yer naa, 'Põõ fõõ na fo yi ka a Jerusalem ajienaa, bojũu nɩɛ jaa kõ soõ a le fon na 'yer a n 'yer ɛ.'

XIX Ka n 'yer soõ wõ, 'N Soro a nibe banyãna bõõn naa a le un yõõõ a lõõfo jiiir naa nyõõõ ba põõõ ti ŋmiere a bala na soõ de fõ.

XX A daar 'lõnõ ban kũõ a fũ dãasɩ dire Sɩteven maa ni bala jaa un nebõ'yen ka n kaara a ba fuust ti ba kũ wõ.'

XXI Ka a si Soro pãa 'yer kũ ma, 'Chen, un tõ fon tɛɛr jaa be a bala na ba i a Juu nibe põ.' "

XXII A nɩyõõ bala chele naa le a Põõl na 'yerɛ wa tãn a jie won 'yer a nɩyor põ chenfũ 'yer, a ba pãa tãna 'yerɛ, "Yi ŋmaa wõ ju, a ba sɛɛ ɩka wõ le chene vorõ ɛ."

XXIII Le le ba põõõ a gõmõ ti loõõ a ba fõõõ õõõõ a tãna loõõ a saaju.

XXIV Ka a sojası ba jaa nıkpẽe vẽ ka ba tara a Pool kpẽn be a sojası yir. Wõ 'yer ıka ba fob a Pool a wõ wiil ba baa le so a nıbe pɔɔɔ a gõmõ 'yõõnõ wõ a le.

XXV A le ban lû a Pool ıka ba fob, ka wõ suor a sojası nıdier na ara a be, "A tara na sɔr ka yın fob a Worom nıre na yaa suor kaa a yelnyıne won ı e?"

XXVI Le a sojası nıdier na wa wõ a nıtõ wõ chen a ba jaa nıkpẽe sã ti 'yer, "Nımine le fon ı? A daba nyã ın Worom nıre."

XXVII Ka a sojası ba jaa nıkpẽe chen a Pool sã ti suor wõ, "'Yer kũ ma, Worom nıre le fu ı ɔ?" Ka a Pool 'yer ıka, "Ɔɔ."

XXVIII A sojası ba jaa nıkpẽe pãa 'yer, "Maa 'lo, libiyɔ le n yab ti jãne a ka." Tıche ka a Pool 'yer, "Maa 'lo, ka le ba dɔɔ ma."

XXIX Ka a bala na ara gu a wõ fɔbfɔ mı tɔɔ jaar ajienaa. Dãbãe mı kpẽn a sojası ba jaa nıkpẽe a le won wa bõõn ıka a Pool ın Worom nıre tıche ka wõ vẽ a ba lû wõ.

XXX A wer na wa chaar, a sojası ba jaa nıkpẽe buɔɔ naa ıka wõ bõɔ baa 'yõɔ le a Juu nıbe ba bara a Pool e. Wõ for won bar ti buɔl a Juu nıbe buɔrlo nıbere nı a 'yer tɔɔrbo nıbere ka ba jaa lõɔ taa. Tı wõ pãa suu waan a Pool a wõ wa ara a ba niem.

XXIII

¹ Pool kãan a nıbere a le a dẽdẽe ti 'yer, "N yeer, n tõn a le na sɛɛ kũ Nãanmın wa ta a dına ti n nyãa ba dõõnõ e."

II A anyãna won 'yer ka a Ananias na ı a Juu nıbe bõorlo nıkpẽe 'yer kũ a bala na ara gbũr a Põol ıka ba 'ma wũ a nee pũ.

III Ka a Põol pãa 'yer kũ wũ, “Nãanmın na 'ma fũ naa a fõũ na ı a tãpıel dachin nyã. Fũ jẽn a be ıka fũ tũor a n 'yer a le a nee na bin tı na fõũ mãe le sõonõ a nee, na fũ 'yer ıka ba 'ma ma.”

IV A bala na ara gbũr a Põol 'yer kũ, “Aa! Bõorlo nıkpẽe le fũ tũor ɔ?”

V Ka a Põol 'yer, “Yeer n ba bõo ıka a bõorlo nıkpẽe le wũ ı ε, bojũu a seb a Nãanmın gãn pũ ıka, ‘Taa ıre wa 'yere 'yerdæer 'yõonõ a fũ nıbe nıdier ε.’ ”

(A Yıfũ Gãn 22:28)

VI Põol na wa bõon ıka a Saduseemıne jer naa Faraseemıne pũ ka wũ tãn kpẽo jaa be a nıbere pũ na wũ 'yer, “N yeer, Farasee le n ı, ka a Farasee nıre dõo ma. N ara naa kana a ban tũor a n 'yer, bojũu n sũo naa ıka kũu pũ irfũ ben be.”

VII A le won wa 'yer a nıtõnõ ka a nechure lo a Faraseemıne nı a Saduseemıne chara pũ, ka a lõofũ ıma jiir ayi.

VIII Saduseemıne 'yer ıka kũu pũ irfũ ba be be ε, malakası nı a nısur mı ba be be ε, tıche ka a Faraseemıne 'lo sũon ıka a jaa ben be.

IX A gõmõ pũofũ tı gar naa ka a Mosesı nee wiwiilbe bamıne na ı a Faraseemıne ir ara tı chur kpẽo jaa ıka, “Sın 'lo ba nye a daba nyã chefũ jie ε, tı ala wa ı sıe kõo bı malaka le 'yer 'yer kũ wũ?”

X A nechure wa tı gar naa, ka a dãbãe kpe a sojası ba jaa nıkpẽe a wũ man tãa ban wa tũor a Põol 'mel, ala le so ka wũ vẽ a sojası suu tı faa a Põol don be a sojası yir.

XI A tãsoo 'lõnõ, a sɪ Soro wa ara na gbɔr a Pɔol tɪ 'yer, “Nyoo nyãa, a le fon man a n yelmãe a ka a Jerusalem mi tɪ man a le ne a be a Worom tõe po.”

XII Wer na wa chaar bibio, a Juu nɪbe bamɪne jẽn guor taa na ba pɔ'yõo a ba mãe 'yere ɪka ba kõ di bon jaa ε, bu nyũ bon jaa ε, ka bala baa kɔ a Pɔol ε.

XIII Ba gar door lɪjaayi na guor a guorfɔ nyãna.

XIV Ba chen a boorlo nɪkpẽe nɪ a nɪbere sẽ, na ba tɪ 'yer, “Sɪ bin nee ɪka sɪ kõ di bon jaa ε, ka sɪn baa kɔ a Pɔol baar ε.

XV Põpãanyã, yɪn nɪ a 'yer toorbɔ nɪbere yɪ tõ 'yer a sojasɪ ba jaa nɪkpẽe a wɔ waan a Pɔol a yɪ soor yele kõo bõo a par. Sɪn na var gu be a soor po kɔ wɔ ka waa ta a be a yɪ sẽ ε.”

XVI Tɪche ka a Pɔol arbile wõ a guorfɔ nyã na wɔ chen be a sojasɪ yir na wɔ tɪ 'yer kɔ a Pɔol.

XVII Ka a Pɔol bool a sojasɪ nɪkpẽe ãsoo na wɔ 'yer, “Tara a polbile nyãna chiin a yɪ jaa nɪkpẽe sẽ wɔ tara na 'yer na 'yer kɔ wɔ.”

XVIII Le le wɔ tara a polbile chiin a ba nɪkpẽe sẽ na wɔ tɪ 'yer, “A Pɔol na be a pɔofɔ die po le tõ bool ma na wɔ 'yer ɪka n tara a polbile nyãna waan a fɔ sẽ, ka wɔ tara na 'yer na 'yer kɔ fɔ.”

XIX Ka a sojasɪ ba jaa nɪkpẽe nyoo a polbile nũu too yɪn chẽchẽe tɪ soor wɔ, “Baa le fɔ booro ɪka fɔ 'yer kɔ ma?”

XX A wɔ 'yer, “A Juu nɪbe guor taa na ban soor fɔ ka fon waan a Pɔol a 'yer toorbɔ sẽ a bio ka a kaara fɪka ba booro naa ɪka ba soor wɔ yele kõo bõo a par.

XXI Ta soo ε, bojũu ba gar nibe ljaayi na var gu wo, ba pon 'yõo a ba mãe ıka ba kũ di bon ε, bu nyũ bon jaa ε, ka bala ba ku wo ε. Bala ben choor baar a pöpāanyā ti chele a fu neε.”

XXII Ka a nıkpẽε bar a polbile sor ti kpāa wo 'yer, “Taa ure wa vẽ ka nıre jaa bõon ıka fo wan a n sã ε.”

XXIII Ti pāa buol a wo nıbere ayi na wo 'yer ku ba, “Yi choor sojası koor ayi (200) na yi le choor a sojası ljaata ni pie (70) na bõo wiisi dofõ, ni sojası koor ayi (200) mı na bõo a pāi woor ala lobfo ka yi chen a Sisariya a tāsoo nyāna.

XXIV Yi bo a wii āsuo ku a Pool a wo do jāne a yi chiin wo vıla ti ku a paal nıkpẽε Feliksı.”

XXV A gān won seb 'lo ni nyā,

XXVI “Maa Kılaudiyus Lisiyası le seere a gān nyāna korõ a fõõ Feliksı a paal nıkpẽε 'yõo naa, n puor fo naa.

XXVII A daba nyāna le a Juu nibe nyoo na ba ta ıka ba ku, tıche ın wa bõon ıka Worom nıre le wo ı, n chiin naa a n sojası ti faan wo.

XXVIII N ta buoro na ıka n bõo a yele 'lo jũu ban ba bara wo ε, naa de wo chiin be a 'yer toorbo nıbere sã.

XXIX Naa ti nyε ka ı a yele ı naa a ba nebināa ye le. Tıche saa le nyε ye le jaa won maal na wo seen kũu bu die po pofõ ε.

XXX Le ban wa man ku ma ban guoro a daba nyā ye le, ala le so ka n vẽ ka ba tara wo a fõo a le ne waan a fo sã. N mı 'yer ku a bala na tuoro wo a ye le ıka ba wa a fo sã wa 'yer a fo mı kaa.”

XXXI A sojası tun a le a ba nıkpẽε na 'yer na ba de a Pool a tāsoo 'lõnõ jaa na ba ti tån Antıpatırsı

tõe pɔ.

XXXII Wer na wa chaar, ba vën ka a wiir dēme tara a Pɔol chiine, tiche ka a gbɛɛ dēme lɛb wa a sojasɪ yir.

XXXIII Lɛ ban tɪ ta a Sisariya tēe pɔ ba den a gān na ba kɔ a nɪkpɛɛ tɪ de a Pɔol mɪ 'yõõ a wɔ nũu pɔ.

XXXIV Ka a paal nɪkpɛɛ kar a gān tɪ na wɔ soor a Pɔol a tēbuor won yi, won wa bõõn ɪka a Sɪlɪsɪya lɛ wɔ yi.

XXXV Ka a nɪkpɛɛ 'yer, “A bala na tuo fɔ a yele wa ta ala lɛ ɪn wõ a fɔ 'yer.” Wɔ vën ka ba tara a Pɔol kpɛn be a yir kpɛɛ 'lɔ pɔ a Nāa Herod na dõõ mɛ tɪ guro wɔ.

XXIV

I A ber anũu puor lɛ ka a Juu nɪbɛ bõõrlo nɪkpɛɛ Ananias suun chen be a Sisariya nɪ a nɪbɛrɛ bamɪne, ka a Tetulusɪ na ɪ a 'yer tɔõrɔ pɔɔ ba a ba 'mataa chen na tɪ 'yer a Pɔol 'yer a nɪkpɛɛ niem.

II Ban bɔɔl a Pɔol kpɛn ka a Tetulusɪ na man a wɔ yele kɔ a Feliksɪ na wɔ 'yerɛ, “Sɪ din nõõ kor a fɔ jũu, ka a fɔ yẽ lɛr yelvielsɪ kɔ a fɔ paal.

III Jie jaa nɪ sɔr jaa pɔ fɔ ɪn nɪkpɛvɪla, a sɪ sɔɔ de fɔ nɪ nuur ayi nɪ pupɛl.

IV Tiche n ba bõõrɔ ɪka n dam fɔ yɔɔ ɛ, yelbõ'yen tɛɛ lɛ n bõõrɔ ɪka n soor jaa bālāa ka fɔ di kānyir kɔ sɪ.

V Sɪ nyen a daba nyāna ka wɔ ɪ gõbõõrɔ, a Juu nɪbɛ ba jaa lɛ wɔ ma tɔ a ba jur gbõtaa a wer wɔ jaa, na wɔ ɪ a nɪbɛ bala na turo a Najaretɪ nɪrɛ 'lõnõ nudiere.

VI Na wõ bõõrõ a Nãañmın puorfõ yir sõõ barfõ, ala le so ka si nyõõ wõ. ⁵

VIII Fõõ mãe fõ sõõr wõ kaa fõn nyen bõõ ıka a ala sın 'yerẽ dõõõ wõ ın yelmãe.”

IX Ka a Juu nıbe ba jaa na be be 'yer ıka a le a Tetulusı na 'yer ın yelmãe.

X A paal nıkpẽe kün a Põõl sör a wõ 'yer, ka a Põõl 'yer, “N bõõn naa an ı yuom yõõ le fõ kaa a paal nyãna, a nõmõ ma naa ka n na 'yer a n 'yer.

XI Fõõ sõõr ban 'yer ıka a ba gar ber pie nı ayi ın chen be a Jerusalem ıka n ti puor Nãañmın e.

XII Ba ãsõõ jaa ba nye ma ka n chure nı nıre jaa be a Nãañmın puorfõ yir e, bu dõõõõ nıyõõ be a ba lõõfõ jiir e, bu a tẽe põ jie jaa e.

XIII A anyãna ban 'yerẽ 'yõõõõ ma ãsõõ jaa kõ tõõ wiil ma a yelmãe e.

XIV Tıche n sõõ naa ıka n puoro naa a Nãañmın 'lo a si sãakpãmıne na dõõ puoro naa le turo a Sör 'lo ban bõõõõ a sör yuo. N sõõn de a ala a jaa, na a sõõ le a nee na sõõ nı a ala a jaa a Nãañmın 'ye'yerbe na dõõ seb.

XV N mı tara naa a tıertõ bõ'yen 'lõõõ a Nãañmın 'yõõ nıtãa a ba kaar ıka nısõn nı a putudẽme na ir ı võe.

XVI Ala le so ka n mõõrõ sõõ jaa ıka a n põtter wõ chaar Nãañmın nı a nıre niem.

XVII “N yin kor, ti naa le heb wa a Jerusalem nı libie ıka n wa kũ a nõn dẽme ti naa mı lo bõõr kũ a Nãañmın.

⁵ **XXIV:VI 24:6** A gãama amıne põ, baa 'yõõ a põfõ ayopõi e ıka, *7 Tıche ka a Worom sojası ba jaa nıkpẽe Lisıyası wa, na wõ wa faa wõ nı kpẽõ yın a si nuur põ.*

XVIII N dõo pól a n mãe baar a le ban nye ma a Nãanmın puorfó yir bechaar pò. Nıyoo ba dõo pòo ma ε, n mı ba dõonõ damfó jaa ε.

XIX Tıche a Juu nıbe bamıne na yi a Asıya paal pò wa, bala mı le a ta see ıka ba be ka na ba 'yer a n 'yer.

XX Bıı a banyãna na be ka a ba wiil a yelnyıne ban nye ın maal, a le ın ara a 'yer tóorbo niem.

XXI Ala ba ı a 'yer bir bõ'yen nyãna tee ın 'yer kpẽo jaa a le ın ara a ba niem naa 'yer, 'A kün na ir ı vœ, naa be ara a yı niem a yın tóor a n 'yer a dına.' "

XXII A Felıksı na wa pãa bõon a Sör yele wó wøl a nıbe bar tı 'yer, "A Lisıyası na ı a sojası nıkpẽe wa wa ala le ın 'yer a fó 'yer."

XXIII Wó den a Póol kó a sojası nıkpẽe tı 'yer ıka a wó ma kó wó sör tı sóo ka a Póol barmıne ma sönõ wó nı a wó bõbóorsı.

XXIV A maal ber anmıne jaa tıche ka a Felıksı tara a wó pòo Durusıla na ı a Juu nıre waan. Wó tön ka ba waan a Póol a wó chele a le won mana a le fon na sóo de a Yesu Kırısıto.

XXV Póol 'yer naa a le ne wa pör yeltorsı yuor nı mãe nyóofó nı le a 'yer tóorfó na waara. Ka a dãbãe kpe a Felıksı a wó 'yer, "Põpãanyã a seen le, chiine maa wa tara jaa ın tön boól fo."

XXVI Wó tıer man taa Póol na kó won libie, na wó ma boólo a Póol jaa tótõ ma 'yere nı wó.

XXVII Yuom ayi na wa po Póstyusı Festus den a Felıksı jie, tıche a Felıksı na bóoro ıka wó pel a Juu nıbe pòo jüu, wó bar a Póol a be a pòofó die pò.

XXV

I Festus na de a wõ tõmõ maal ber ata wõ yin be a Sisariya chen a Jerusalem.

II Be le a Juu nibe bõorlo niberε nı a ba nıdierbe man a 'yer ala ban tara nı, a Põol kō wõ.

III Ba sõor a Festus nıbijıe jaa ıka a le ban sõoro wõ a wõ sõo na wõ vë a ba tara a Põol waan be a Jerusalem an ı ba chõor üu gu na kō a Põol a be a sör pō.

IV Ka a Festus 'yer, “A Põol ben a be a Sisariya a maa mǎε a kō kor ε, tıche ka n chen a be.

V Yı vë ka a yı niberε bamıne puõ ma a sı 'mataa chen, ala ı wõ maal yeldεer a yı 'yer n kaa.”

VI Wõn wa maal a be ber aniin bı pie wõ chen a Sisariya, wõn tı gā ir wõ jāne naa a 'yer tõorfõ jie tı na wõ 'yer ıka ba waan a Põol.

VII Ban wa waan a Põol a Juu nibe bala na yi a Jerusalem wa ara na jilõ wõ ηmara jir kara dõolo wõ tıche ba maa tõo wiil a par ε.

VIII A Põol pǎa 'yer, “Maa ba maal dεer jaa ε, naa sõo a Juu nibe nebināa nı a Nāanηmın puorfõ yir ε, bı 'yer 'yerdεer 'yõo a Nākpëε Siisa ε.”

IX Festus bõoro naa ıka wõ pel a Juu nibe puõ na wõ sõor a Põol, “Fõ bõoro naa ıka fõ do a Jerusalem ka a 'yer anyāna ban 'yer dõol fõ ka n tı tõor a be bı?”

X A Põol 'yer, “Põpǎanyā, n ben ara a Nākpëε Siisa 'yer tõorfõ jie a be an sεε ıka ba tõor a n 'yer. N mı ba maal yeldεer jaa a Juu nibe sē ε, a le a fõs mǎε na bõon.

XI Maa ta maal dεer naa sεen kūu n kō naa tōr ıka n kpi ε. Tıche a 'yer anyāna a Juu nibe na

'yer dōol ma na ba ɪ yelmāe ε, nɪre jaa ba tara sor na fir ma kō ba ε. Siisa sē le ɪn chen ka wō ti tōor a n 'yer.”

XII Le a Festus nɪ a wō nɪberε na wa man taa baar wō 'yer kō a Pōol, “Fōō le sōor ɪka a Siisa sē le fōn chen, be le fōn chen.”

XIII A kor bālāa ka a Nāa Agripa nɪ a wō yepōō Bernisɪ wa be a Sisariya ɪka ba wa puor a Nɪkpēε Festus.

XIV An ɪ ban jēn a be kor jūu, Festus mana naa a Pōol yele kōrō a Nāa Agripa 'yerε, “Daba kōō le be a pōofō die pō a Feliksɪ na pōō.

XV A le ɪn chen a Jerusalem, a Juu nɪbe bōorlo nɪberε nɪ a ba nɪdierbe den yelyōō dōol wō na ba sōor ma ɪka n tōor a wō 'yer ge wō.

XVI “Ka n 'yer kō ba a Worom nɪbe maa tōor nɪre 'yer ala ɪ a nɪnyɪnε ban 'yer a 'yer dōol ba wa ara a bala na tara nɪ wō a 'yer niem na wō 'yer a wō nεε 'yer ε.

XVII Ala le so ka ba pōō ma a sɪ 'mataa wa a ka, n ba wa jēn a 'yer ε, a wer na wa chaar n jē naa na tōor a 'yer naa vē ka ba waan a daba.

XVIII A bala na tara nɪ wō a 'yer na wa ir ara na 'yer, baa 'yer 'yer jaa na ɪ dēer nɪtāa le ɪn tɪer ban taa 'yer ε.

XIX Tɪche a ba 'yer tɪ ɪ naa a ba puorfō yele le nɪ daba kōō na di Yesu na kpi ka a Pōol 'yer ɪka wō ir naa na wō ɪ vōr.

XX Ka a yele nyā sob ma nɪbir, n ba bōō ηmɪnε ɪn na ɪ vɪer a yele nyā ε, ala le so ka n sōor wō ala ɪ won bōorō naa ɪka wō chen a Jerusalem ka ba ti tōor a 'yer anyāna a be.

XXI Pɔɔl 'lo bɔɔrɔ naa ɪka a Nākpɛɛ Siisa wɔ tɔɔr a wɔ 'yer, n vɛn a ba tara wɔ tɪ tǎn a lɛ ɪn na bar sɔr ka ba tara wɔ chiin a Siisa sɛ̃.”

XXII Ka a Nāa Agripa pāa 'yer kɔ a Festus, “Maa mǎɛ naa bɔɔrɔ naa ɪka n wɔ̃ a daba mɪ kɔkɔr.” Ka a Festus 'yer, “Bio fɔn wɔ̃n a wɔ kɔkɔr.”

XXIII A wer na wa chaar, a Nāa Agripa nɪ a Bernisɪ wa naa ka a nɪbɛ de 'yɔ̃ɔfo kɔ ba ka ba tɪ kpɛ̃n be a dikpɛɛ 'lo pɔ̃ ban ma lɔ̃ɔnɔ̃ nɪ a sojasɪ nɪberɛ nɪ a tɛɛ nɪberɛ. Ka a Festus vɛ̃ a sojasɪ tara a Pɔɔl waan.

XXIV Ka a Festus 'yer, “Nāa Agripa nɪ a yɪn bala jaa na be ka a sɪ sɛ̃, yɪ nyɛ a daba nyāna, a Juu nɪbɛ ba jaa 'yer a wɔ 'yer kɔ ma be a Jerusalem nɪ a ka a Sisariya tǎna 'yerɛ ɪka a ba sɛɛ ka wɔ lɛ chɛnɛ gɔ ɛ.

XXV N mɪ ba nyɛ yele jaa won ɪ ka a tara sɔr ka sɪn kɔ wɔ ɛ, tɪchɛ bojũu wɔ sɔɔr sɔr ɪka wɔ chɛn a Nākpɛɛ Siisa sɛ̃, n mɪ na bar won sɔr ka wɔ chɛn a Worom.

XXVI Tɪchɛ n ba tara a wɔ yele ala na sɛɛ ka n na sɛb kɔ a Nākpɛɛ ɛ. A lɛ jũu n waan wɔ naa a yɪ jaa niem nɪ a fɔ̃ Nāa Agripa niem a fɔ mɪ jɔ̃ɔr a wɔ yele kaa, ka n bɔ̃ɔ a lɛ ɪn na sɛb.

XXVII Bojũu, a ba sɛɛn ma ɛ, ka n na vɛ̃ ka ba tara nɪrɛ ban pɔɔ chiine naa ba wiil a yelnyɪnɛ won maal ɛ.”

XXVI

I Kaa Agripa pāa 'yer kɔ a Pɔɔl, “Fɔ tara na sɔr na 'yer a fɔ nɛɛ 'yer.” Pɔɔl tur naa a nũu tɪ piel mana a wɔ mǎɛ yele,

II “Nãa Agripa, a ı man boosõn ın ara a fo niem a dına naa na man a n yelee ala a jaa a Juu nıbe na 'yer döol ma.

III Yelmãe jaa le, a fõõ mãe jaa böön naa a Juu nıbe yelbinsı a jaa nı a ba nechıre, a le jũu n suor fo naa ka fo di kãnyir chele ma.

IV “A Juu nıbe ba jaa böön a le ın be a bibile daar jaa, a maa paal pö nı a ka a Jerusalem mı.

V Ba böö man kor na ban töö di a le dãasıe ala ı ba booro naa. Ba böön ma naa ın turo yelee jaa ne ne ne a sı puorfö pö, naa ı a Farasee nıre.

VI A pöpãanyã a le a Nãanmın na döo tur a nee kũ a sı sãakpãmıne ka n tara a tier jũu le so ka n 'yer be tooro a dına.

VII A ne tira anyãna jũu le a sın boro pie nı ayi ı a sı tierto fo jie, ka a na wa ı a sı möö nıbir puoro a Nãanmın möttö nı tãsoo. A fõõ nãa a tierto nyãna jũu, a Juu nıbe 'yõönõ ma a 'yer.

VIII Bo le so ka yı tier ıka Nãanmın kõ töö sãı kũu e?

IX “A maa mı döo nıme nyãa naa ıka ın ı naa le jaa ın na töö naa söo a Yesu na yi a Najareti yuor.

X Nıtõ le n ı be a Jerusalem. A Juu nıbe boorlo nıbere kũ man sor ka n nyoor a Nãanmın puorbo yoo naa pöö, bala wa kuro ba n ma soo naa.

XI Söo yoo jaa, n ma chen a be a ba lõfo jiir naa ti ge ge ba, naa ma fıre ba 'yer 'yer debe tıche a maa töö ı a le e. A le a ba yelee na dire ma a suor n ma chen a wer yuo pö ti ge ba a be.

XII “Ala jũu le a boorlo nıbere döo kũ ma a sor ka n chiine a Damaskus.

XIII Mõtõtuo sõo le fõõ nãa, a le un be a sor pɔ, n nyen chãa na yi saaju chaar mõtõo na wɔ jilõ ma nɪ a bala un lõo chiine.

XIV Si jaa lon tēe tiche ka n wõ nɪɛ na sorɔ ma nɪ a Heburu kəkɔɔ, 'Sɔɔl, Sɔɔl bo le fɔ gere ma a le? Fɔ wõn tuo fon tɛb a dakɔra.'

XV Be le n pãa sɔɔɔ, 'Fõõ nɪ ana, Soro?' A wɔ 'yer, 'Maa le a Yesu 'lo fon gere.

XVI Põpãanyã ir ara, n yi fɔ naa, naa ir fɔ a fon ɪ a n tõtõnõ na fɔ mɔɔlo a ala fon nye a dɪna nɪ a ala un na wiil fɔ.

XVII In faa fɔ naa a fõõ mãe nɪɛ nuur pɔ, nɪ a bala na ba ɪ a Juu nɪɛ nuur pɔ. Maa le tõtõnõ fɔ,

XVIII tɪ yuo a ba nɪɛ na fɔ tɔɔ ba yin a libe pɔ, waan a chãa pɔ, na fɔ yin a Satan kpẽɔ pɔ, waan a Nãanmɪn sɛ, a wɔ vɛ a ba yelbier kɔ ba ka ba mɪ nye jie nɪ a bala na sɔɔ de ma, ka n faa ba.'

XIX "A le jũu, Nãa Agripa, n ba tɔɔ a nyefɔ nyã na yi a saaju ɛ.

XX N den nie man kɔ a Damaskus dɛme, nɪ a Jerusalem dɛme, nɪ a Judiya wer wɔ jaa, nɪ a bala na ba ɪ a Juu nɪɛ mɪ. N mɔɔl kɔ ba ɪka ba lɪɛb a ba tɪɛɔ, na ba lɪɛb wa Nãanmɪn sɛ, na ba vɛ ka ba tømõ wiil ɪka ba lɪɛb a ba tɪɛɔ.

XXI Ala le so a Juu nɪɛ nyɔɔ ma a ba puorfɔ yir bechaar pɔ bɔɔɔ ɪka ba kɔ ma.

XXII Tiche Nãanmɪn le sõs ma wa tãn a dɪna, ka n be ara na man kɔ nɪɛ jaa. N ba 'yer 'yer jaa tɪ põn a le a Nãanmɪn 'ye'yerɛ nɪ a Mosesɪ na 'yer ɪka an ɪ naa ɛ,

XXIII ɪka a Nɪ-iraa na din dɔɔye na wɔ mɪ ɪ nɪɛ na de nie ir a kũu pɔ, na wɔ man a chãa 'yer kɔ a wɔ nɪɛ nɪ a bala na ba ɪ a Juu nɪɛ ɛ."

XXIV Kana le a Pööl ta ka a Festus kpe tãn wõ tu 'yer, "Pööl a tier bõr fõ naa, a jãn yõõ vãn ka fõ gele."

XXV Ka a Pööl 'yer, "Nıkpẽe Festus n ba gele ε, ala in 'yere in yelmãe ni yẽ 'yer."

XXVI A nãa bõõn a yelee anyãna ala le so ka n lob yãan bar tu 'yere ni wõ. N sõõ naa ıka a yelee anyãna ba sõõl wõ ε, bojũu a yelee nyã ba ı libe põ ε.

XXVII Nãa Agripa, fõ sõõn a Nãanmın 'ye'yerbe bu? N bõõn naa ıka fõ sõõ naa."

XXVIII Ka a Nãa Agripa pãa sõõr a Pööl, "Fõ tier man tãa a dına tee le fõn lieb ma ka n ı a Kırısto turo bu?"

XXIX A Pööl 'yer, "Ka dına tee le bu daar kõõ le yo, n sõõrõ naa Nãanmın ıka a ta ı a fõõ tee ε, tu nıre jaa na chele a 'yer nyãna a dına ka yı kaara a n kaar tu na ba taa 'yõõõ yı a bõjõrsı anyãna ε."

XXX Ka a nãa vaa ir ni a wõ nıbere ni a Bernisı lõõn a bala wõn 'mataa jãne ni.

XXXI Ba yin a die põ, pãa 'yere 'yer kuro taa na ba 'yere, "A daba nyãna ba maal yelee jaa na seen kũu bu põõfõ ε."

XXXII Ka a Agripa 'yer kũ a Festus, "Fõn taa tõõ bar a daba nyãna ala ı waa ta sõõr sõr ıka wõn chen a Nãkpẽe Siisa sã ε."

XXVII

¹ An wa ta ıka sın chen a Itali, ba den a Pööl ni a bamıne ban põõ kũ a sojası nıkpẽe ban bõõlõ Julius, wõ ı naa a nãkpẽe soja kpẽe ãsõõ.

II Sı kpěn a gboro kpěe na yi a Adıramatıyım ka wõ ır an ı Asıya kōkōor le wõn lana. Arıstakus na ı a Masedonıya paal nıre na wõ yi a Tesalonıka pɔɔ sı naa.

III A wer na wa chaar, sı tãn a Sidon tēe pɔ, ka a Julius maal a Pɔɔl vıla na wõ bar wõ sɔr ka wõ chen a wõ barmıne sē ka ba tı sōnõ wõ.

IV Be le sı le yın a gboro lana a Sipurusı bojūu a sesebe furo na tuoro sı.

V A le sın wa gõɔ a man sãlsɔɔ Sılsıya nı a Pamfıliya kōkōor le sı wa ara nı a Mira na be a Lısiya wer pɔ.

VI Be le a soja nıkpěe nye a Aleksandırıya gboro kpěe na chiine a İtali ka wõ wel sı 'yõɔ.

VII A ber waa naa sın maal a sɔr pɔ, jaa vē ne ne ne le sı chiine ka a wõ sı tı sı tı ta a Sınıdusı tēe pɔ. Le a sesebe na ba sɔɔrɔ a sı chiine a dēdēe ε, a gboro tun sı naa a Kırete a Salmone tēe puor.

VIII A man kōkōor le sı lana ka a wõ sı tı tãn a jie ban bɔɔɔ a Gboro Juvıla Ara A Jie na gbɔr a Lasea tēe.

IX Sı sōɔn sōɔ yɔɔ a sɔr pɔ a sesebe na furo jūu, ka a gboro chenfɔ mı kɔrɔ dābāe bojūu Kõ Galfɔ sōɔ 'lɔ mı po naa, ka a Pɔɔl kpāana ba 'yere,

X “Nıbe, n kāan nye ka a dābāe be a sı chenfɔ pɔ, yelyɔɔ na sōɔ naa, a gboro tuor nı a sın māe mı.”

XI Tıche a sojası nıkpěe ba chele a le a Pɔɔl na 'yere ε, tı sɔɔ a le a gboro mōnõ nı le a gboro sɔɔ na 'yer.

XII A gboro ara a jie ba sēen ban na ara a be a sɔr sōɔ ε, a ba yɔɔ jaa 'yer naa ıka ba po chiine, tıere ıka ban tãn a Fonıksı na ba ara a be. A

Kirete gboro ara a jie le na tor a mõtõo purfo jie guba ni a nũsõo jie.

XIII Le a sesebaalõo na wa furo yire a guba jie, ba t̃er ıka ba nyen a le ban b̃oro, ba for a kur nebie bara ti lana ni a gboro a Kirete gogoro.

XIV An wa kor b̃al̃aa, ka a sesebe kp̃eõ 'lo ban b̃oro a mõtõo purfo jie guba sesebe fun yi a be wa.

XV A sesebe t̃õn a gboro a waa le t̃õnõ chiine a niem ε, ka a sesebe p̃aa tara si chiine.

XVI A le s̃ın wa p̃a a d̃õdolbile ās̃oo ban b̃oro Kawuda, a ın tuo k̃o si ka s̃ın 'm̃oo a gorbile.

XVII Le a ñıbe na wa 'm̃oo a gorbile ka w̃o do, ba den miir l̃u gbeb a gborkp̃eε. Si joro na d̃ab̃ae ıka si taa ıre wa ti m̃or a Sirtisi bire p̃o ε, ka ba bar a kur nebie ka a gboro p̃aa t̃oro.

XVIII A sesekp̃eε nỹa m̃õn s̃ın jaa ka wer wa chaar ka ba piel wele a tuor l̃oro 'ỹõnõ a k̃õo p̃o.

XIX A ber ata daar a gboro d̃eme m̃ae foro naa a gboro bomo ni a ba m̃ae nuur l̃oro 'ỹõnõ a k̃õo p̃o.

XX Le a mõtõo ni a ηmarbie na ba le wa nyir ε, a ber waa naa t̃ıche ka a sekp̃eε chene ire ka a si ch̃aefu t̃ıert̃o jie baar.

XXI A ber wa po naa ti baa di bon jaa ε, ka a Pooł ir ara a ba s̃als̃oo ti 'yer k̃o ba, "Ñıbe, yin ta s̃oo tu a ñ neε ka si ta chene be a be Kirete a w̃om nỹana k̃õ naa p̃oo si ε, ka a bon si be we ε.

XXII T̃ıche ñ s̃oro yi naa, yi nyoo nỹaa boj̃uu ās̃oo jaa k̃õ b̃or ε, a gboro t̃eε le na we.

XXIII J̃aa t̃ās̃oo a Ñaañm̃ın nỹa na so ka ñ t̃õnõ a w̃o t̃õm̃õ t̃õn a w̃o malaka ka w̃o wa ara a ñ

lõboor,

XXIV na wõ 'yer kũ ma, 'Põol taa joro dābāe ε, fon nyen a Nākpēe Siisa nũ nũbir ka wõ tõor a fũ 'yer. Ka a bala jaa fon lõõ chiin Nāanmũn den a ba nyevõr 'yõõ a fũ nũu põ.'

XXV A le jũu yĩ nyõõ nyāa nũbe, n soon de Nāanmũn ıka won ı naa a le won 'yer kũ ma.

XXVI Tıche sũn don dõdol kõõ ju ara."

XXVII A ber pie nũ anaar daar, a sesebe chene na mõõrõ nũ sı be a Adiriya man yal põ, a tāsõõ bāın ka a bala na kaara a gboro tıer man tāa ba gbõrõ na gogoro.

XXVIII Ba den a bon 'lo ban ma mana nũ a kõõ, man ka a man yulõfõ ı gbēe kõbaa dõol hjer (120). Ban wa chen bālāa ba le man kaa ka a yulõfõ le ı gbēe lıjaanaar nũ pie (90).

XXIX Ba joro na dābāe ıka a gboro wõ taa tõn sı kusır ε, a ba wel a nebie ala anaar na ma nyõõ a gboro lob 'yõõ a man põ tı pāa sõõrõ ıka wer wõ chaar fõõ.

XXX Ka a gboro dēme bõõrõ sõr ban na yi a gboro põ jo na ba for a gborbile bar ka wõ suu a man põ tı maala fıka a nebinyõõrsı ala le ba foro bara a niem.

XXXI A Põol pāa 'yer kũ a sojası nıkpēe nũ a sojası, "Yın baa vē ka a gboro dēme banyāna be a gboro põ ε, sı wē naa a le ne."

XXXII Ka a sojası ŋmaa a miir 'lo na nyõõ a gborbile taa le ka wõ lo.

XXXIII Le a wer na ıre a wa lalala, Põol sõõr ba jaa na wõ 'yer kũ ba, "Yı di a bõdiir bojũu ber pie nũ anaar nũ nyā yın jēn baal na yaa di bon jaa ε.

XXXIV Põpãanyã, n sũrũ yĩ naa ıka yĩ di a bõdiir na yĩ tara kpẽũ, a yĩ ãsũũ jaa jukoolbir kũ võũ a wũ ju pũ ɛ.”

XXXV A anyãna ɛ wũ 'yer baar tĩ na wũ de a paanõũ amĩne puor Nãanmũn yãan a ba jaa niem, tĩ pãa ŋmaa na wũ ɔũrũ.

XXXVI Ka a 'yõũ ba jaa ãkpeẽ ɛ ka a ba mãe di a bõdiir amĩne.

XXXVII A sũn bala na be a gboro pũ ı naa nĩbe kũũr ayi dũũl ljaata nĩ pie nĩ ayũũb (276).

XXXVIII ɛ ban wa di tũ baar, ba wel a bõdiir ala na che lũb 'yõũ a man pũ tũche ka a gboro ı dẽfere.

XXXIX ɛ a wer na wa chaar, baa bõũ a jie ban be ɛ, tũche na ba nyɛ a jie na gũr ka a bire be be a ba bũũrũ ıka ala ı ba tũũ naa a ba tũ ara.

XL Ba ŋman a mibe ala na nyũũr a nebinyũũrsũ ala bar, na ba mĩ ɛ for a vuulsũ ala na ma dene a gboro tũ pãa yer a fũbaa bar a gboro niem ka a sesebe pãa tũũrũ ba chiine a bire pũ.

XLI Tũche ka a gboro tũ tũ a bire na duo a jie ãsũũ, ka a gboro niem mũr wũ jaa na wũ kũ tũũ chen ɛ. Ka a kũsebe ŋmiere a gboro pãa wele.

XLII Ka a sojasũ ı nebõ'yen bũũrũ ıka ba kũ a bala ban pũũ ka a ãsũũ jaa taa dũũ yĩ jo ɛ.

XLIII Tũche a sojasũ nĩkpẽẽ na bũũrũ ıka wũ faa a Pũũl jũũ, waa sũũ ıka ba ı a ɛ ɛ. Wũ 'yõũ naa a bala na bõũ a dũũfũ ka ba ɔũ lo a kũũ pũ de nie dũũ do a gogoro ju.

XLIV Ka a bala na che mĩ nyũũr a gboro daar bũ a gboro da'mele ala, nũtũũũ ɛ ba ı ka ba ãsũũ tũ jaa do a gogoro ju ka yeke ba tara ba ɛ.

XXVIII

I Sı jaa na wa do baar, ba 'yer ıka a dödol yuor din Malta.

II A nıbe bala na be a be maal sın vıla, ba gböön bũu na ba bşol sı a sı tı uoro, bojũu saa le waara ka şor koro.

III Ka a Pşol mı vaar delı wa 'yşönş a bũu pş, ka a dşpån na be a delı pş, a bũu tol kpe ka wş yi dş a Pşol nũu mar taale.

IV Le a gogoro dēme bala na wa nye a le a waa na mar a Pşol nũu pş jşjşlo, ka ba 'yere koro taa, "A daba nyāna na in nıkorş, a man na ba di wş gba ε, tıche yeltorsı kş şö ka wş be be ε."

V Tıche ka a Pşol mıı a waa 'yşö a bũu pş tı yeje jaa ba tara wş ε.

VI A nıbe tıer man tāa a nũu na mşr wş naa bu a wş vaa lo kpi. Tıche ban chel lēεε wa faa ka a yeje jaa ba ıre ε, ba lıeb a ba tıer 'yere koro taa, "Nımun le wş ı."

VII A dödol 'lo nıkpēε ban bşolo Pıbilusı tara na jie na gbır a be a wş de sı sāan, na wş kş sı bşdiir ber ata.

VIII A Pıbilusı sāa bıere na gā, āgān tol nı masomş le wş nyıere. Pşol kpēn tı nye wş, won wa şör Nāanımın baar wş döol wş naa nũu sāa wş.

IX Le a anyāna na wa ı, baalsı bala jaa na be a jie 'lo mı wa naa ka Pşol sāa ba jaa baalsı.

X Ba den 'yşöfş kş sı şöı jaa pş, a le sın wa chşr na yi, ba kş sın bon jaa sın na bşörş.

XI Sı maal a be nımersı ata tı na sı le kpe a gboro āşö na ara a be a sāε. A gboro yın Aleksandiriya na wş tara nımun yıbe Kasıtor nı Poluksı.

XII Sı tı ara naa Surakusı maal ber ata a be.

XIII Be le a gboro yin sı tãn a be a Wuregiyum. Wer na wa chaar ka a ı a guba jie sesebe furo naa, a ber ayi daar ka sı ta a be Puteyoli na sı suu a be.

XIV Be le sı pɔɔ a Nãanmın puorbo bamıne ka ba buol sı ka sı tı maal daa gbul a ba sê. Le le a ı tı sı pãa wa ta a Worom.

XV A Nãanmın puorbo na be a Worom na wa wõ ıka sı waara naa, ba yin tuor sı tı ta Apiyusı Daa pɔ na ba pɔɔ sı a Sãanba Kpɛfo Jiir Ata. A le a Pɔol na wa nye a nıbe banyãna wɔ puor Nãanmın yãan ka a 'yõo wɔ ãkpẽo.

XVI Le sın wa ta a Worom, ba sɔɔ naa ka a Pɔol kpıere a wɔ yõ tıche ka a soja kaara wɔ.

XVII Pɔol na wa maal ber ata, wɔ buol naa a Juu nıbe nıdierbe lõo taa. Le ban wa duo ka wɔ 'yer kɔ ba, "N yeer, n gba na ba maal yele jaa bɔr a sı nıbe sê ε, bu 'mab a sı sãakpãmıne yel-ırsı ε, tı ba nyɔɔ ma naa be a Jerusalem na ba kɔ a Worom nıbe.

XVIII Ba chëpën a yele faa na ba ta buoro ıka ba bar ma bojũu n ba maal yele jaa na seen kũu ε.

XIX Tıche ka a Juu nıbe na ba sɔɔ ε, ka n faa tı sɔɔr sɔr ka ba chiin ma a Nãkpẽe Siisa sê. A ba ı n tara na yele kõo na de dɔol a n nıbe ε.

XX A le jũu le so ka n buoro ıka n nye yı naa 'yer yı. Bojũu a Isıral nıbe tıertɔfo jie jũu le ba gbar ma nı a bõjɔrsı anyãna."

XXI Ka ba 'yer, "Saa nye gãn jaa yi a Judiya dẽme sê ε, ka a sı yeer bala mı na yi a be wa ba 'yer a fo 'yerdeer jaa kɔ sı ε.

XXII Tıche sın buoro naa ıka sı bõo a le fon nyɔɔ,

bojũu sɪ bõõn naa ɪka jie jaa nɪbe 'laar naa a yele nyãna."

XXIII Ba 'yõõn bɪbir ban le wa a Pɔɔl sɛ, a bɪbir na wa vɪe ba wan yɔɔ jaa a be wɔn kpɪere. An yi a bibio ti tãn a jãanɔɔr na wɔ mana a Nãanmɪn nãalõõ kɔrɔ ba, na wɔ de a Mosesɪ nɛɛ nɪ le a Nãanmɪn 'ye'yɛrbe na seb bɔɔrɔ ɪka wɔ lɪeb a ba tɪer ka ba sɔɔ a Yesu.

XXIV Bamɪne lɪeb ba tɪer a le wɔn 'yer, tɪche ka a bamɪne ba sɔɔ de ε.

XXV Ba chɪre nɪ taa na ba piel yire le a Pɔɔl na wa 'yer a wɔ 'yer baaraa na wɔ 'yer, "A Nãanmɪn Sɪe 'yer yelmãe kɔ a yɪ sãakpãmɪne a le wɔn de a wɔ 'ye'yere Isaiya nɛɛ

XXVI 'yer, 'Chen a nɪbe banyãna sɛ ti 'yer kɔ ba, "Yɪn wõn lɛɛɛ ti yɪ kõ wa bõõ a par ε, yɪn fur nɪbir 'yõõ ti yɪ kɔ wa nye bon jaa ε."

XXVII Bojũu a nɪbe banyãna nyãn kpɛme naa, baa wõnõ ε, ba ma ũun a ba nɪbie, ka le ba le ε, ban taa nyen naa ba nɪbie na ba wõn a ba tobo bõõ a par na ba lɪeb wa a n sɛ ka n sãa ba.' *(Isaiya 6:9)*

XXVIII A le jũu, n bɔɔrɔ naa ɪka yɪ bõõ ɪka a Nãanmɪn den a wɔ faafɔ 'yer ti kɔ a bala na ba ɪ a Juu nɪbe ε na chele naa." 6

XXX Pɔɔl yab a yir 'lo pɔ wɔn kpɪere yuom ayi, ti ma de nɪre jaa na ma wa a wɔ sɛ.

XXXI Yele jaa ba ŋmaa wɔ sɔr ε, ka wɔ 'lara na wɔ mɔɔlɔ a Nãanmɪn nãalõõ 'yer na wɔ wile ba nɪ a sɪ Soro Yesu Kɪrɪsɪto 'yer.

6 **XXVIII:XXVIII 28:28** A gãma amɪne pɔ, baa 'yõõ a põfɔ lɪer nɪ piefor bir ε ɪka, 29 *Ba chɪre nɪ taa na ba piel yire le a Pɔɔl na wa 'yer a wɔ 'yer baaraa na wɔ 'yer.*

**A Nãanmun Netur Oaala Gãn, Burfoor
Birifor, Southern: A Nãanmun Netur Oaala Gãn,
Burfoor New Testament**

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Birifor, Southern

Contributor: Aramaic Bible Translation, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

97b1f1fe-19fd-52d9-9481-ad2a6ade2772